

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

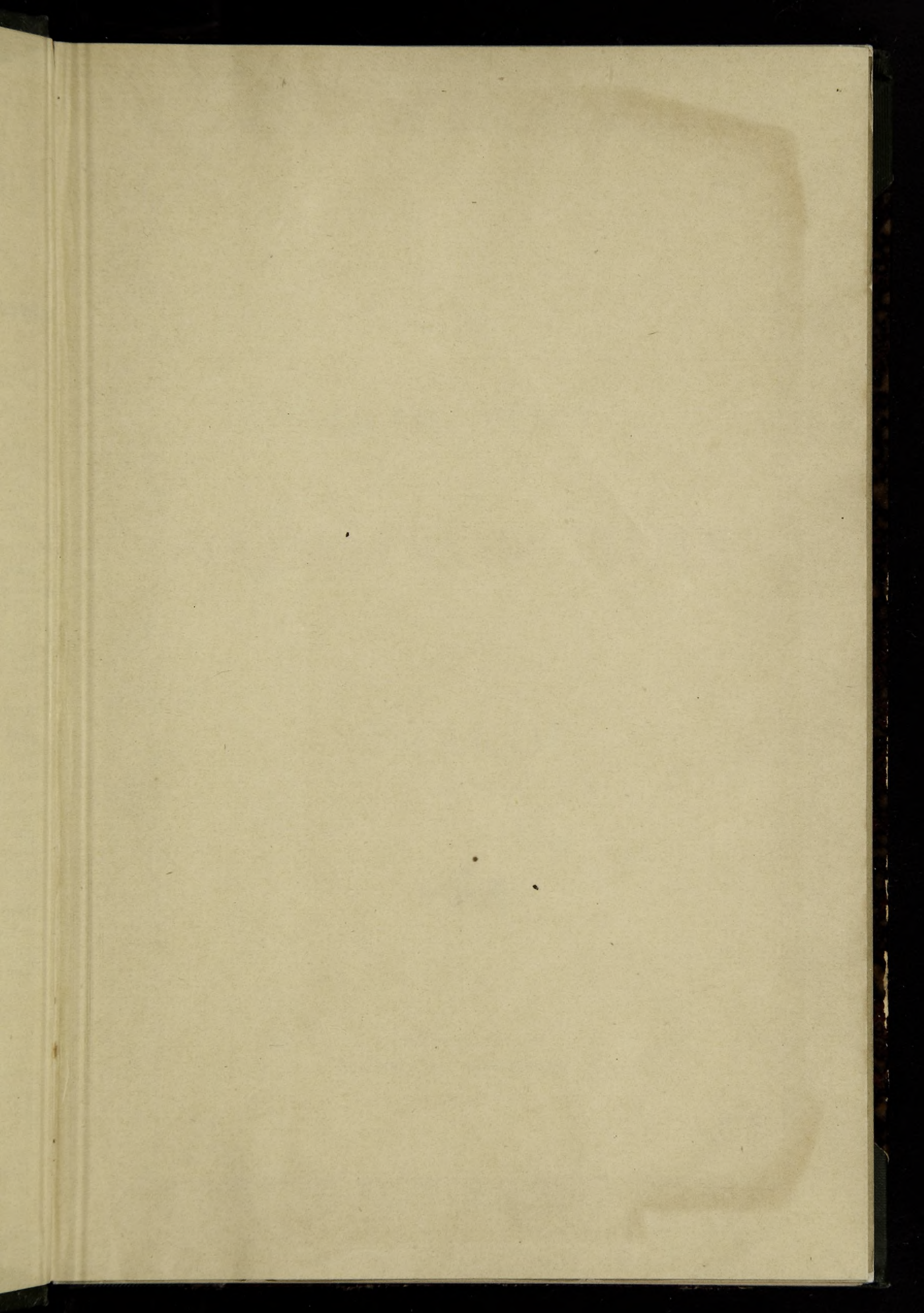
LUNDS
UNIVERSITET

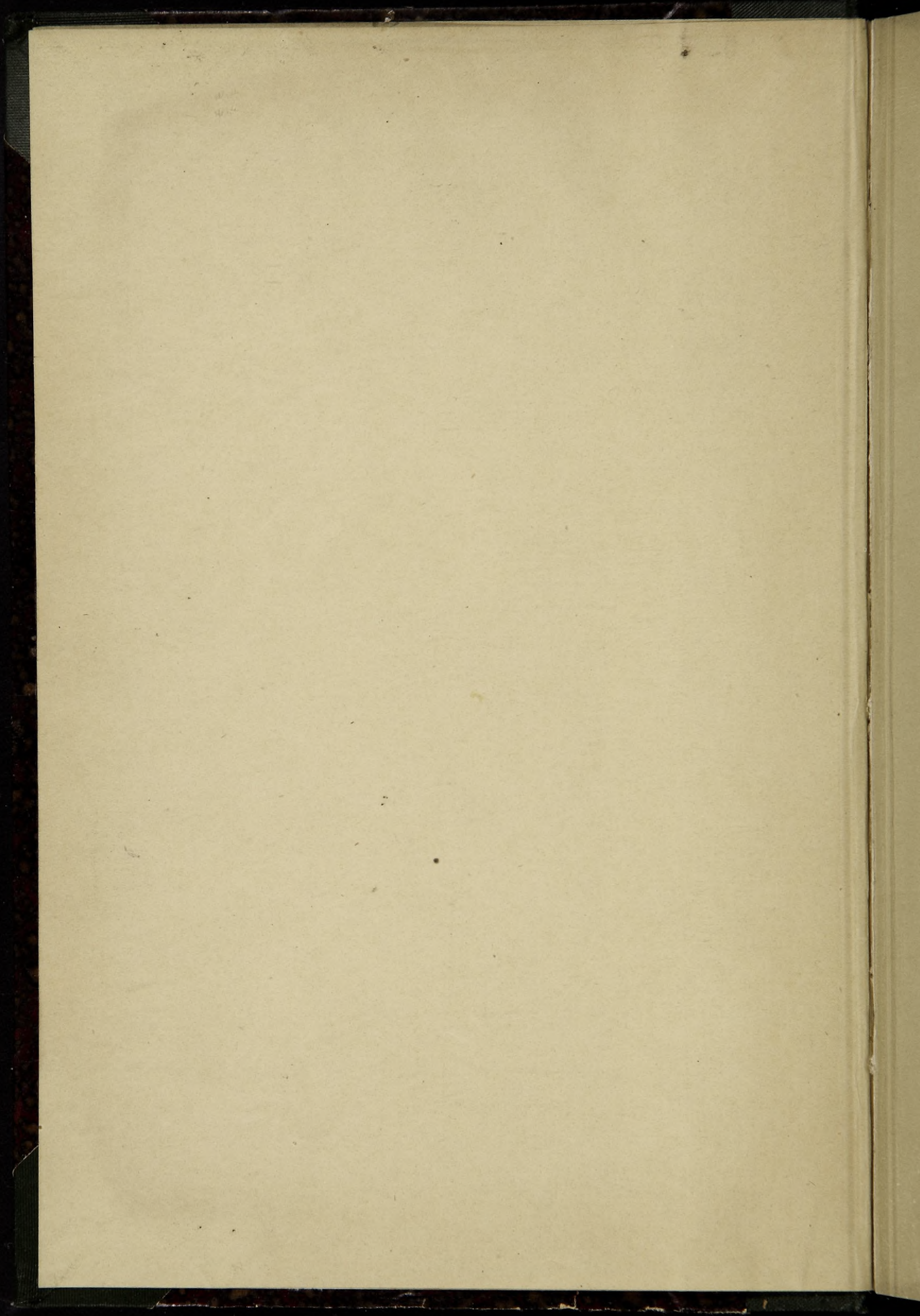

UPPSALA
UNIVERSITET

Vitt.
Su.

UR

OLOF STIGS

EFTERLEMNAD PAPPER

JÄMTE

TRÄKOL.

af
B. O. Stäckelberg

STOCKHOLM

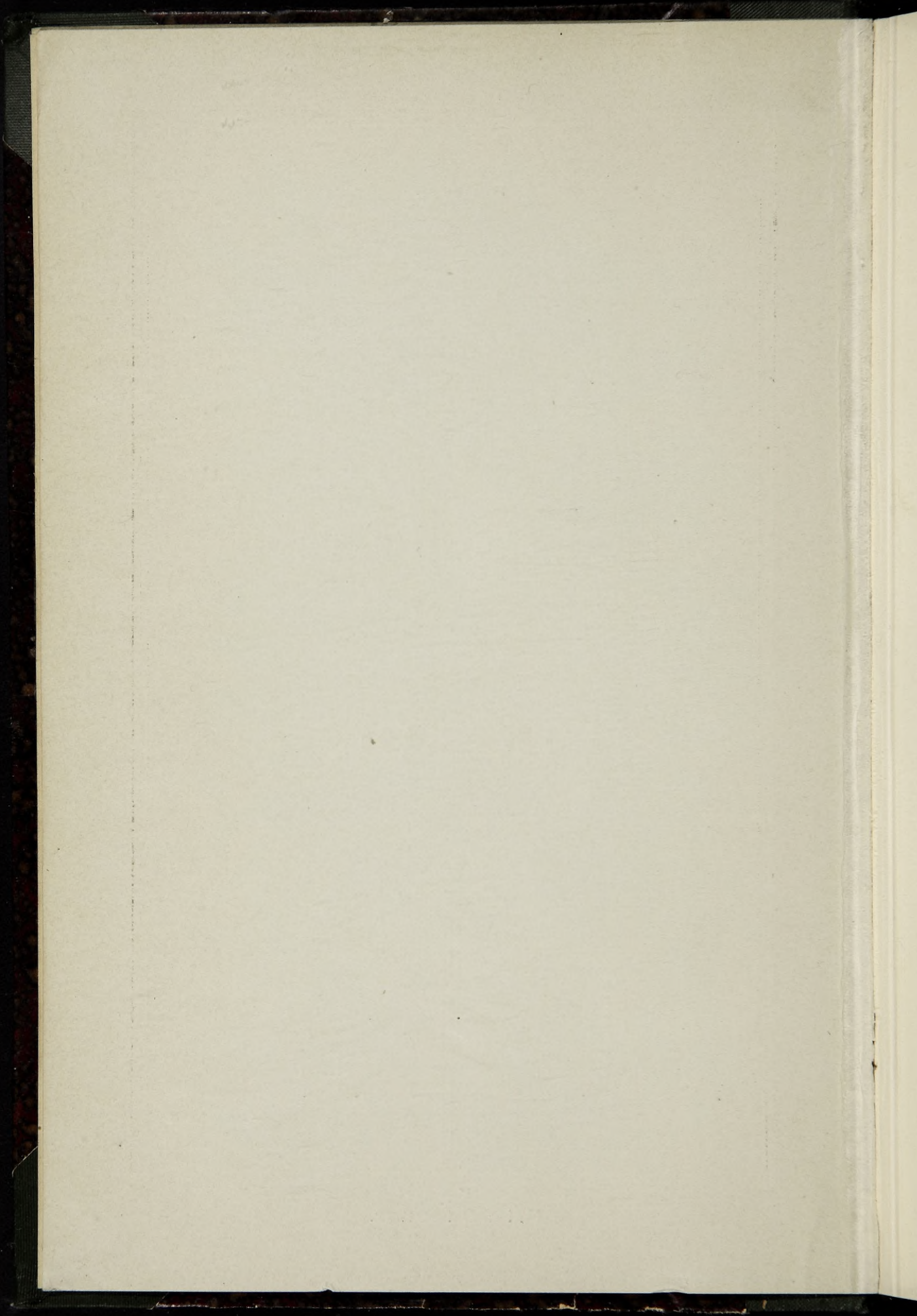
Z. HÆGGSTRÖMS FÖRLAGSEXPEDITION.

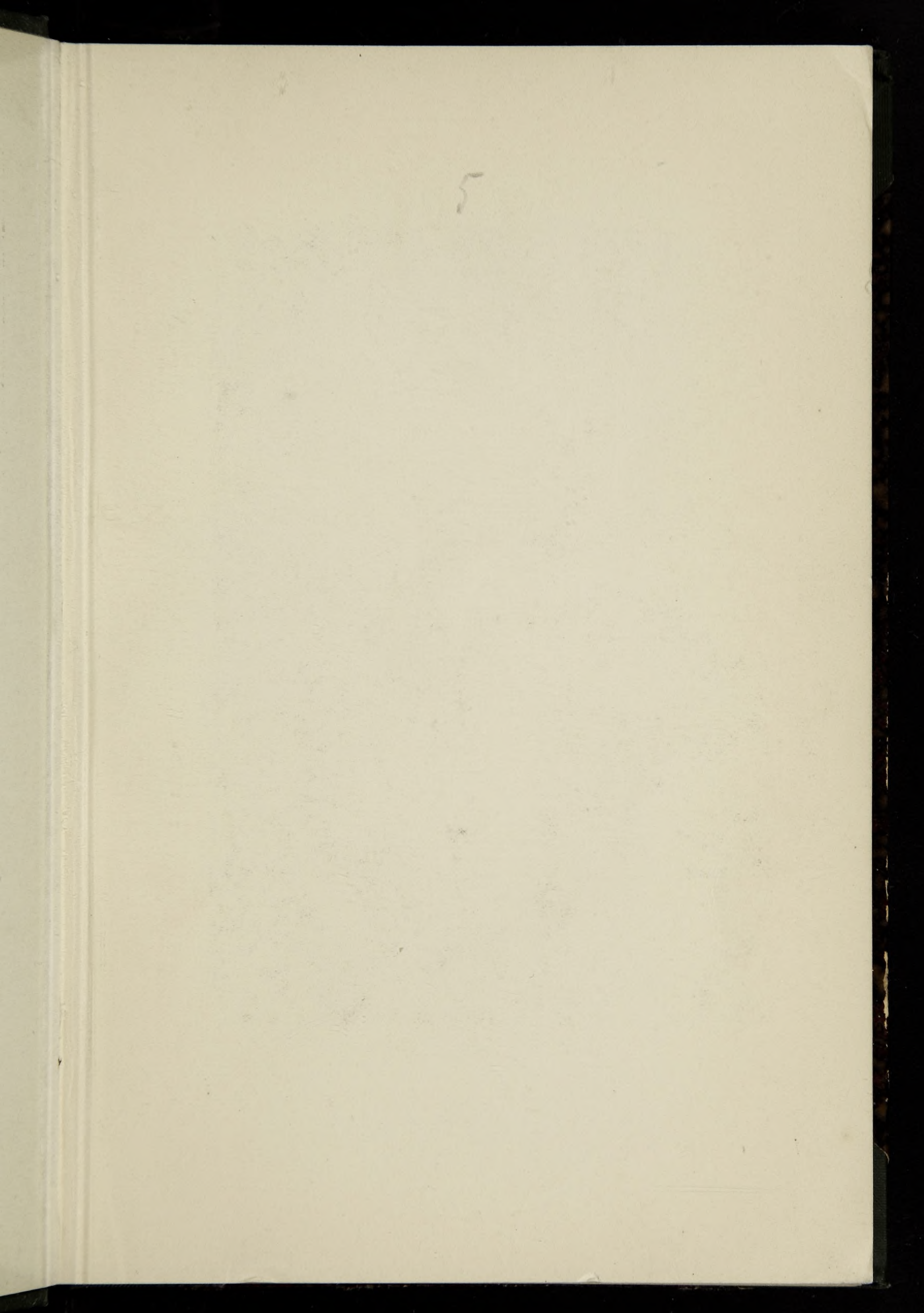
IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI

1890.

Pris: 3 kronor.

Streckelberg.
Hofling.

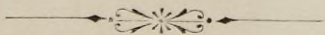
Vitt.
Lv.

UR

OLOF STIGS
EFTERLEMNAD PAPPER

JÄMTE

TRÄKOL.

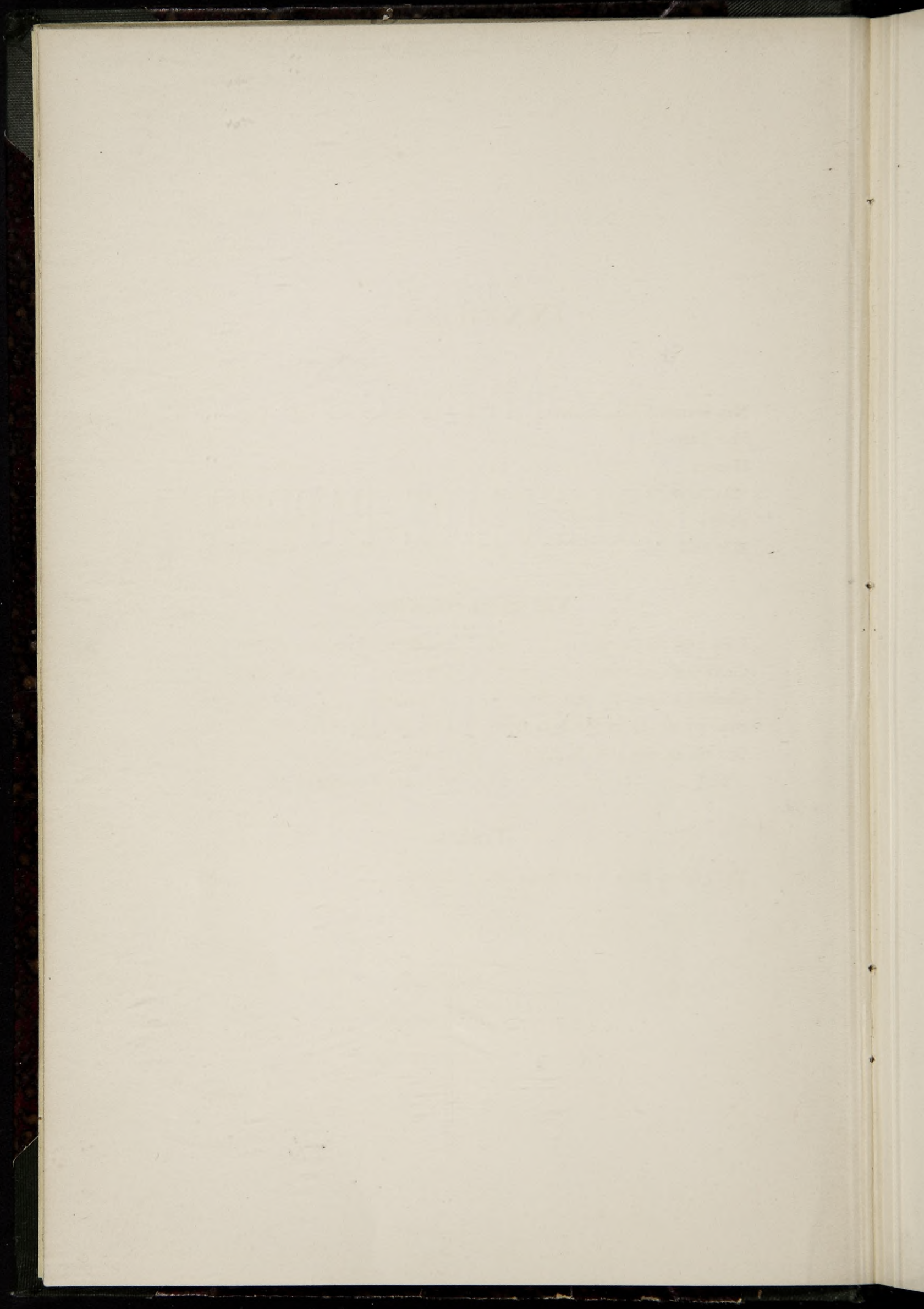

STOCKHOLM

Z. HÆGGSTRÖMS FÖRLAGSEXPEDITION.

IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI

1890.

INNEHÅLL.

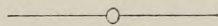
	Sid.		Sid.
Min mammas förklädsband...	5	Vid aftäckandet af »Vega-	
Mitt barn	9	stenen»	36
Hennes	14	Vid den sten, hvilken år	
»En julafton»	16	1883–1884 restes till åmin-	
»Biet»	25	nelse af generallöjtnanten	
Mitt folk	29	friherre Ernst von Vegesack	39

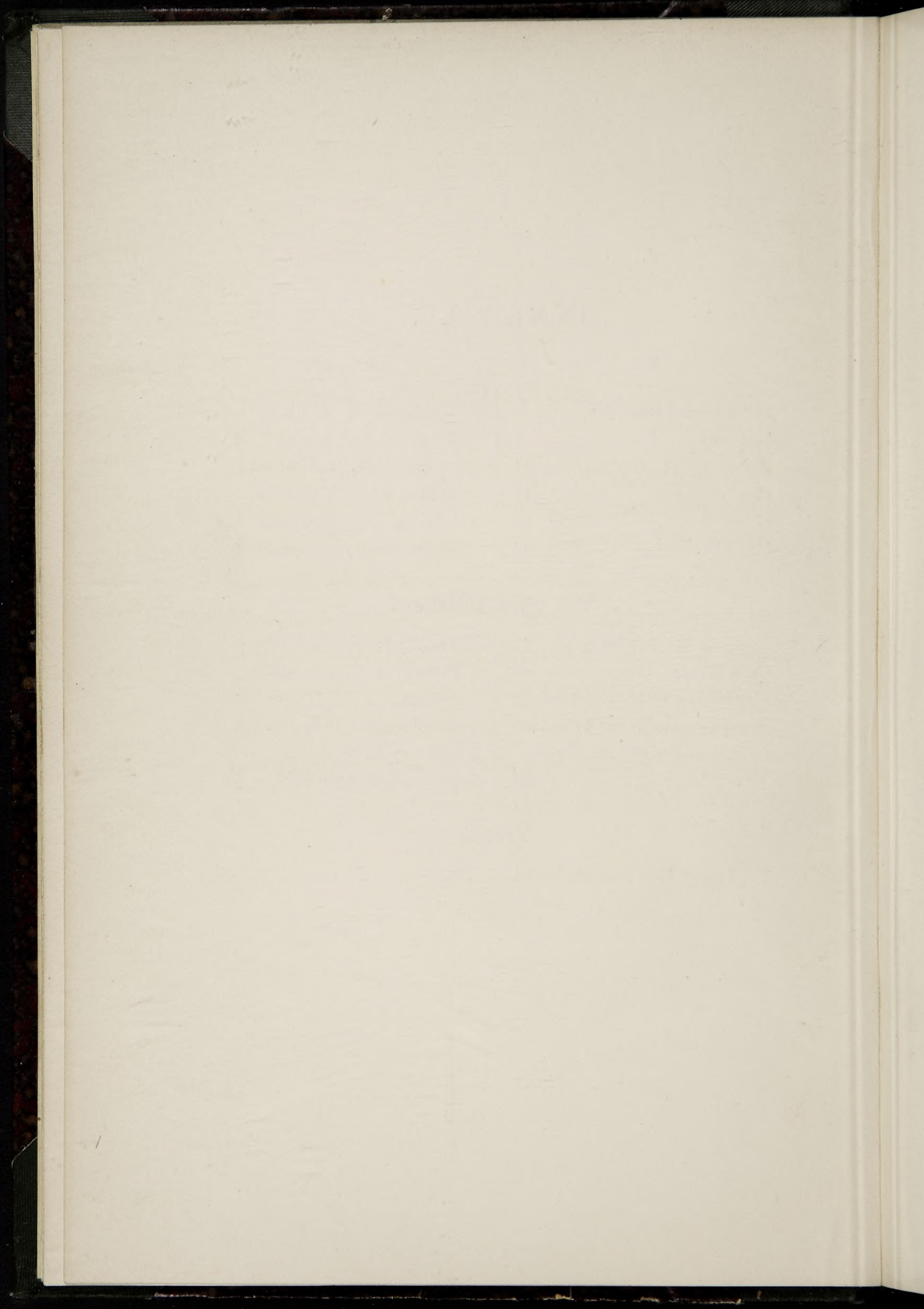
Vid olika tillfällen.

I en ung flickas album ...	45	Vid Sophie Kernells och Adolf	
Grötrim julen 1866	47	Fredrik Lindblads guld-	
Charlottadagen 12 Maj 1868	54	bröllop	64
Svar på ett »tack» för Träkol	58	I en minnesbok 1878	64
Ord till en visa af A. F. Lind-		Julafton år 1879	70
blad	63	Silfverbröllopsdagen 1881 ..	76

Träkol.

Till Fröken Edla Svendsdotter	81	Träkol	83
-------------------------------	----	--------------	----

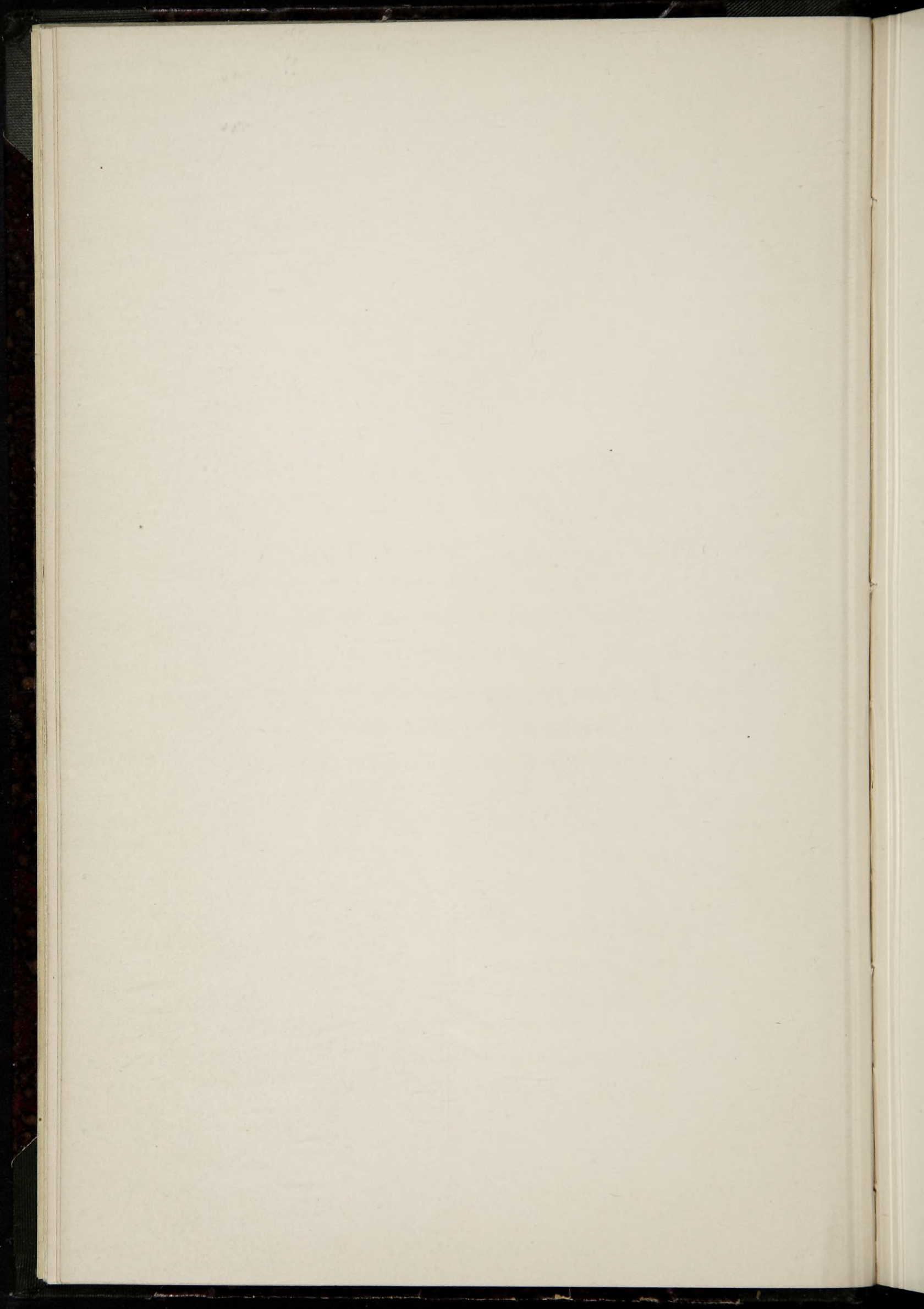

FÖRORD.

*D*å man nu jämte »Träkol» låtit på trycket utgifva ett urval af friherre Stackelbergs smärre dikter, till stor del afsedda för en privat krets, har afsigten ej varit att rikta bokmarknaden med ett nytt literatur-alster. Boken vänder sig egentligen icke till den vitterhetsälskande stora allmänheten utan till ett mindretal, för hvilket dessa strödda poem minna om en ädel och rik personlighet. De tryckas, emedan de på detta sätt lättast kunna räddas från förgängelse.

Min mammas förklädsband.

Jag ser mig sjelf, en liten en,
med svartsjuk efterhängsenhet
småtultande på korta ben
beständigt i min mammas fjät,
och troget hållande i hand
en snibb af hennes förklädsband.

Men bäst i sysslorna hon gick,
hon stannade och såg sig om; —
ett leende, en kyss jag fick.
Jag vet så väl hvaraf det kom:
det var min späda barnahand
som drog i hennes förklädsband.

Vi voro svaga, hon som jag, —
 vi voro svaga för hvarann.
 men också grep jag duktigt tag;
 och tryggare än vuxen man
 jag kände mig, när väl i hand
 jag höll min mammas förklädsband.

Och in i sednaste minut
 jag höll deri så envist fast
 att, när ur bo't jag släpptes ut,
 jag kände huru nån'ting brast,
 och — ännu håller jag i hand
 en bit af mammas förklädsband.

Hur har du icke sedan glädt
 och ledt, som förr, och kärleksrik
 mig skyddat som en amulett,
 du dyra, heliga relik
 ifrån min barndoms blomsterland —
 just du, min mammas förklädsband!

Jag, som en annan, nångång led —
 ty smärta ingen undångår.
 Om ögat eller hjertat sved,
 hvad mer! — jag torkade min tår,
 såg glad ut och mitt sår förband
 allt med min mammas förklädsband.

Med öppen vind — hej hvad det går! —
 jag i ett nötskal ut mig gaf
 bland Dårsjöns blindskär. På ett hår
 så skal som kärna gått i qvaf.
 Jag räddades och drogs i land
 helt visst af mammas förklädsband.

I fall på aldra minsta sätt
 jag andra någon glädje gjort;
 om jag skiljt orätt ifrån rätt
 och stundom handlat som jag bort —
 (det händt väl också mig ibland)
 du ledt mig, mammas förklädsband!

Och går jag fram med lustigt mod
 min väg, och spöken icke räds,
 men finner verlden vara god
 och fägnar mig deråt och gläds —
 förtjensten är ej min ett grand,
 men din, min mammas förklädsband!

Jag fruktar att det gått mig slätt
 om i min hågkomst icke lekt
 din lilla vänliga rosett,
 om du mitt öga icke smekt
 alltjemt, du klara, ljusa rand,
 min mammas hvita förklädsband.

Jag fäst dig, moderneklenod,
 som hederstecken på mitt bröst.
 Du hjälper mig att vara god,
 du manar med min mammas röst;
 och ingen kung i något land
 kan ge ett präktigare band.

Ännu, som när jag gick i kolt,
 dig älskar och behöfver jag.
 Hur lycklig, huru rättvist stolt
 jag skulle känna mig den dag
 jag blifvit värdig, efter hand,
 min mammas vackra förklädsband!

Och mig din ömhet bortskämt så,
 att om sjelf döden säger släpp,
 så håller jag dig kvar ändå, —
 dig trycker till min bleka läpp,
 och tar dig med till andra strand,
 min egen mammas förklädsband!

D. 17 Maj 1868.

Mitt barn.

Mitt lilla barn! du är mig mer
än jag kan säga ut i ord.
Med dina ögon först jag ser
hur vacker är vår gröna jord,
du elfva i min sommarqväll,
min lilla hvita eternell!

Grå himmel färgar allting grått,
men bara solen tittar fram
bli fälten gröna, vattnet blått
och skyarna »små hvita lam»,
och allt förskönas i ett nu. —
Mitt solsken, barnet mitt, är du.

Mitt lynne har ej mulen plätt,
som icke ljusnar när du ler;
din kärlek »gör det tunga lätt,
det lätta du din ljufhet ger»;
hvad helst du rör vid, minsta grand,
blir vänligt som din egen hand.

Du sitter guldstol på min arm;
jag hör ditt lilla hjerta slå...
och om jag vore än så arm,
så kände jag mig rik ändå.
Du ger mig mer än rikedom:
du gör mig glad och god och from.

Din oskuld är min föresyn;
mitt samvetes, det är din röst;
du är min hjälp och min försyn;
du hjertat är uti mitt bröst,
och — tege det och stode still,
så vore jag ej längre till.

Hvem är jag — så jag ofta tänkt —
att nornan spann så ljuf min tråd?
Alltfrån den stund du blef mig skänkt
jag börjat nästan tro på nåd.
Ett *vet* jag: att jag ej är värd
den lycka, som mig blef beskärd.

Mitt barn! — O hvilken sällhet i
 medvetandet att du är mitt.
 Förlora dig! — — — jag skulle bli
 tigrinnan lik, beröfvad sitt.
 Du småler — ja, du må väl le;
 du vet, som jag, det *kan* ej ske.

I himlen komma barnen in;
 du gjort mig till ett barn som du.
 Din himmel är tillika min;
 vi skiljas icke åt, vi tu,
 två blad af samma eternell,
 lik dig, min älskling, hvit och snäll.

Likmycket, fjerran eller när
 — du vet nog hvad det kommer af —
 du är beständigt, der jag är;
 ja, låge mellan oss ett haf,
 och stode vi på hvar sin strand,
 jag hölle likafullt din hand.

Ej nånsin du mig lemna skall:
 i luft och vatten, skog och berg,
 i gräsets grönska, snöns kristall,
 i doft och välljud, ljus och färg, —
 i allt, allstädes är det du
 som strålar mot mig — just som nu.

Som nu, när dina armar små
 förtröstansfullt du — God bless thee! —
 till mötes sträcker mig, och då
 (hur skulle jag väl låta bli!)
 jag tar dig, kärleksbarn, i famn
 och ger dig tusen ljufva namn.

Jag smeker ömt ditt lena hår,
 och om, tillika med min kyss,
 der fölle, lätt som mjukt, en tår
 i dina lockar, liksom nyss, —
 hvad mer, än om jag fäst deri
 en ros med litet dagg uti!

Du käraste af allting kärt!
 som en välsignelse du kom.
 Hur mycket du mig skänkt och lärt!
 (Det borde varit just tvärtom.)
 Så liten än du är mot mig,
 du likväl lyft mig opp till dig.

Du är — det låter kanske grannt
 och döms af verlden såsom flärd;
 men du, du vet det vara sannt —
 du är mig mera än en verld.
 Du är mitt barn! — det säger allt,
 och likväl vore det för kallt.

Förutan sol, smalt icke snön,
ej ljungen blommade på mon.
Du är min sol. Du är min bön,
min kärlek och min religion,
mitt yppersta, mitt främsta bud
från kärlekens och barnens gud.

Mitt barn! I glädje som i nöd,
och bruste alla andra band,
vårt håller fast i lif och död.
Jag släpper ej din lilla hand,
och vet att till det fjärran blå
din vinge bär oss båda två.

D. 9 September 1868.

Hennes.

Jag tänkte: hade jag en son,
han skulle heta Washington.
Ett namn mig kärare än dennes
han fick likväl. Han heter: Hennes.

Han hennes vackra ögon fått,
hvars färgton, uti brunt och blått,
ej någon målare kan härma;
än mindre deras glans och värma.

Som hennes håret, lock för lock;
så lilla öronsribben ock,
och kinden, näsan, munnen, pannan. —
Jag kysser dem, hvar efter annan.

Hvartenda af hans anletsdrag
är hennes uti öppen dag,
och rösten så precis densamma,
att jag förvexlar son och mamma.

Han hennes lynne fått också:
så lättrördt, men bestämdt ändå;
så mildt, men lifligt som en ärla,
det skiftar som en äkta perla.

Min son! du ärft af henne allt:
själ, hjerta, later och gestalt;
af mig allenast dessa tvenne:
att älskas af och älska henne.

Med dessa två, som äro ett,
jag dock ett fäderne dig gett,
som ingen makt kan från dig rycka
och som betrygga skall din lycka.

Min Hennes! — hennes son och min! —
ett vackert namn att fria in
du bär — nej! som en mor *det* bär dig
och hjälper dig att bli det värdig.

D. 23 November 1871.

“En julafton.”

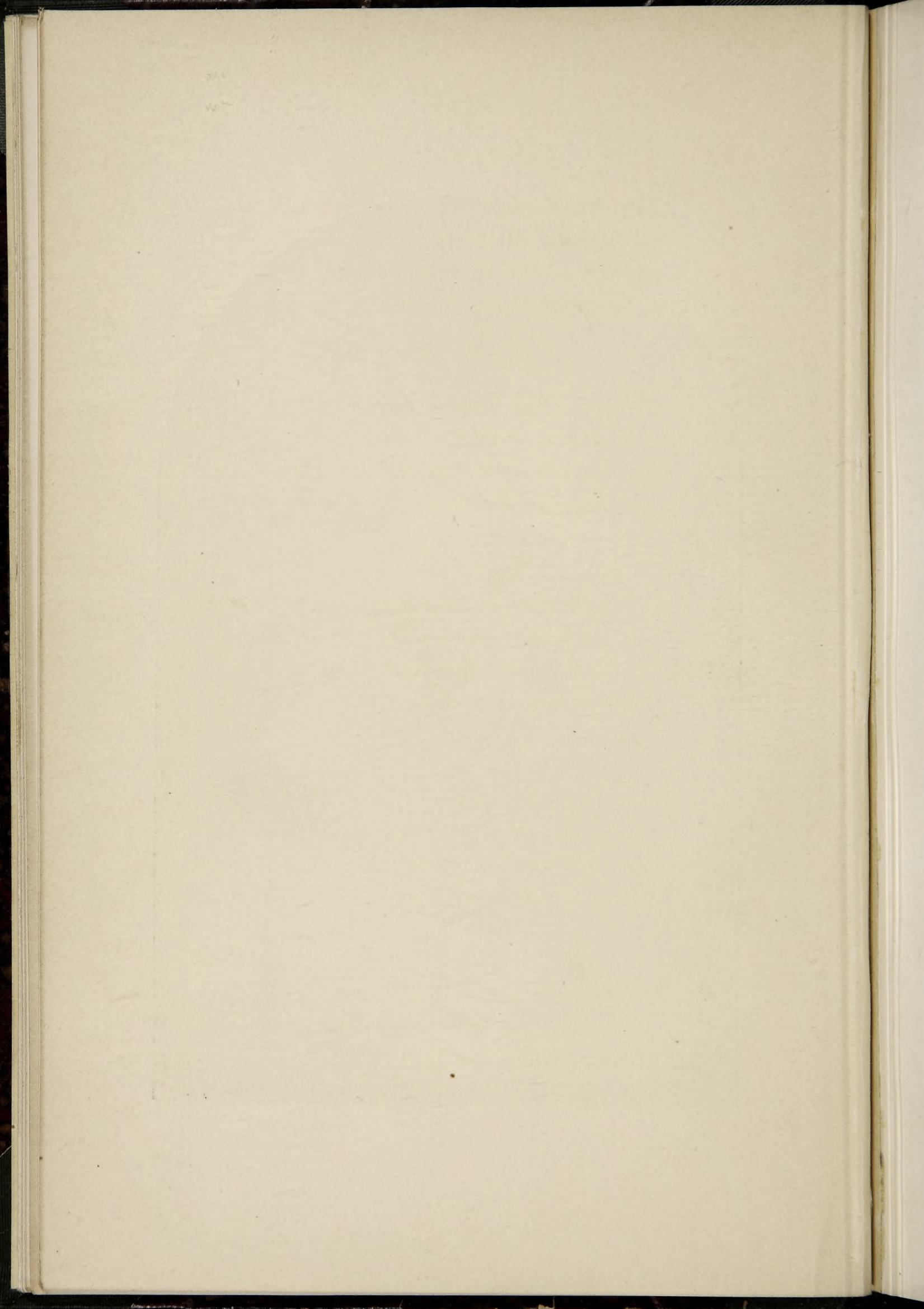
(Efter Kriebels tafla »The first Christmas Eve», utstald i
Dublin 1865.)

Det var i den ellofte timman.
Till hvila ren dagen gick
och sände, med bleknande strimman,
till afsked en sista blick.

Så sakta af skymningen breddes
ett flor öfver nejdens rund.
Hvad manne derunder bereddes
i heliga qvällens stund?

I dunklet så stora bli tingen
och menskorna sjelfva små;
det dolda, utforskadt af ingen,
man räds att få skåda då.

Men må de som bäfvande vandra
och lyssna till hjertats slag,
sig trösta och trösta hvarandra:
»I morgon blir åter dag».

* * *

Det var i den ellofte timman,
och solen i nedgång var.
Än lyste dock bleknande strimman
ett långväga vandringspar.

De voro en man och en qvinna,
som vandrade arm i arm.
De brådskat att herberget hinna
och qvällen dem tycktes varm.

Hon røjde en ungdomlig moder,
som kärlekens löfte bar.
Han var henne mera än broder,
och var icke hennes far.

Hon stödes af manliga armen,
men vägen var tung och lång.
Af maktlöshet flämtade barmen
och vacklade hennes gång.

»Ej längre vill foten mig bära» —
hon hvisskar — »min hjertans kär,
jag känner att stunden är nära,
jag måste mig hvila här».

Och mannen sin mantel då breder
för henne att hvila på,
och, sen han bredvid satt sig neder,
han talte med ömhet så:

»Säg älskade! kan du förlåta
att — vänaste maka huld! —
du så måste lida och gråta
för mig och min kärleks skuld?»

Jag ville du skulle mig banna —
mig banna, men älska dock». —
Här kysste han händer och panna
och läppar och ögonlock.

»Min älskling! skall jag ej förlåta
att du är min make huld?
ack! så är en glädje att gråta
och lida för kärleks skuld.

I stället att banna, välsignar
jag dig, som välsignat mig.
Om än under smärtan jag dignar,
du vet att jag älskar dig.»

Hon tystnar; men smekande dröjer
än blicken i hans en stund.
Så talar hon åter och höjer
sin hand emot himlens rund.

»Upplyftom med tack våra hjertan
till gifvaren ofvanfrån!
För gåfvan förgäter jag smärtan
och gläds åt min lille son.

Jag anar en engel; jag drömmer
en leende, ljus gestalt.
Den kalk, som för hans skuld jag tömmer,
han löna skall tusenfaldt.

Hvad sällhet att honom få bära
och vagga på egen arm!
Hur ljuft att hans kärlek få nära
med kärlek ur egen barm!

Jag ser honom växa och hinna
till mognad och tankekraft.
Hos mannen jag ännu skall finna
det hjerta, som barnet haft.

För sanning och ljus skall han strida,
för frihet och menskorätt;
med lidandets barn skall han lida
och glädjas med dem han glädt.

Född hjelte med segrarehufva,
han eröfra skall en verld,
och länder och folk underkufva
med kärlek, men ej med svärd.

I mod Makkabeus en like,
men högre i tålamod,
han gjute, i kamp för sitt rike,
väl sitt, men ej andras blod.

Han upprätta skall dem som falla
och gifva de qualda ro;
förlika, tills syskon bli alla
och frid allas A och O.

Jag känner mig lugn för hans öden
i striden mot våld och list,
ty kärlek mer stark är än döden
och segrare blir till sist.

Så räcker jag tacksamma händer
mot gifvaren ofvanfrån,
som mig till välsignelse sänder
min väntade lille son.

Må under en lyckosam stjerna
han födas, sjelf ljus och blid
som hon! Må den onämnde värna
min älskling i allan tid!

O! du som bygt himmelens tempel
och jorden, din fotapall,
lär mig hur, med ord och exempel,
min son jag rätt leda skall.

Lär *mig* att jag *honom* må lära.
Mig gör till en värdig mor,
som fostrar sitt barn dig till ära
och vårdar hvad du förtror.

Lär *mig* att för honom förklara
hur visligt din värld är bygd;
lärl *mig* att hans lärare vara
i vetande som i dygd.

Att öppna hans själ och hans öga
för skönhet, för sannt och godt,
och vända hans blick till det höga,
dit, hvarifrån allt vi fått.

O! du, som från himmelens skyar
till djupens mest dolda schakt
i otalig mångfald förnyar
bevisen på kärleks makt,

oss lys, att vi rätt må betrakta
naturen och dig deri! —
Så hör mig» — (här hvisskar hon sakta) —
»för hans skuld, Adonai!»

Hon reste sig opp, och hon stod der
allvarlig och stark och skön
i känslan af ansvar som moder
och värmd af sin varma bön.

Af tankarne, klara och milda,
sitt ljus hennes anlet får,
och liksom en strålkranz de bilda
ikring hennes fagra hår.

Och trygg vid sin utvaldes sida
hon fortsätter glad sin gång.
Fast långsamt hon nödgas att skrida,
känns vägen ej längre lång.

Och stjernorna tindra i natten
med glans mer än vanligt blid,
och hän öfver land öfver vatten
de lysa sin stilla frid.

Ej vinden ett grässtrå ses röra;
ej ljud hörs — blott hoppets röst
når smekande moderligt öra
ur djupet af eget bröst.

Hur tydligt förnimmas ej orden:
»Det barnet till glädje stor
skall födas för himlen och jorden,
skall glädja dock mest sin mor».

Och hållande fast detta ankar,
som smiddes — hon vet af hvem —
och uppfyld af framtidatankar,
hon lände till Bethlehem.

December 1872.

“Biet.”

Må örnen sjelf sig höja
till skyn; må prisad bli
för sin smaragdetröja
Mexikos kolibri;
för fjäriln rosen ta parti; —
inom det hela kompani,
som svingar
på vingar,
jag ställer främst ett bi.

Att fältet der med klöfver,
som rikligt foder ger
åt korna, derutöfver
ger något mycket mer;

att minsta blom finns honing i,
att prosa gömmer poesi,
    hvem är det
    oss lär det,
om icke du, mitt bi?

Ditt hus förstår du bygga
beqvämt, men ock med smak,
att frid och fröjd betrygga
inunder samma tak.
Grundbalkarna: geometri,
och symetri och harmoni,
    du tyder
    och lyder.
Det är din konst, mitt bi.

Uti din näpna våning
gör ingen vinter kallt.
Af hjertlighetens honing
det doftar öfverallt;
en munter spinnrocksmelodi,
en atmosfer af sympati —
    hvardagligt
    behagligt
är hemma hos mitt bi.

Omkring sig liten bidrott,
sjelf snäll och arbetsam,
med efterdömlig idrott
förstår att kalla fram
så blomstrande en industri
af sockerodling, att deri
ditt rike
sin like
ej har, mitt söta bi.

Ditt folk du vet att styra
med len och lämplig hand,
och ingen annan yra
än glädjens tar ditt land.
Der enhvar lycklig är och fri,
är sjelft *begreppet* myteri
omöjligt
och löjligt.
Så tänker litet bi.

Om nångång till din kupa
förirrar sig en broms,
förvandling hufvudstupa
hos honom åstadkoms.

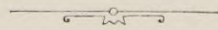

Hans vresighet är strax förbi;
till vax — du öfvar trolleri! —
    spelvinken
    i blinken
blir inför dig, mitt bi.

Hon är min ögonfägnad,
din lilla koloni,
just lik en blomsterhägnad
med dig der midt uti;
ett fridlyst, leende parti,
med stämning smått till svärmeri,
    men soligt,
    förtroligt
och gladlynt som mitt bi.

Långt bort, hän öfver ängen
når mildt en jubelkör,
af hvilken slutrefrängen
jag klart upprepas hör
utaf ett litet flyggeni
mig tätt bredvid: »Dig hylle vi
    och prise,
    vår vise,
vårt lilla drottningbi!»

D. 4 Mars 1873.

Mitt folk.

Mitt svenska folk! — ty du är mitt,
med rätt, som börd och arf mig gett,
de dina mina, gammal, ung,
från dagakar! till kung.

Mitt folk! hur mäktigt, starkt och stort
du en gång var, nog verlden sport;
men kraftigt är du, menar jag,
och stort ännu i dag.

Ej stort, om storhet mäts med mått,
som anger talrikheten blott;
ej starkt, om endast den är stark,
som trampar andras mark.

Men har du dina fäders dygd,
och älskar du din fosterbygd,
kan rätt du sköta svärd och plog,
nog har du krafter nog.

Och är du, vill du vara fritt,
är sanning, äro ljus och vett
och rätt, hvad främst du söker nå,
så är du stort också.

Är högt det mål, du redligt vill,
så faller annat allt dig till.
Rättskaffens vilja samma kraft
i alla tider haft.

Så älske du din fosterjord
af all din själ, i dåd som ord.
Gif allt, gif mera än du har:
din skuld står ändå kvar.

Hon gaf dig allt. Vid hennes bröst,
och smekt af hennes klara röst,
du ammats till allt högt och stort,
du känt och tänkt och gjort.

Hon dig som barn vid handen höll
och hjälpte opp dig när du föll,
med saktmod kysste bort din tår
och läkte dina sår.

Sjelf stark och högsint hon förstod
att ge dig detta fria mod,
som, hårdt mot hårdt, är mildt mot vekt
och anser svek som fegt.

Ur sagans rika skattförråd
förtäljer hon om fäderns dåd,
och manar dig att sjelft en gång
bli värdigt hennes sång.

Hon härdar dig bland is och snö
på fjell och mo och stormig sjö,
men ger dig äfven skydd och tält
och sol och gröna fält.

Hon klemar ej med öfverflöd,
men lär dig baka sjelft ditt bröd,
att timra mödosamt ditt hus
och bryta väg och ljus.

Och om ibland hon tyckes sträng,
och bäddar hård kanske din säng,
det sker i denna mening blott:
»Sof sundt, mitt barn, sof godt».

Ty hennes kärlek är ej blind:
hon vill se rosor på din kind,
ditt hjerta modigt till försvar,
din tanke skärpt och klar.

Hon delar med dig ljuft och ledt;
ditt öde är med hennes ett,
din ära hennes ära är
och hennes namn du bär.

Din moders namn, som du har fått,
bevara det, att rent och godt,
från tidevarf till tidevarf,
det måtte gå i arf.

Hon ger dig åker. Plöj din teg
med härdig kraft, med trohet seg.
Slår skörden fel ibland — än se'n!
plöj om och så igen.

Med händerna i skötet ej
du fromlar dig till gunst hos Frej,
och arbet' är den enda bön,
han hör och unnar lön.

Hon ger dig dessa berg, med jern
till slöjders drifvande och värn.
Smid verktyg främst till fredlig id,
men äfven vapen smid.

Hvar ljusets fiende är din.
Åt Thor din hammare vig in;
i hvarje form, på alla håll
slå mörkrets leda troll.

Allfader Odins lära lyd:
förstånd och hjerta samfäldt pryd.
Sök Mimers vishet, men med håg
så ren som Urdarvåg.

Väx till alltjemt i dygd och vett.
Ett upplyst folk är starkt och fritt;
men utan ljus, ej frihet finns
och ingen seger vinns.

Ställ högt allt sannt och godt och skönt.
Med ädla tankars friska grönt,
och ädel gernings frukter, kläd
din frihets starka träd.

Har så det riktigt slagit rot,
kan väl förtryckarns tunga fot
nedtrampa det för en minut,
men aldrig rota ut.

Ja! lägges än af våldets hand
ditt land inunder annat land —
i döden segrar du ännu:
eröfrarn, det blir du.

Mitt svenska folk! I lust och nöd
i alla skiften, lif och död,
din storhet af dig sjelft beror:
Gör heder åt din mor!

Åt henne, som, sen tusen år,
är klippan, der din boning står,
är skeppet med ditt allt ombord,
din fria fosterjord.

Den mor, som lif dig ger och gaf,
och blomsterströr en gång din graf;
den jord, hvares moderliga famn
är först och sist din hamn.

D. 26 Juli 1875.

Vid aftäckandet af "Vegastenen"

utanför K. Sjökrigsskolan på Skeppsholmen, d. 30 April 1880.

Var välkommen! — Karg på orden,
blott med dessa enkla tvenne
helsar dig den svenska jorden
»Vegas» gäfva hjelteskara
efter vida vikingfärden
åter hemma här hos henne
vid den moderliga härden.
År och dag hon bad: »Bevara
Fader, mina käcka söner!»
Hörda blefvo hennes böner,
och i dag hon sina kära
trycker åter till sitt bröst.
Bättre än ett loftal kan det
röjer rörelsen, hon röner,
huru ljuft är mödrabandet,
hur hon, ärad af er ära,
krönt af kransen, som er kröner,
smekes af ert ryktes röst.

Oröjd vägen, vanskligt värfvet.
 Hinder hopa sig och hota.
 Hafvets troll sig harmsna rota
 samman snart med mörkrets makter,
 att med händer, hårda, kalla,
 dolda draga i förderfvet
 seglarns köl i dessa trakter.
 Men med tålamod och djerfhet
 »Vega» vet att trotsa trollen
 och att dem besegra alla.
 Alla falla de till fota,
 kufvade, om än de knota,
 och hon slutför, välbehållen,
 sin triumf-vägbrytarban.
 Hvad tre seklers möda trägen
 icke genomföra kunnat,
 hvad så mången oförvägen
 velat vinna, men ej vunnit,
 nu har blifvit henne unnadt.
 Hvad de sökte, har hon funnit.
 Hon har visat, »Vega»-vägen,
 ocean till ocean.
 Dertill ock fullbordat verket
 under hägn af svenska »märket»,
 flaggan blå och gul — vår egen
 och, af gammalt, segervan.

Fordom svenska tungomålet
 vida ljud med klang af stålet
 och förstods af hela världen.
 Men då skrefvo vi med svärden.
 Än, som förr, dock vinnes målet,
 blott att vi förmåga ega
 våra runor rista höga.
 Härvid gäller folkmängd föga.
 Skrif så högt och stort, som »Vega»
 skref den senaste bedriften.
 Ingen missförstår den skriften.
 Alla kunna läsa *den*.
 Ingen heller miste tager
 — framtid skall mitt ord besanna —
 att den rika, friska lager,
 den I virat kring er panna,
 följas skall af flere än.
 Stammen ger sin saft åt grenen,
 som slår ut, blir grön och fager.
 Ungdom närs af föredömen.
 Derfor restes minnesstenen,
 därför restes han af sjömän
 och just här af flottans män.

Vid den sten, hvilken år 1883—84 af krigsmän restes på
Klara kyrkogård i Stockholm till åminnelse af
generallöjtnanten friherre

Ernst von Vegesack

(född 1763, död 1818).

Qå sorlet utaf dagens id
för stunden tystna. Hatten af!
du slägte af en sorglös tid.
Här står du vid en hjeltes graf,
en hjeltes i det kämpaled,
som vann vår långa fred.

Han var en ståtlig, hög gestalt
med ädel hållning, herskarblick.
Man lydde blindt hvad han befallt
och utan knot i elden gick.
När generalen sjelf går främst,
vill ingen vara sämst.

Hvar han mot fienden bröt fram
 och mötte uti bardalek,
 blef leken gerna allvarsam.
 Den lans fick icke vara vek,
 som täflade om segerns krans
 med en så styf, som hans.

I tjugu träffningar och slag
 om icke fler, som han bestod,
 i seger som i nederlag,
 han mötte allt med samma mod,
 och var, hur lyckan vände sig,
 sjelf »oföränderlig».

Han var ej blott en klinga god,
 han var en dråplig höfvitsman,
 som, klok och djerf, så väl förstod
 att föra våra fäder an;
 var mera än en lössläppt kraft:
 hans yxa hade skaft.

I oväns läger ock det het':
 »Gif noga akt på Vegesack.
 När minst man kan förmoda det
 har man att vänta hans attack.
 Han krigets konst i grund förstår
 och träffar när han slår.»

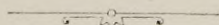
Han ville mer än ge sitt blod,
han ville segra för sitt land;
och viss att dervid måste mod
och kunskap följas hand i hand,
han lydde läran: »under fred
på kriget dig bered».

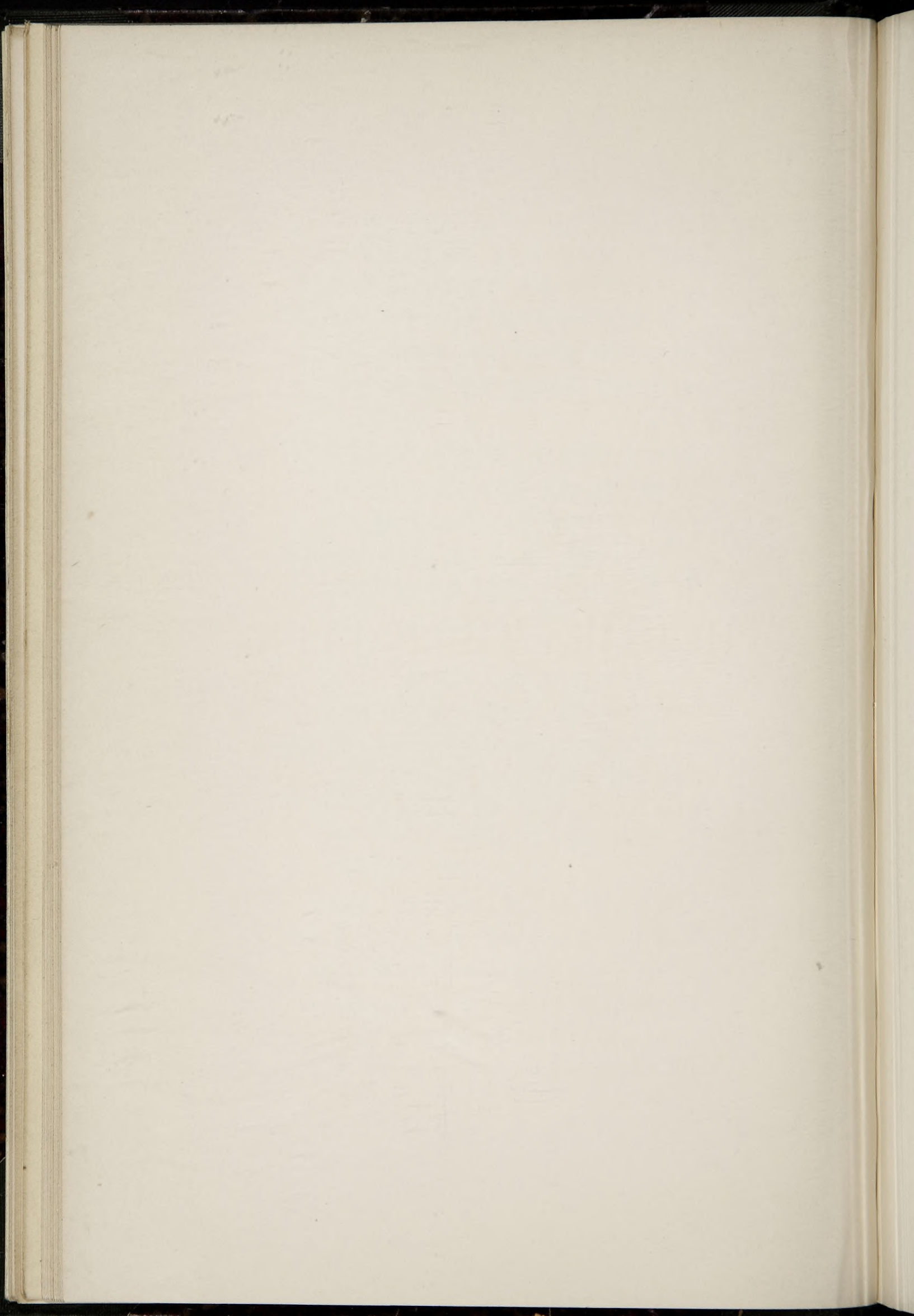
Krigsvetenskap förvärfde han
ej endast med sitt goda svärd.
Han var en vidt beläsen man
och — sägs det — nära nog en lärd.
Ej blott i fält, bland kulors hvin,
han talade latin.

Af vän och fiende berömd
som han, hur kunde han väl bli
— så frågar man — bli gömd och glömd,
så snart som faran var förbi?
Han är ej glömd; ty vore så,
ej stode här vi då.

Den minnesblomma mest är värd,
som blommar sent. Hon vissnar sent.
— Så vittre sent den hyllningsgård,
om hvilken krigsmän sig förent,
den sten, vi rest på hjeltens grift
till tack för hans bedrift.

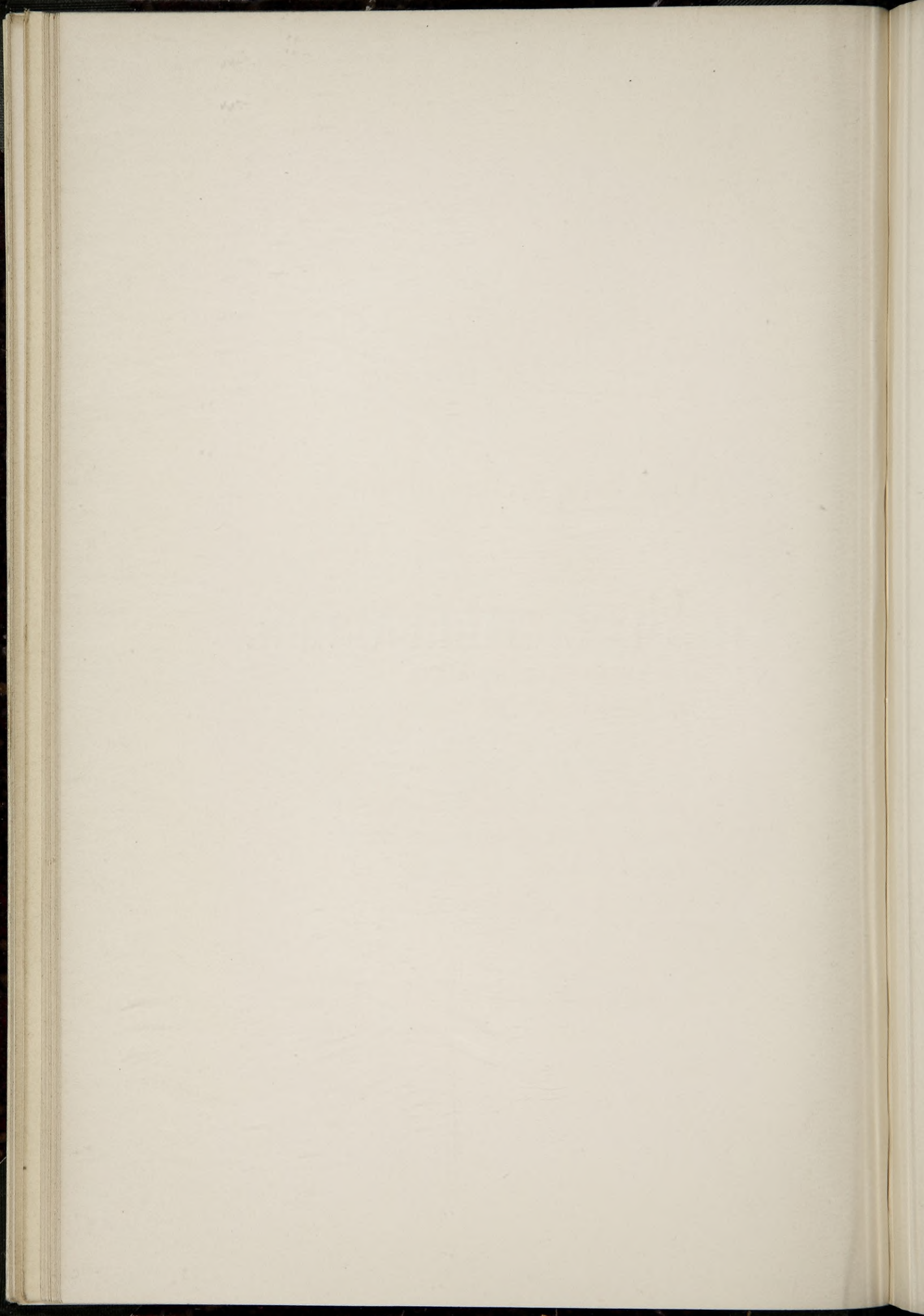
D. 27 November 1883.

VID OLIKA TILLFÄLLEN.

I en ung flickas album.

På önskningarnas vida fält,
der blommor växa upp så snällt
och gräset evigt grönskar,
jag plockar och jag önskar.

Men Hulda! hur skall min bukett
väl bli så enkel, blyg och nätt
och anspråkslös, att färdig
den dig kan blifva värdig?

En törnros först med knopp och blad,
reseda sedan, eller hvad? . . .
och så en sensitiva . . .
Låt se! hur kan det blifva?

En ros betyder glädtighet,
reseda: blygsam älskvärdhet
och sensitivan: mildhet,
ja! ömhet, om du vill det.

Och meningen blir då den här,
helt enkelt: »blif just som du är!» —
Nu är buketten färdig —
Du tror ej hvad den klär dig

den 23 April 1857.

P. S. Min Gud! så man kan glömma sig!..
Jag glömde rakt förgät-mig-ej;
Men när du märker bristen,
tänk då på — — — egoisten! —

Grötrim

julen 1866.

När jag liten var och snäll
och från morgon intill qväll
satt i knä hos mamma,
syntes världen gränslöst stor.
Verlden är dock, som jag tror,
än i dag densamma.

Sjelfvisk ifrån topp till tå,
jag, likt alla andra små,
tog mig sjelf till alen;
och med detta lilla mått,
lämpadt efter »Tummetott»,
mätte jag lokalen.

Så, uppå min barndoms mark,
 reste sig en väldig park,
 hundra träd kanhända,
 och der, bortom parkens bryn,
 slätten smälte hop med skyn,
 der var världens ända.

Invid gården låg en damm
 der en kull af ankor samm
 i förtroligt snatter.
 Ankan var för mig en svan,
 dammen var en ocean,
 djup och full af skatter.

Och när, sedan höst gått om,
 julen ändteligen kom
 ack! hvad han kom sällan.
 Tiden, mäten med mitt mått,
 hade ganska säkert gått
 flere år emellan.

Efter feber hela da'n
 tänds omsider granna gran.
 Lystet öga klänger,
 så att säga, gren från gren,
 der i hundra lågors sken
 idel namnam hänger.

Granen från den djupa skog
 dessa smycken med sig tog:
 växten, grönskan, doftet;
 och, der nu han herrlig står,
 högtidssmyckad, spetsen når,
 liksom glädjen, loftet.

»Huru skall jag hinna upp
 till den stolta, gyllne tupp,
 öfverst der i toppen?
 Säkert sjelf han flugit dit;
 ingen arm, med bästa flit,
 nått att sätta opp'en.»

»Hör du tupp! ifrån din höjd,
 der du sitter så förnöjd,
 höj din röst, den gälla.
 Säg! — du gerna sqvallra får —
 säg, hvad värper du i år
 till de små och snälla?»

Korgen kommer, — krick och krack!
 fras af papper, knirr af lack,
 segelgarn, oblater;
 brådtom följer klapp på klapp,
 askar utaf trä och papp,
 lamm och tennsoldater.

Muntert snön mot rutan yr,
men oss vädret föga bryr.
Himlen än så mulen,
är det likväl alltid klart —
glädjen verkar underbart —
stjernklart under julen.

I de år isynnerhet
då man riktigt njuta vet
ögonblickets russin,
och då äpplet, grönt som rödt,
skal och kärnhus, allt är sött —
aldrahelst i dussin.

Det är barndomens April.
Barometern aldrig still,
skiftande beständigt;
ömsom solsken, ömsom regn,
och — om icke gäfves hägn —
väglaget eländigt.

Kommer så en annan tid:
bäcken sväller och blir strid,
dansar fram förvägen.
Luften är så mild och ren,
och der stå, i solens sken,
blommorna vid vägen.

Ögat ser sig om och ler,
ömsom höjs, sänks ömsom ner,
bländas jemt och lockas.
Är då underligt kanske
om ej alltid en pensée
till buketten plockas?

Längre fram — tid står ej still —
vet man bättre hvad man vill,
vet hvad man *vill icke*.
Sigten klarnar efter hand,
vi se verklighet och land
när vi framåt blicke.

Forsen larmar icke mer,
störtar ej på måfå ner
i ett yr af fradga;
lifvets strömdrag flyter lugnt,
känner sig dock ännu ungt
fast det vunnit stadga.

Menniskan, som vecklats ut,
dömer bättre än förut
menskorna och tingen.
Lifvet, mera än en skänk,
är en pligt, en nödig länk
i den stora ringen.

Och ehuru — Gudi tack! —
 ännu doftet utaf lack
 för i minnet åter
 barndomen med jul och gran —
 park! och ankdamm med din svan!
 jag er ej begråter.

Hjernan i sin linda låg.
 Allt det goda, som jag såg,
 — kunde jag förstå det!?
 Lydnad, det var dygd — jaha;
 godt var — det som smakte bra. —
 Jag förstod mig på det.

Efter lång erfarenhet
 vet jag nu med säkerhet
 att, oaktadt flärden
 och små lyten utanpå,
 till sitt innersta ändå
 genomgå är världen.

Se'n de bleknat småningom
 drömda ungdomsbilder, som
 fantasin förstorat,
 ser jag skönhet öfverallt,
 men i sanningens gestalt. —
 Måne hon förlorat.

Och på godheten jag tror.
Ingen finns, hur lågt han bor
eller nära vinden,
som ej känner dock ibland
smekningen af hennes hand
som en kyss på kinden.

Ungdomstiden snart förgår;
men hvad göra några år
färre eller flera.
Hvarje årstid sitt behag — — — —
mitt att mig för hvarje dag
känna lycklig mera.

Charlottadagen

d. 12 Maj 1868.

I landet som af Himalaya
och Indus gränsas emot nord,
man tänker sig gudinnan Maja
ett barn af himmel och af jord;
en kärlekslänk emellan båda,
hon tycke utaf båda har:
än är det modrens drag som råda,
än brås hon mera på sin far.

Också — ty källan är densamma --
hon vet ej hvar hon trifves bäst
i knä hos pappa eller mamma,
vet ej hvem hon skall smeka mest;
men himlens blå och jordens gröna,
som hon så sväfvar mellan jemnt
ge hennes ögon, fastän sköna,
dock nånting tveksamt, obestämdt.

Men låt oss icke importera
 gudomligheter utifrån! —
 En henne lik vi ha, bland flera,
 i sommarens och vinterns son,
 den väntade, den himmelsände,
 förhoppningsfulla unga vår,
 gudinnan Majas nära frände
 med blåa ögon, solgult hår.

Så väl sin mor som far sin härmar,
 likt Maja, hennes namne Maj:
 än schäferhatt och lentygsärmar,
 än luden mössa och kavaj.
 För nyckfullhet är han notorisk:
 ett barn, med fjärlar lekande,
 en blomstermålning, illusorisk,
 men ack så ljuf och smekande.

Så smekande som en förhoppning
 med tusen öfverdrifter i,
 så ljuf som blomman uti knoppning:
 en dag hon skall gudomlig bli.
 Oss fägnar så det löftesrika;
 vi älska det och det med skäl,
 ty, äfven om det skulle svika,
 en gång det gladde oss likväl.

Du väntade, du himlasände,
 du rosenprins, du unga vår!
 gudinnan Majas höga frände
 med sippor i ditt fagra hår! —
 älskvärdighet ger, enligt sägen,
 all värdighet dess majestät —
 din gröna mantel bred på vägen
 som matta för Charlottas fjät!

Med knoppen af din blomsterspira
 rör marken! — och låt knopp vid knopp,
 att dagens högtid värdigt fira,
 rundt om på fälten spira opp;
 bjud sippa, ängsviol och vifva,
 framtrollade ur jordens famn,
 med sina snälla fingrar skriva
 på slätt och höjd Charlottas namn.

Du väna Maj! oss värdes gläda
 och värma med din solskens blick;
 låt skog och lundar yppigt kläda
 i ljusgrönt à la Metternich;
 till spegel feja insjöns vatten
 för stjernorna att glittra i
 när uti festlig prakt till natten
 de tända sitt fyrverkeri.

All lundens fåglar, bjud dem sjunga
en jubelchör högt upp i skyn.
Miljoner skalbaggar, som gunga
på gräsen invid jordens bryn,
må deras skiljda sätt att surra
(till denna flock mig sällar jag) —
förenas i ett blygsamt hurra,
men väldigt, på Charlottas dag.

Svar på ett "tack" för Träkol.

Nådigaste Fru Huldine.

Jag tvekade ej minsta grand
om hvarfrån klappen kom så vänlig;
just derpå är hon igenkänlig
att hon är genomgod, er hand.

Tack! tusen tack! — Om än ni dömer
mig allt för mildt, och mig berömmar
långt mera än jag det förtjent,
jag den omständigheten glömmar;
jag vet så väl hur väl ni ment.
Och om än smekande och lent
ert lof mig med sin vaggsång söfver,
att sjelfkritik jag sofver öfver
och vaknar först en dag för sent,
är det väl heller ej så farligt;

det vore — säge hvad man vill! —
 bra mycket mera oförsvarligt
 och dumt att slå döförat till.
 Det vore otacksamt och löjligt,
 och utom dess — rent af omöjligt.

Jag pussar gifvarinnans hand,
 jag pussar den bukett hon band
 och lyfter vördnadsfullt kalotten;
 jag tar pokaln, sådan jag fått den
 med nektarn som ni skänkte i,
 och, om än yr jag skulle bli,
 jag tömmer den med ens i botten.
 Skål, nådigaste fru Huldine!
 emottag tacksamhetens hyllning.
 Tack!... Hjernan svindlar af förbryllning!...
 Det var mig ett förföriskt vin!

Vi klaga öfver ogräsfälten.
 Ja, fördomsplantan växer snällt den,
 och sig i brokig mångfald ter;
 men vid ett upprop ifrån er
 miljoner män snart skola glade
 tillgripa yxa, lia, spade,
 att bryta kardborrskogen ner.
 Så ropen mangrannt, ropen mer;

men framför annat allt *arbeten*
 med egen hand och mål, ty veten:
 initiativet tillhör er
 och utan början intet sker.
 Sky icke mödan och förtreten,
 tro på den dag, som lönen ger.
 Den engeln, som i drömmen ler,
 är ock ett barn af verkligheten;
 och huldas barnet utaf *er*,
 jag tryggt emot dess framtid ser.

Som sagdt, om vi ej modet fälla,
 så skall väl randas ock den dag
 då som förnuft förnuft får gälla,
 och såsom lag naturens lag;
 då templet bygdt på menskofunder
 från grunden remnar och går under,
 och in i guds och menskors hus,
 fritt strömma värme, luft och ljus;
 då fördomsbindeln kring vår panna
 bortfaller, så att klart och lätt
 vi se och glädjas åt det sanna
 i att det *goda* blott är *rätt*;
 och då vår jord, från norr till söder,
 blir hem för likar, systrar, bröder,
 som lefva lyckliga i frid
 och kärlek, som naturen menat;

då skall, hvad skaparn sjelf förenat,
 ej skiljas mer af kif och strid;
 men de som då tillsammans vandra
 sin väg på denna vår planet,
 här finna sin lycksalighet
 främst i *hvarandras* och *hvarandra*. —

Dock knappt en remsa återstår
 af detta bref; och ännu har jag
 ej frågat ens hur sjelf ni mår.
 Men sådan är jag, sådan var jag
 och *blir* väl ock, gunås så visst,
 oefterrättlig först och sist;
 och, enär håfven re'n är framme,
 så fogar jag till denna brist
 ock den att — vara jemt densamme.
 Hur finner ni er midt i sjön
 bland vågorna, som skyhögt välla,
 emot den vackra Erins-ön,
 bekransad utaf Shamrock grön,
 viz: *Oxalis acetosella*?
 Jag kan och vill ej föreställa
 mig annat än att ni mår väl;
 men ej dess mindre jag likväl,
 hur hjertlost det än måtte låta,
 bra gerna såge eder gråta
 en mild, en liten vänlig tår

af saknad, när det »gamla landet»,
som saknat er i många år,
i minnets fågring för er står. —
Jag vet det händer nog ibland, det!

Stockholm d. 29 April 1871.

Vördsamt

O^r Stg.

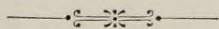
Ord till en visa af A. F. Lindblad

skrifven på barnbarnens konfirmationsdag d. 16 Sept. 1877.

Minnets fagra mör, som vakta
det förflutnas sarkofag,
träda fram ur templet sakta,
vemod i de väna drag.
Hör! de fjerran toner klinga.
Ungdomshelsningar de bringa;
som till aftonsång de ringa
nu i qvällen af min dag.

Öfver torra ökensanden
vägen genom lifvet bär.
Här ett bråddjup hardt vid randen,
snår af törne möta der;
men i sanden ädelstenar,
rosor uppå törnets grenar.
Huld och skydd oss ej förmenar
Han, som hafver barnen kär.

d. 9 Januari 1878.

Vid

Sophie Kernells och Adolf Fredrik Lindblads

guldbrylllop på Löfvingsborg d. 15 Maj 1878.

Under halft ett sekel hinna
Urda, Verdandi och Skuld
mången tråd tilländaspinna.
Oss har nornan varit huld:
I er krans, af myrten knuten,
blad ej visset, qvist ej bruten,
grönskan endast öfvergjuten
mildt af aftonsolens guld.

Ädel värme, värd att prisa,
inga veck i mot och med,
älsklig som en Lindblads visa,
enkel efter gammal sed,
klar som himlen, frisk som flägten —
sådan måtte bröllopsdräkten
gå i vördadt arf i släkten
troget ifrån led till led!

Måtte barn och barnbarn sjunga
 som de lärt af bästefar!
 lära sig att vara unga
 ännu sent i ålderns dar;
 visa att den bäst förstod er,
 bästefar och bästemoder,
 som, bland sin familjs klenoder,
 längst har barnahjertat kvar.

Och med barnslig vördnad träda
 inför eder vi i dag,
 önskande att vackert kläda
 uti ord vårt hjertelag.
 Vackra ord! — Nej, kära vänner!
 vackra *nog* jag icke känner;
 men hvad vida bättre än är: —
 stora famnen gif och tag!

Ej kanonsalut, ej braket
 till parad på stadens torg;
 men som svalor under taket —
 gamlepar! — till Löfvingsborg
 komma ifrån fjerran stränder,
 så från edra hjertefränder
 helsningar med fulla händer,
 blomsterkorg på blomsterkorg.

Hell er! vördnadsvärda gamla,
kära, älskade försannt!
Än en gång oss Maj må samla
till ett möte likadant,
då, som nu, I skolen throna
samman under samma krona,
i hvars rund sig skönt försona
myrtens grönt och diamant.

I en minnesbok 1878.

Middagsbrisen seglens dukar fyller;
ledd af solen, som din stråt förgyller,
samma väg som hon, du styr din färd
vestvart, hän till der belägna länder:
tusen öars obekanta stränder
i en ny, allenast anad verld.

Men hur brådtom än vi framåt hasta,
må vi ge oss ro likväl att kasta
bakom oss en tacksam blick ibland.
Se! — fast långt vi hunnit re'n på färden,
ännu syns en bit af gamla verlden,
hägrar Mnemosynes fasta land.

Och med vinden derifrån, från öster,
 nå oss milda, välbekanta röster.
 Väna land! I niostämmig chör
 dina döttrar, sångmör evigt unga,
 dessa gamla ungdomsvisor sjunga,
 hvilka hjertat mer än örat hör.

Sjunga om sin bygd, att skogen susar,
 bäcken jollrar, vattenfallet brusar
 ingenstädes mera skönt än der.
 Ängen doftar herrligt, daggen glittrar,
 fågelskaran fröjdas, kuttrar, qvittrar,
 luften klar och genomskinlig är.

Rankan, vårgrön der beständigt, klänger
 uppför ekens stam och vänligt hänger
 friska kransar på hvar foren gren.
 Mossa, lingon, smultron, ljung och sippor
 äflas att med sina täcka knippor
 täcka hvarje kantig, skroflig sten.

En gång kanske bittra voro karten;
 men de mognat nu och ändrat arten,
 så att bitterheten efter hand
 mildrats, tills hon oförmärkt försvunnit,
 likasom de tårar, hvilka runnit,
 torkat bort i tidens mjuka sand.

Alltför bjerta färger redan bleknat,
glöden dämpats och det hårda veknat,
oron lagt sig efter dagens id;
och den milda, stjerneklara natten,
lik en moder, famnar land och vatten,
lyser öfver dem sin lugna frid.

Goda Malla! I det landet ofta
rosor sitta länge kvar och dofta
sedan alla taggar fallit af.
Nyttjom tiden väl att blommor samla!
Glädje skänka de när vi bli gamla.
Pryda skola de en gång vår graf.

Julafton år 1879.

Mörka, mulna vingar sträckas
öfver hafven, öfver landen,
vifta hvinande. Då släckas
himlaljusen, vågor väckas,
vältra väldiga mot stranden.
Segel sköras, stänger bräckas,
bultar lossna, laskar läcka,
mensko-vett och vapen gäckas,
och, med hafvets skum, vår snäcka
slungas, som ett spån, i sanden,
högre upp med hvarje svall.
Natt och nöd ha öfverhanden.
Qual och qvidan, ve och jemmer,
mörker, som än mer förstämmer,
håg och handlingslust förta oss,
och med dem är kraften all.

Men så ljusnar himlaranden.
 Solens gud, den store anden
 sväfvar åter öfver kaos.
 Vädret näpser han och vänder;
 första stråle, som han sänder
 oss, bedöfvade och frusna,
 värmer våra valna händer,
 klarar blicken och begreppet,
 och med samma vakna, ljusna
 håg och hopp att berga skeppet.
 Spillrorna tillvaratagas,
 ordnas, formas, fogas, lagas,
 köl och spant och stäfvar riktas,
 däck och sidor drifvas, diktas,
 allt förses från stam till stam.
 Så med kärlek snart vi bygga
 nytt vårt skepp utaf det fordna
 och, af skadan visa vordna,
 segla, varsamt väl, men trygga
 öfver böljan, banan fram.

Fram! Der haf och himmel mötas,
 der är målet, dit bär vägen.
 Der är porten ock belägen
 till den hamn, der intet bötas
 för hvad viljan icke brutit,
 men der alla tårar fällda,

fröjd, som nekats, lön, som trutit
 under vägen, vedergälda
 bli förvisso tusenfaldt.
 Fram! Men framåt är tillika
 uppåt. Så oss hugnerika
 lagar lofvat och befalt.
 Och den svan som fram oss bringar,
 är ej danad blott att plöja
 hafvet och dess flacka yta.
 Må han nyttja sina vingar,
 flyga, icke endast flyta,
 ofvan molnens mängd sig höja
 fritt, men högt dock framförallt.

Der och hvar vid vägens stränder
 vackra blad och blommor växa.
 Välj de vänaste att plocka,
 vårda dem med Wendlas' händer.
 Alla låta sig förhexa:
 Minsta strå och minsta klocka,
 de, som ringast förefalla,
 snart till skönhetspar förvandlas
 när med kärlek de behandlas,
 liksom de ge honing alla,
 blott man vet att hemta den.
 Känsliga för hvad de röna,

lika de med lika löna,
blekna inför blickar kalla,
småle endast mot en vän.

Skönhetssinnet är fåfängligt
liksom färg och fägring — sägs det —
eger intet högre värde,
än ett stundens, ett förgängligt.
Värdet, ack! — hur ofta vägs det?
Sinnet sjelft, — hur ofta egs det?
Sjufaldt lycklig du som lärde
mäta grandet med det höga.
Stoftet kan dig ej förvilla
när ditt klara barnaöga
ser det stora i det lilla
och det goda i allt skönt,
räknar stjernorna deroppe
i den minsta lilla droppe,
fallen på ett blad af grönt.

Hvilket mildt och vänligt skimmer
öfver allt hvad du förnimmer!
Se blott strålen der, som faller
från all skönhets källa ofvan
ned bland grusets små kristaller,
hur han tusendubblar gåfvan,

sanning skiljer och förklarar
och det goda uppenbarar.
Intet honom utestänger.
Rum ej fins så otillgängligt,
lågt och mörkt, dit han ej tränger,
för att bo och stanna der.
Och uti det ljus, som varar,
är det sköna oförgängligt,
evigt, som dess ursprung är.

Du, som huld och omsorg egnar
och med milda händer skänker
fägring äfven åt det det lilla,
dervid i ditt hjerta tänker,
att den verksamhet, som fägnar,
kan dess mindre göra illa,
eller tid och krafter spilla,
som ändå hvart grand skall bli en
länk i allverldsharmonien.
Harmoni! — Nåväl, en fråga:
Denna sam- och väl-ljudskedja,
harmonien, hur förmår den,
så att fångsla dig och glädja?
Till dig sjelf jag ville vädja;
kan ej samma svar jag våga
nu, som nyss i blomstergården:

»Derför, barn, att du förstår den».
»Derför att du älskar den.» —
Mot den grundlag ingen bryter:
»Ömsesidighet på jorden!» —
Balken med de gyllne orden:
»Kärlek kärlek ger igen».
Glöm den aldrig. Kanske tryter
allting annat, hafvet ryter,
nordan biter ock som kallast,
men med denna balk, som ballast,
upprätthålles skeppet än.

Silfverbröllopsdagen 1881.

Ord sjungna till A. F. Lindblads "En sommarafton".

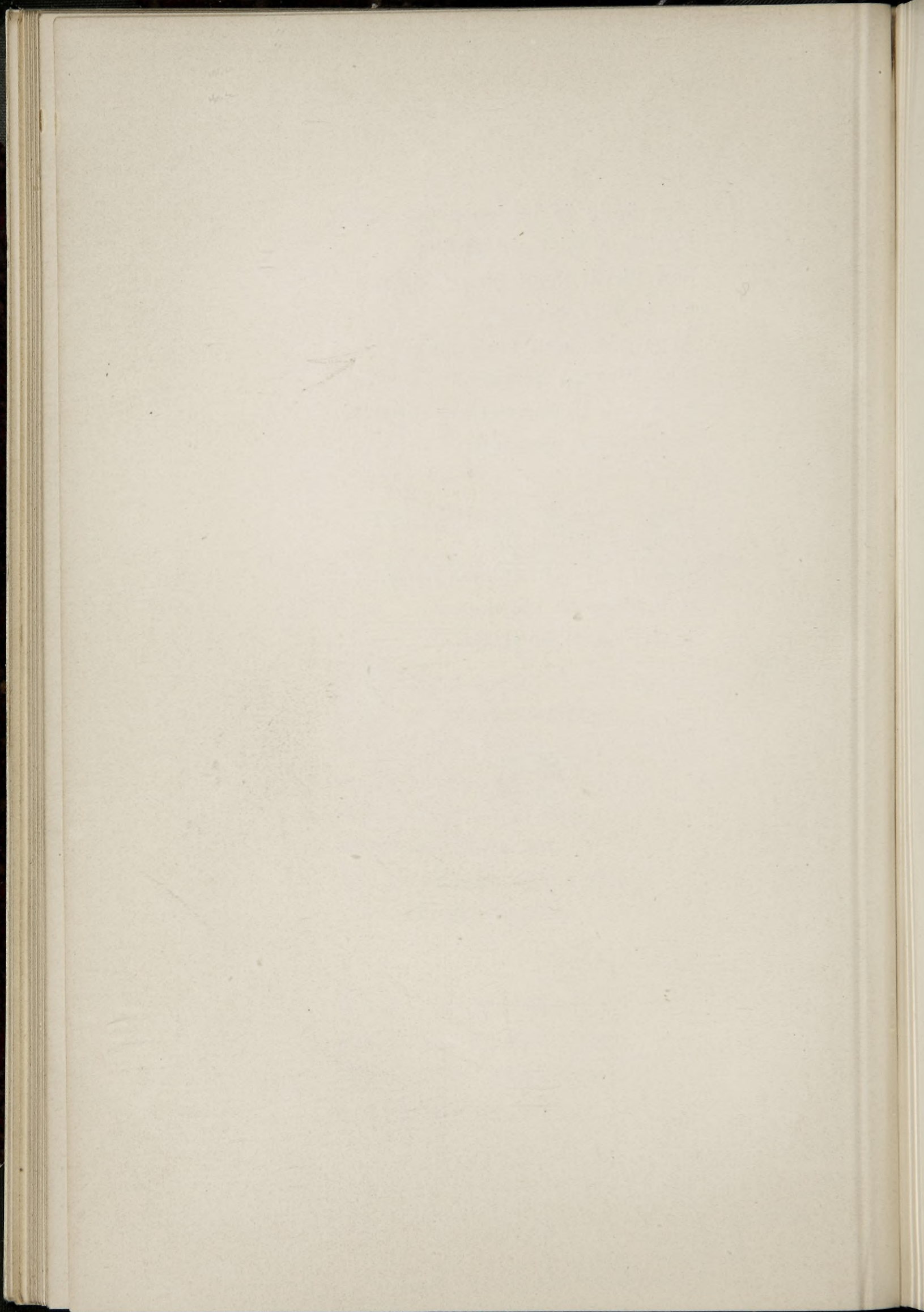
Ängen log så ljus och grön,
prydd af daggens glitter.
Vårens unga hjerta svälde,
smekt af sol och qvitter.
Sippa, lilja, tusenskön
bundo löfteskransen,
och på gräsets mjuka matta
elfvor trådde dansen.

Hoppets snabba fålar
jagade mot kullens krön,
der, i bjerta, fagra färger,
lyckans tempel strålar.

Men ännu är jorden grön. —
Fast hon mist sitt glitter,
hon likväl långt högre fägring
nu än förr besitter.
Åren gått, men vintersnön
icke bleknat kransen.
Fem och tjugu somrars mognad
endast ökat glansen.

Hoppets starka fålar
hunnit upp till kullens krön.
Helgedomens klara *inre*
är det nu, som strålar.

TRÄ-KOL.

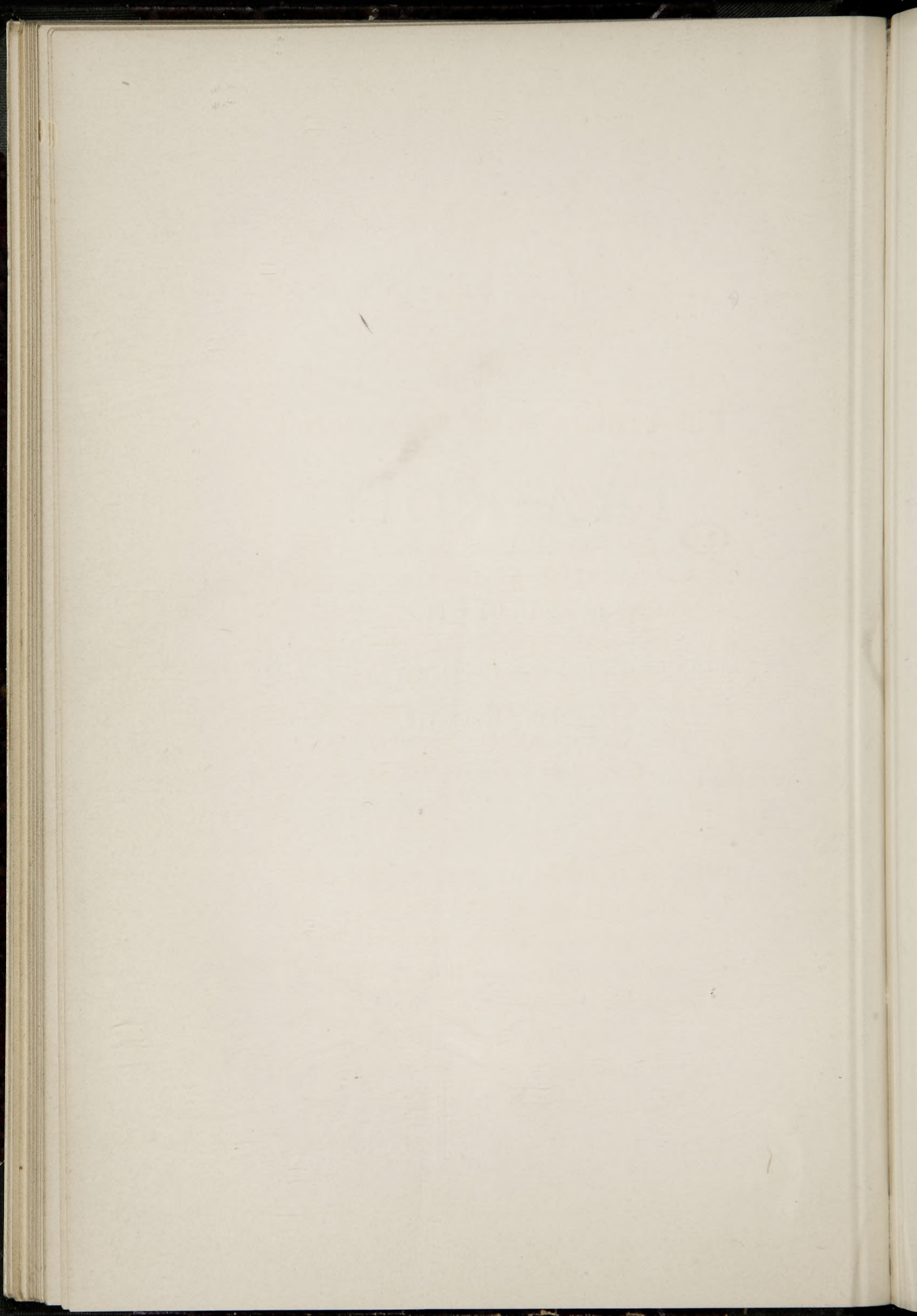

RIM AF OLOF STIG

I NÅDER GENOMSEDDA OCH HÖGELIGEN OGILLADE AF

PRINSESSAN RAYONNETTE.

1. uppl. 1870

Till Fröken Ädla Svensdotter.

, den som skaldens gudagåfva finge
att ständigt ha till hands en penna, ryckt
ur örnens, dufvans eller gåsens vinge,
allt efter skilda ämnens art och flygt!
I värsta fall, om endast an det ginge
att rosa ölet, som man sjelf har brygt —
då, lilla Ädla, skulle jag dig skrifva
helt visst ett verk, som skulle prisadt blifva.

Till dess vi måste oss med mindre nöja.
Att vara nöjd, det är att vara vis;
och som jag icke dristar blicken höja
ens opp till akademiens lilla pris,
så vågar jag i stället blygsamt böja
mig under allmänhetens stora ris,
och, att ej misstag om hvem som skall ha det
må ske, jag satt mitt namn på titelbladet.

För sakens skuld jag ämnar allt fördraga,
 fåfångans skinn må svida aldrig så;
 och min pegas tar gerna dubbel aga,
 om dervid skonas »en af dessa små»,
 som alltför länge, utan mod att klaga,
 ja, utan mod ens att sin rätt förstå,
 slafbundits uti kedjor, starkt förgyllda
 och, under namn af smycken, artigt skylda.

Jag vet det ganska väl, min stackars penna,
 ehuru trög, är alltför fjäderlätt
 emot en fördom, centnertung som denna:
 att skilnad fins ej mellan *lag* och *rätt*.
 Men tråkol duga alltid till att bränna;
 så låt dem tjena dig på detta sätt —
 de kunna hjälpa dig att maten laga —
 men läs dem först, så skall jag icke klaga.

Om sedan, när du sysslar vid din gryta —
 den sysslan ännu ingen dig förbjöd —
 du ser de hvita elfvor locket bryta
 och, dertill hulpna af en hand full glöd,
 sitt fängsel emot fria luften byta —
 om dervid, säger jag, din kind blir röd,
 ditt bröst af rörelse och värma häfves,
 har mina kol jag icke bränt förgäfves.

Trä-kol.

I.

Wi länge nog stått här vid fönsterkarmen
och väggen der midtöfver stirrat på.
Kom lilla sångmö, tag mig under armen
och låt oss ta en promenad, vi två.
Hur väl jag unnar afundsmännen harmen
att se mig med en vacker flicka gå . . .
Du rodnar! . . . ack, jag menade ej illa . . .
En kyss . . . en till . . . så skall jag tiga stilla.

Här har du hatten, handskarna och kappan,
koketta små persedlar alla tre,
och portmonnä'n (för all del icke tappa'n)
och klocka, näsduk, parasoll . . . låt se! . . .

är intet glömdt? . . . Nej! . . . Kanske utför trappan
 du går förut, ty eljest kunde ske
 att — tänk! — en hårsman under krinolinen
 jag såge — strumpan ofvanför bottinen.

Och blotta tanken härpå jagar blodet
 till kinden, och gör både brydd och varm
 just samma oskuld, som (hvem skulle tro det!)
 på balen blottar både hals och arm;
 som låter oss beundra qvinnomodet,
 på samma gång som axlar, rygg och barm,
 och utan tvekan kryper halft ur — skinnet,
 så när jag sagt — jag menade ur linnet.

Jag vet det väl, det sköna med det sanna
 är ett, ej endast barn af samma slägt;
 det tål ej smink och går med öppen panna
 förutan fruktan i naturens drägt.
 Men hvarför då på halfva vägen stanna?
 Tag steget ut med foten oförskräckt!
 Dock, halfvägs bara, det går vackert an det,
 helst just der staden slutar, börjar landet.

Ty se på bygden, der till toaletten
 om sommarn hörer att gå barbent jemt,
 det anses som ett brott mot etiketten,
 ett dåligt, oförsvartligt näsvist skämt

af Zefir, när han lyfter på sjaletten,
 ett skämt som tösen rodnar vid bestämdt;
 men fladdrar kjoln till knä't och derutöfver,
 hon blygs ej, och — blygas ej behöfver.

Men, kära du, vi gå på Stockholms gata
 och ej på landet än, gunås så visst;
 och gatan sjelf ger ämne nog att prata —
 i detta hänsyn har hon ingen brist;
 med knapersten i stället för med flata
 (en slug vagnmakar- och skomakar-list)
 är hon belagd; här backe, der en öken;
 tortyr för oss — att icke nämna öken.

Jag tillstår det är ljuft och lätt att vandra
 sin gata på en asfalt-trottoar;
 medgifvom ock att det är lätt att klandra
 och ljuft också, det veta litet hvar;
 mest lika ljuft att finna fel hos andra,
 som lätt att förbise dem sjelf man har;
 i allt fall mer beqvämt är att flanera
 än hugga sten, planera och dränera.

Man fråge blott den der i fina fracken
 och plaid, förstås, binokel och cigarr,
 med bena, ja väl två kanske, i nacken,
 coq de village, plumage un peu bizarre;

han som, der han ser ner från höga klacken,
 med denna växer till allt större narr.
 Och likväl — hur befängdt! — jag tror minsann att,
 på tal om hugga sten, han ej gjort annat.

Han gjort väl han, liksom de flesta göra,
 blott det han icke kunnat låta bli;
 till undantagen torde han ej höra,
 och verlden är ett stort stenhuggeri,
 der alla mer och mindre arbetsföra,
 enhvar i mån af sitt specialgeni,
 handtera yxan, likagodt om denna
 nämns alen, värja, plogbill eller penna.

Jag vet ej om med alen eller värja
 han slår sig fram i verlden, denne man;
 vet ej om han förstår att så och berga,
 om agn från hvete han ens skilja kan;
 men kan han skrifva, vill jag nästan svärja
 att det ej någon annan var än han,
 som i en straffpredikan häromdagen*,
 för fjollan Eva läste vishetslagen.

* Se »Dagens Nyheter» d. 14 Okt. 1868, i hvilket tidningsnummer en insändare, under rubriken »Straffpredikan», lofvar att helsa qvinnan välkommen till politiska rättigheter, »men — *först då* när hon (såsom männen redan gjort) aflägger dessa lika fula som olämpliga, löjlige men dock alltid dyrbara bevis på fåfänga, oförnuft, okunnighet m. m., som hennes klädsel och lefnadssätt lemna».

Hvem eljest, om ej detta mästerstycke
af skraddarns bomull, hårfrisörens kam?
Hvem, om ej detta modets lekepycke*,
fåfångans non plus ultra marknadskram,
har rätt att säga — helst hans ord ha tycke
af ett mot honom riktadt epigram —
att Adam bortlagt re'n den N:te dennes,
i drägt och allt, allt hvarpå stollen kännes?!

Och Eva! när förnuft du visa gitter
så pass som denne kunglige sekter
(densamme som i mantel, plym och glitter
— en kyrktupp från sitt torn — på oss ser ner,
der han till häst emellan pukor sitter
högtidlig, så att — sjelfva hästen ler) —
då vill han, men ej förr, dig glad välkomna
att få, som han — i sjelfva *verket* somna.

Kommunen, staten — skolan, lagen, kyrkan,
dess målsmän tänka lika högt som han:
Vi skänka qvinnan gerna all vår dyrkan,
men rättigheter — det går icke an.
Vi kunna ej bevilja hennes yrkan
att få ett ord i laget, ty försann!
det blefve nonsens bara, och hvad värre:
det vore — slut för oss att spela herre.

* *Lekepycke*, skånskt provinsord som betyder leksak.

Vi finge ej för henne lagar stifta,
 ej råda öfver henne, kropp och själ;
 ej fadern hindra dottern att sig gifta
 med den hon valt — det ginge aldrig väl;
 ej mannen rätt att hustruns lif förgifta,
 och att med hennes pengar, som han stjal,
 betala sina skulder och excesser,
 små ungtkarlssynder, dobbel och mätresser.

Men qvinnor, liksom barn, *behöfva* skrika,
 och gråta mer ju mer man klemmar dem.
 Är det ej nog: med oss de ärfva lika,
 och myndiga de bli vid tjugufem.
 Väl billigt är att vi, som gjort dem rika,
 ha fördel deraf när vi äkta dem,
 helst rätt att sörja för sig sjelf och tänka
 vår hustru får igen — som fattig enka.

Betrakta detta konstverk: en slafvinna,
 som ödmjukt böjer knä för sin tyrann.
 Naturens mening skall du icke finna
 deri, ej kärlek; men ändå hur sann,
 fast sorglig, denna bild af man och qvinna!
 O, hur förnedrande för människan
 att släktets ena hälft kan tro sig hedrad
 af att den andra hälften är förnedrad!

Res opp er! — Ingen tid är att förlora.
Hvad frukten I, hvad vänten I väl på?
»De stora synas eder blott så stora
för det på knä I sjelfva ären små».
I kännen budet: ora et labora;
man kommer längst med arbete ändå;
I bedt så länge, men om I er resen,
skall i ett nu till dvärg förvandlas resen.

Det är ej lönt med bojan endast skramla;
tvärtom, det blott från rost befriar den,
och är ett sätt att putsa opp det gamla,
att detta blir så godt som nytt igen;
men slit den af, så skall med samma ramla,
för att ej nånsin resas mera se'n,
ock bojans fäste, sjelfva fängselmuren,
som våld och fördom bygt, men ej naturen.

Naturen hämnar sina kränkta lagar,
och — Nemesis! jag ser din hand deri —
vi sjelfva binda riset som oss agar.
Han må ha makt till öfversitteri,
och ta sig friheter bäst han behagar,
slafvinnans son blir ändå aldrig fri.
Af jordmånen beror mer än af sädet,
och äpplet faller icke långt från trädet.

II.

Men lemnom allvar för en stund åsido.
Du skall förstå och gilla mina skäl.
Dig tänk att vi två träffats af Kupido,
och att det vore mellan oss så väl
att du på smek mig kallade din Fido,
och jag dig: O! min älskade Fidèle,
och att vi kyssar vexplade och ringar,
beslutna för de offer hymen bringar.

Fadäser! — Ja för tredje man som hör det,
allt älskogsjoller torde låta platt.
På parterna helt annat intryck gör det;
hvert litet nonsens är för dem en skatt,
och hjertlig räkning håller jag dem för det.
Beteenden och ord, gud gifve att
de aldrig blefve mindre tadelfria
än i det ögonblicket då vi fria!

Du blef min fru. Smekmånans facer skifta;
 allt fjärmare hörs bröllopsklockans klang.
 Tänk om, när någon tid vi varit gifta,
 jag finge lust — excuse this vulgar slang —
 jag finge lust att hvad man kallar »vifta».
 Det låter illa, men mig rimmet tvang;
 i alla fall har det ju ingen fara,
 ty, som du vet, ännu jag skämtar bara.

En vacker dag — den hade börjat soligt,
 om än dess fägring sednare försvann —
 vid fönsterspegeln sitter du oroligt
 på utkik, väntande få se din man.
 Half fyra slog hon, det är alltså troligt
 att du rätt länge väntat har minsann,
 ty klockan tre är husets middagstimma,
 och innan dess han plägar vara hemma.

Ditt hus är punktligt. Klockan tre stod maten
 på bordet, innan uret slaget ut —
 din man, bevars, ett viktigt hjul i staten,
 har icke lust att vänta en minut —
 men ut igen du nödgas skicka faten,
 ty får han maten kall, tar lynnet slut.
 Nu blir väl torr istället kalfkotletten . . .
 och omeletten! . . . sjelfva älsklingsrätten!

»Hvad i all verden har väl kunnat hända!» —
 du frågar dig, med hjertat helt beklämdt —
 »Annette!... var snäll... vi måste ljusen tända» —
 du säger, utkik hållande alltjemt.
 Det ringer! — Stoln så när föll öfverända,
 och med ett glädtigt: »det är han bestämdt» —
 du flyger, för att öppna dörrn till farstun,
 förbi Annette, som varnar: »men bevars frun!»

Det var ej han. Så blef din väntan sviken.
 Det var ett stadsbud blott med en biljett,
 om man kan kalla en knappt sammanviken
 och oförseglad lapp på detta sätt.
 Trots ångsten, blygs du inför domestiken,
 och kan ej hjälpa att du rodnar lätt.
 »Jag fått förhinder» — stod der — »pullan lilla;
 mig vänta icke och tag icke illa».

»Jag säger er! *min man* har sändt biljetten...
 Men nej!... han skrifva *så* och *utan lack*...
 Tro förr hvad helst om *mig* — den oförrätten
 jag bär» — Så *tänkte* du, men *sade*: »tack!» —
 Att höra illa följer med sjaletten —
 för Annies öron lät det som ett *ack!*
 Derjemte, fast hon säger ej sin fru det,
 hon tror att din aptit försvann med budet.

Och det fastän, att bakom ljuset föra
den goda själen, du gör all din flit:
Kotletterna ej äro riktigt möra;
blott därför får du icke ned en bit;
och omeletten är ju som en röra.
Din afsigt adlar nästan hyckleri't,
om Annie, stackarn, än kan hårdt det tycka
att offras för ett sken af huslig lycka.

Men hon — hon hade sjelf en man i lifvet,
en vacker gosse, lättsinnig krabat,
som henne öfvergaf (det är ju gifvet)
när väl han hunnit göra upp *sin* stat
med *hennes* bo, af honom pantförskrifvet,
och hon ej längre kunde skaffa mat —
hon visste alltför väl hvar skon dig klämde,
så henne ditt humör till misskund stämde.

När i en evighet af sju minuter
du låtsat äta (sjelf du tycker att
sju timmar minst det var) du stolen skjuter
från bordet, der du blott pro forma satt,
och går till pianot, hvarest du besluter
försöka spela ledsnaden ett spratt,
och att till ro ditt lilla hjerta smeka.
Men herre gud hvad tonerna bli veka!

Vi veta nogsamt att ett pianoforte
 ock låta kan bedröfligt med besked,
 och häromqvälln du sjelf, när du var borte
 på té, så nära gäspat mun ur led
 vid en af dessa »Lieder ohne Worte»,
 den gången utan mycket annat med;
 men tänk att spela ledsnaden i händer
 så väl som du i afton, sällan händer.

Du slutat spela, tårarna att trilla,
 men en på hvar sin kind dock stannat qvar.
 Daggperlor kläda rosorna ej illa,
 och, trots din sorg, du riktigt vacker var.
 Ditt nöt till man, hur kan han sig inbilla
 att utomhus han roligare har!
 Och ljusen uti kronan, som dig skåda,
 de tycka det är synd om eder *båda*.

Så tycka ljusen — har man hört på maken!
 men de den saken nog förstå sig på.
 De lysa illa ett och ett i staken,
 men mer än dubbelt vänligt två och två.
 De lysa opp *hvarandra*, det är saken,
 och slippa i sin egen skugga stå;
 de lyckliggöras af att lyckliggöra,
 och tala om det för — hvem som vill höra.

Så gällt hon kan det, din förnämsta emma,
 för societén af soffor, stolar, bord
 uti ditt förmak, höjer ock sin stämma
 mot äkta män och huslighetens mord,
 som de begå — (det kan en riktigt skrämman) —
 och, sekunderande tant Emmas ord,
 salsuret slår och slår och pekar finger
 åt dörrens klocka der, som aldrig ringer.

Och med ett klart: »skam den som icke ringer!»
 slog urets klocka nio längesen.
 Befängdt att tiden, änskönt så den springer,
 dock kryper som en snigel; och fastän
 du med maskin — en ypperlig af Singer —
 en timmas tid försökt att döda den,
 så, trots femhundra stygn uti minuten,
 den går sin snäckgång, lugn och oafbruten.

Se'n fåfängt ledsnaden, som kom att gästa,
 med klink och söm fördrifva du försökt,
 du tar en bok — det kanske var det bästa —
 och börjar läsa, men . . . hvad det går trögt!
 fastän du valt en af de lättast lästa.

»Helt annat» — tänker du — »om han läst högt» . . .
 Men tanken endast ökar ditt bekymmer
 med tåren, som bröt fram och bladen skymmer.

Allt missmod smittar, liksom det är känt att
 det stundom bytes i otålighet.
 Så puttrar téköket (som också väntat)
 mer högljudt nu än eljest, och gud vet
 hur ofta Annie re'n på dörren gläntat
 och frågat om hon finge slå på thé't.
 Du önskar théet hjertligt — dit det växer;
 men . . . »tömmen» — heter det — »den kalk som
 räcks er!»

Sannt att du minns den strofen från ett ställe,
 der det om thé allsicke fråga var;
 som vishetsregel den för resten gälle
 för hvad den kan — man många bättre har;
 emellertid den fick ett godt tillfälle
 just nu att hindra ett förhastadt svar.
 Ditt blef: »ja tack! och, var så god min flicka,
 servera mig en kopp, så skall jag dricka».

(Mitt utkast långt och tråkigt är otroligt;
 men — inom parentes det vare sagdt —
 om kort jag gjort det, om jag gjort det roligt,
 och förutsatt det stått uti min makt,
 jag fruktar att det blifvit alltför olik
 de timmar du idag tillryggalagt.
 Än mer: hvad ondt väl deri att det söfver? —
 Det kanske är hvad *nu* du bäst behöfver.)

Af midnattsklockan re'n förklingat ljuden.
 Vid boken satt du än. Der fann dig ock
 den afundsvärde, vallmokrönte guden,
 som smög sin kyss på dina ögonlock;
 en kyss så lätt och ljuf, att, märkte du den,
 du icke kunde motstå den ändock.
 Din ungdom dukar under för naturen,
 här understödd af skönlitteraturen.

I samma ställning ungefär med armen
 som landtbarn bruka för att skymma soln,
 du lindrigt lutar dig mot höga karmen
 utaf den gammaldags beqväma stoln;
 en hårlock sakta vaggas utaf barmen;
 din bok på mattan föll, der undan kjoln
 en litenliten sko framsticker prydligt,
 för stor åt foten likväl, det syns tydligt.

Hur väl dig kläder denna barnatrygghet,
 som oskuldssömnen slumrarinnan ger!
 Ej skymt af pryderiets falska skygghet,
 men osökt gratie, utan allt manér.
 Du drömmer om din man. Du glömt hans stygghet,
 och, idel solsken, emot honom ler.
 Af drömmen oftast föras vi tillbaka:
 du drömmer om den qväll du blef hans maka.

De sänkta ögonhåren bredt sitt milda
 flor öfver kinden, som i purpur är,
 och denna mun, med läppar lindrigt skilda —
 en högröd mussla, som i skötet bär
 en krans af perlor — tyckes just sig bilda,
 ej för en fras — den skulle störa här —
 men till en kyss, och — likväl dröjer vännen! . . .
 De äkta männen! o! de äkta männen!

Förklare fenomenet den som gitter
 bland eder lyckliga, som ega män:
 naturen må ha allsköns fägring gett er,
 er man, han ensam, märker icke den.
 Det fins ett ordspråk om att näsan sitter,
 för att bli sedd, för nära ögonen:
 de spåra skönhet eljest hvart de blicke,
 men hennes, endast hennes, se de icke.

Din drömda lycka, var hon så förmäten?
 Ett ögonblick du trodde henne sann.
 Du spritter till, och uti verkligheten
 lifslevvande framför dig står din man.
 Du springer opp; din dröm ej än förgäten,
 ett glädjeskri du icke hindra kan.
 Dig hejdar: »Så, så, så! gör dig ej omak» —
 en röst utur en sky af punsch och tobak.

Och med en ömhet ytterst tvifvelaktig,
 fortsätter rösten uti samma fart:
 »Hvad vill det säga? har du icke lagt dig? . . .
 Barnkammargriller, det är uppenbart . . .
 En gång för alla låt det vara sagdt dig
 att icke vänta, ty det är ju klart,
 som» . . . och han sväljde ordet med att dricka
 två dricksglas vatten från din nattduksbricka.

Du står förstenad. Hvad! — är denna stämman
 väl hans? — så sträf och hes att du förskräcks.
 Förställning kanske, att på skämt dig skrämman?
 Nej detta halmstrå icke ens dig räcks.
 Du erfar en beklämning, som vill hämma
 din puls, och likasom af snö betäcks
 ditt hjerta. Hu! så kallt. Hvad det skall frysa!
 Vid blotta tanken känner man sig rysa.

Men, det står skrifvet, Simson finner honung
 i sjelfva lejonbestens grymma sköt;
 och menskoslägtets, liksom djurens konung,
 är full af — ädelmod, fast nyss han röt.
 Det bör då icke väcka just förvåning
 att — helst som du onekligen är söt —
 din man och herre, när han ser dig gråta,
 blir vek och täcks i nåder dig förlåta.

Och så, behagande ett ynnestecken
 dig ge, en kyss han trycker på din hals.
 Förnärmad rodnar du, och stolt ur blicken
 framblixtrar ljungande ett »hvad befalls!»
 Det var att träffa fåfängan i prick.
 »Om jag gjort rätt, jag icke kommit alls» —
 utbrister herrskarn, vred på nytt, och tycker
 att »du besväras utaf dumma nycker».

Det allmänt tros, gud vet på hvilka grunder,
 att roligt sofver samvetsfriden blott;
 en tro som, derest ej förstås inunder
 att samveten ha frid som *sofva* godt,
 tycks fotad på en psykologisk blunder.
 Visst är att du, som intet ondt begått,
 ej lyckas få en blund, mens herrn i huset
 inom en qvart har somnat ifrån ljuset.

III.

Sex timmar sednare, vid frukostbordet,
dit ni i dag ha kommit något sent,
ni båda tyckas tveka att ta ordet,
tillfölje hvaraf samtalet går klent.
Du tänker för dig sjelf, att nu beror det
att kunna lägga orden mjukt och lent;
han blygs att yttra att han föredragit
en sillbit framför kaffet du islagit.

»Förlåt mig Fredrik, om jag mot dig felat
och kanske barnslig är för mina år.
Nog vet du att jag icke såra velat;
men som ett spöke tanken för mig står
alltjemt, att om du druckit, kanske spelat
på klubben . . . om du hela da'n i går
åt ensamhetens ledsnad öfvergaf mig . . .
det kommer af . . . att du . . . ej håller af mig!» . . .

Så bröt det ut, när väl ni bordet lemnat.
 Du föresatt dig tala mycket lugnt,
 fast både lugn och ord, långt förr än ämnadt,
 af tåreströmmen bringades till punkt.
 Af år och pröfning varder mycket jemnadt
 som kantigt är hos lynnet, medan ungt.
 Du hade lätt att skratta, lätt att gråta,
 men aldralättast likväl att — förlåta.

Ack ungdom! ungdom! denna ädla värma
 är, som du sjelf, ett oförlåtligt fel
 och nuckorna ha rätt att sig beskärma.
 Qväf känslorna mitt barn, för all den del,
 och sök (ej blott på skämt) tant Spinster härma
 i dygd att vara torr och sval och stel,
 och medlem blif af en af dessa klubbar
 för unga gummor och för unga gubbar.

Men att just nu predika är förgäfves;
 omvändelse i alla fall för sen.
 Du smugit till hans bröst; ditt eget häfves
 i vågor, mäktiga att röra sten,
 än mer en man, som halft af kyssar qväfves.
 Din minsta vink, och — tjusande siren! —
 med dig i famn till Gretna Green han fore,
 om ej . . . om icke . . . du — hans hustru vore.

Nu, som det är, lugn måste hållas minen.
 Att visa svaghet ginge aldrig an;
 det skulle menligt störa disciplinen
 och hustruns vördnad för sin äkta man.
 Hvad prat om byxorna och krinolinen,
 som roler bytt kantänka med hvarann,
 man finge höra, jemte andra glosor
 om toffelmönster, fjärilar och rosor!

Nej tack! Det mannen ingalunda höfves
 att ledas af en än så finhyllt arm.
 Han är väl ej ett mammas barn, som söfves
 af kärleksjoller vid en yppig barm;
 och bör ej nu, då köld som bäst behöfves,
 af hustruns värma också sjelf bli varm,
 och ge till pris det manliga förståndet
 åt hennes — hon, som nästan är ifrån det!

Hur kommer det sig att man ej vill höra
 ens nämnas, att man under toffel står?
 att som en skymf det slår skolpojken öra,
 att ledd vid mammas förklädsband han går?
 då likväl tusen snedsprång, som vi göra,
 ej skedde om vi följde toffelns spår,
 och, om i labyrinten ej vi stadne,
 just förklädsbandet var vår Ariadne.

När syndaflo den öfver verlden välte,
 kom fördomsplantan med i Noaks ark;
 och af dess fibrer än i dag vår hjelte,
 som ärft af farfarsfar en odlad mark,
 skråmessigt flätar hop sitt starkhetsbälte.
 Och det vet gud att deri är han stark,
 om också vansklig, på det hela taget,
 en kraft, som har sin rot i mensklig svaghet.

Nog af. I kraft utaf den kraft han eger,
 och ytterst ömtålig om sitt befäl —
 ett kännetecken inom alla läger,
 att den som har det, har det utan skäl —
 han ur ditt famntag löser sig och säger:
 »Men sansa dig då, käraste Adèle!
 Du mår ej väl. Jag nödgas så förklara
 en scen som passar — *scenen*, må så vara.

Om du förståndigt ville räsonna
 du skulle säkert finna eller hur?
 att ingen rimligtvis kan pretendera
 att man skall sitta hemma som i bur.
 Att jag på klubben var i går — hvad mera!
 och att jag spelade med mindre tur,
 hvad gör väl det? — Var lugn! jag svarar före,
 det skall ej knappa af för dig ett öre.

Ett par riksdaler färre eller flera,
 ja ginge det ock löst på hundratal,
 mig kunna ej på minsta vis genera.
 Har du en önskan, säg! — kanske en sjal? —
 en hatt? — om icke dig behagar mera
 ett blomstergarnityr till nästa bal? —
 en ljusblå domino till maskeraden? —
 Blott nämn en sak, och genast skall du ha den.

Allt i den vägen vill jag gerna ge dig.
 Det skall ej sägas att jag är mesquin.
 Jag vill allsicke gammalmodig se dig;
 tvärtom, behaglig, élegante och fin,
 men *comme il faut* för allting, vill jag be dig». —
 I öfversättning lyder hans latin:
 »Jag vill ej ha en fru att blygas öfver». —
 Männ' *hon* för hans skuld blygas ej behöfver!

Han fortfar: »Endast för att dig behaga —
 tro mig min vän, det är mitt enda skäl —
 jag icke skytt mig ganska nära taga,
 på det du måtte bo och trifvas väl.
 På knappålspengar kan du icke klaga;
 jag tror mig vara *généreux*, Adèle». —
 Han glömmet — nej han glömmet *ej* det faktum
 att du, likt mängden, glömt att göra paktum.

»Jag icke ens din barnslighet näns banna,
och jag förlåter dig med vilkor att
det måtte få vid denna gången stanna.
Med pjunk du icke gör mig lifvet gladt». —
Här kysste han formaliter din panna
till afskedshelsning. Tog så rock och hatt,
cigarren tände och gick sina färde,
tillfreds och slott i känslan af sitt värde.

Och du? — Så obegripligt det må låta,
du nöjd och glad dig kände, du också.
Hvar söka nyckeln väl till denna gåta?
Omöjligt i din ljusblå domino,
men kanske deri att, näst att förlåta,
dig ljufvast är förlåtelse att få,
och att den kyss, hvarmed sitt tal han prydde,
så tolkad blef, ehvad den än betydde.

Ja, lyckliga Adèle! du är förlåten.
Men detta ord en dubbel mening har . . .
En simpel ordlek! — Nå, jag ger på båten
en lek, hvori jag aldrig hemma var —
är du belåten, så är jag belåten.
Dock nej! — En smula hjerta har jag kvar
och måste för din räkning protestera,
liksom du sjelf dig borde opponera.

Jag ber dig icke följa vårt exempel;
 jag vill ej göra orätt någon man,
 men icke leder det till dygdens tempel,
 så mycket opåtaladt jag säga kan,
 ehuru korten bära barnhusstämpel,
 och äfven om sofismen vore sann,
 att afgift för utskänkningsrättigheten
 i sin mån skattar till välgörenheten.

Men lustigt vore, det kan jag ej dölja,
 och lärorikt på samma gång minsann,
 att se er människens föredöme följa
 nättopp så pass som mycket väl går an.
 Det skulle skingra många moln, som hölja
 och hindra oss att riktigt se hvarann;
 det sjelfförbjöde att, som nu, den ena
 har all slags *rätt*, den andra *pligt* allena.

IV.

Jag ville gerna se din man och herre
när han kom hem så der tre qvart till tre —
(Det vore blott att spegla mig, dessvärre,
men dock en nyttig sjelfbetraktelse,
om än, som nöje, ett ibland de smärre.)
Som sagdt, jag undrar hvad som skulle ske
om, när han kom — det säkert högt förtröte —
han icke funne dig sig der till möte.

»Hvad vill det säga! — är hon icke hemma! —
Annette! — hur dags, Annette, gick frun väl ut?» —
»Frun varit borta mest halfannan timma,
så att jag väntar henne hvar minut» . . .
Ting-ting! ting-ting! hörs farstuklockan kimma,
och Annie öppnar för — en brun syrtut
af moleskin med åbjörnssonska banden
och plåt på mössan och ett bref i handen.

Ett bref så superfint och parfymradt
och feminint man någonsin kan få.
Ett genomborradt hjerta var graveradt
uti signetet, som var tryckt derå.
Den mannens hjerta vore bra blaseradt,
som ej af mindre bringades att slå;
beträffande din egen man, jag rädes
han glädes att — du icke är tillstädes.

»Hvems är signetet? Hvems är väl den stilen?» —
han frågar sig, förlåtligt tvifvelsam;
ty se'n i ljufligt månsken första milen
af äktenskapet väl man hunnit fram,
af hjertemblemet kvarstår /endast pilen;
skriftvexlas, sker det medelst telegram.
Förr var ett bref på flera ark ej mycket;
nu räknas hvarje ord — fem öre stycket.

Väl tyckte han sig förr ha sett pikturen,
så mjuk och böjlig, men att det var din,
att du satt dit den djerfva krumeluren
på F i Fredrik, föll ej honom in.
Han smickrar sig, den sjelfkära figuren,
att det är Lydia eller Celestine,
som, i hans små mustascher ömt betagen,
nu, svart på hvitt, sitt hjerta lagt i dagen.

Men snart hon skingrades, hans ljufva villa.
 Såpbubblan med kuvertet brast itu. —
 »Jag fått förhinder, kära Figge lilla!
 Hur dags jag kommer vet jag icke nu;
 men vänta icke och tag icke illa,
 dig beder vänligt

din Adèle och fru.

P. S. Med omsorg jag mitt bref förseglar;
 jag är så rädd att budet eljest sneglar».

»Caramba! Sapristi! Potz Donnerwetter!» —
 på ärlig svenska likväl, ut han far;
 och svenska språket rättvist högt man sätter,
 när uti vredesnöd behof man har
 att be om hjälp af underjordens ätter;
 kusiner, tanter, mormors-farfarsfar,
 kön, ålder, slägtled, allting gör detsamma,
 blott någon kommer, nå'nting att anamma.

Hur skrynklar han ej till det arma brefvet,
 och kramar det med manlig energi!
 Och om han ej i tusen bitar ref det,
 så var det därför att det skulle bli
 ett vapen i hans hand mot den som skref det.
 En kompliment för hans présence d'esprit!
 En vink åt dem, som icke vilja gifva
 sig sjelfva ris, att låta bli att skrifva.

Om du, min vän, vill riktigt klokt dig ställa,
 för bläck och penna tag dig väl i akt.
 Ös eljest bäst du vill ur sqvallrets källa,
 men skrifver du en rad, så är du bragt
 inunder domare, som gerna fälla.
 Så till exempel: hvad i dag jag *sagt*,
 i morgon jag förneka kan med lätthet,
 men *skrifver* jag, så hjälper ej det sättet.

Den som är skrifvsjuk, bäst att han bereder
 sig att bli klöst utaf kritikens klor.
 Tänk dig, o sparf! en hök så här slå neder:
 »Här en författare, en snillestor,
 som osökt läsarn på den tanken leder
 att auktor kommer utaf Aukathor;
 så väldigt kör han öfver sten och stockar,
 och saknas blixten, icke saknas bockar».

Så, eller ock så här: »Det lyckas sällan
 att ändra yrke. Derför syns oss bäst —
 om vi få äfventyra en hemställan —
 att mästarn går tillbaka till sin läst.
 Han tycks, Jerusalem och häremellan,
 ha snappat opp och i sitt minne fäst
 ett ord fransyska, tyska, italienska,
 men glömt sitt modersmål, och kan ej svenska.

Hvart ärligt yrke bär sin egen lager;
 så, mäster! hvilket dårhus kom du från,
 som kastar bort din syl och pennan tager?
 Du sett ett biografiskt lexikon,
 ett nytt och svenskt, som nämner Haqvin Bager,
 men icke med ett ord John Ericsson!?!...*
 Men han behöfver icke stå der heller:
 hans namn gått ikring verlden med propeller».

Men irrom ej från ämnet alltför vida.
 Vi återvända till ditt lilla bref,
 som, fastän kort, ej fullt en fjerndels sida,
 dock i en lång predikan agadt blef.
 Sannt är också — det ingen kan bestrida —
 att du begått författarunderslef
 uti att alltför troget imitera,
 ja, i det närmsta ord för ord plagiera.

* Förf. begår här ett misstag och en orättvisa. Det antydda lexikonets titel är icke »biografiskt»; det kallas: »Konversations- och universal-lexikon», och den del, som omfattar bokstafven E, trycktes 1860; således endast omkr. 20 år senare än John Ericsson konstruerade sin propeller. På varmluftmaskinen, som dref den snällpress med hvilken det s. k. universal-lexikonet sannolikt trycktes, stod förmodligen icke heller uppfinnarens namn.

Och att dig se med lånta fjädrar blänka,
 naturligtvis förtörnade din man.
 Det var att ej blott dig, men *honom* sänka.
 Ditt opus alltigenom dumt han fann,
 och uti detta mål man knappt kan tänka
 sig någon bättre domare än han;
 hans dom två flugor slår med samma smälla,
 och ännu flera tör han kanske fälla.

Bland andra domar-regler står det skrifvet:
 »att fria heldre man än fälla må»;
 men annat gäller för familjelifvet.
 Nog af att fria en gång eller två
 (dessbättre är det icke allom gifvet
 att få till hustru hvem man pekar på)
 se'n bara fäller man, om ock ej sällan
 ens egen hälft får sitta hårdt emellan.

»Hur kan man ge sig till att skrifva *Figge!*
 en taktlöshet, hvars make knappt jag sett.
 Jag måste låta henne läsa Knigge;
 långt före detta borde det ha skett.
 Hvad helst pensionerna om hjertat ligge
 att planta in, ej är det lefnads-vett.
 Så mannen välje mellan att beskrattas
 och att lektioner ge i hvad som fattas.

Att Bettys läsning ej skall komma såsen
att fräsa öfver, kan man lofva tryggt;
men icke att hon ej i tvist med gåsen
kan råka på sin pennas täflingsflygt.
Hon glömmmer, under sjelfapoteosen,
utur hvems vinge fjädrarna hon ryckt,
de mjuka, hvita pennor, enkom klippta
och skurna för enfaldiga postskripta.

Hvar höll hon hus när hon episteln sände?
Af denna ingen derpå klok kan bli». —
Härvid ett stygn af jalousie han kände,
ett ögonblickligt, lika snart förbi.
Mekaniskt han sig emot spegeln vände,
och gynsamt blef oraklets svar deri:
»Min aldrabästa vän, du lugn kan vara:
i detta fall du löper ingen fara».

Vår hjelte svartsjuk! — Nå, jag måste skratta;
ja riktigt godt och hjertligt, ha! ha! ha!
Så ytterst löjligt! — Jag ej ens kan fatta
hurledes fantasi'n kan flygten ta
så uppåt väggarna mot det besatta,
och utan att den minsta styrsel ha.
Som sagdt, man må väl le. Det fattas bara
att också du tror honom svartsjuk vara.

»Nej tack min docka! det skall icke hända; den glädjen skall du nog gå miste om.» — Han häftigt skyndar ut. Att bakframvända han pådrog sina handskar, äfvensom att hans cigarr blef tänd i orätt ända, allt detta ej af annan oro kom — nej gubevars! — än den, att längre dröja lätt kunde tydas annan oro röja.

Och följde oron med i préférencen, der, handen full af hackor, snart han satt (att hackor få har alltid största chancen i detta spel — nu var det rent besatt) och var det svårt att hålla kontenansen, så kom sig detta endast deraf att han het i otur är — han har det felet. Mot vanan vill han tidigt sluta spelet.

Då låter det: »Bevars hvad du har brådtom. Just nu sig vänder otur, kära du». — (Den sortens skäl till tröst finns alltid godt om.)
 »Ah! — vi förstå — du har ett rendez-vous?» —
 »Visst icke» — smålog han — »och jag ej gått om jag icke lofvat så bestämdt min fru, som sitter ensam och har tråkigt hemma och redan väntat mig halfannan timma.»

»I sådant fall ha vi ej ord att säga;
 hvart inkast skulle lända oss till blygd.
 Hell! hvarje hustru, lycklig nog att ega
 en make af så sällsynt huslig dygd.
 De ömma känslor eljest svalna pläga
 och somna under myrtenkronans skygd . . .
 Ej dina. — Gå då! — Lyd och bojan sira
 med blommor! — Knäböj! — Kyss gudinnans spira!» —

»Bah! Sliddersladder! — Prata ej persilja.
 Nog kan jag dröja kvar en omgång än.» —
 Och, fåfäng som han är, emot sin vilja
 han drar ett kort och slår sig ned igen,
 och låter hela kassan från sig skilja
 (i spel finns ingen bror och ingen vän)
 så att, när han omsider måste sluta,
 han knappast kunde ge kontant valuta.

På vägen hem (det tutar redan elfva —
 nej tolf de voro dessa jemmerskrän)
 i pinsamt virrvarr tankarna sig hvälfva.
 Tungt hjertat var och lätt var portmonnä'n,
 och dessa, fastän småting i sig sjelfva,
 dock hvar för sig ge orsak nog till gêne,
 när någondera kommit uti olag —
 än värre då, som nu, de ingått bolag.

Nu är det så, att då vi nogsamt veta
 oss ha begått ett fel — det hända kan
 den bästa bland oss — och vi ifrigt leta,
 men ej ha skäl att skylla på en ann,
 är det just *detta* som oss mest kan reta.
 Så var i afton fallet med din man:
 han dummat sig, och alltså nödigt fann han
 att ge sin vrede luft mot någon annan.

Trots vinternattens köld, hans sinne jäser.
 För hvarje steg, som knarrar uti snön,
 han knarrar mera sjelf; han spottar, fräser
 och mumlar då och då en hädisk bön;
 men under detta allt, han öfverläser
 en straffpredikan för ditt hela kön,
 och dervid ljufligt vattnas honom munnen
 för hvar retorisk nässla, lyckligt funnen.

Så förberedd och öfverlägset väpnad,
 han snart sin egen port och tröskel hann.
 Han tänder ljus, går in, men till sin häpnad
 han finner dig — nej han dig *icke* fann.
 Och detta var en stöt, så opåräknad
 att talet glömdes, fattningen försvann.
 »Hva!!!» — skriker han, och kinden blossar stekhet
 för en sekund, så följer dödens blekhet.

Liksom när termometern plötsligt bringas
från varmt till kallt (gif engång akt på den)
qviksilfverpelarn först att *stiga* tvingas
ett ögonblick, men faller straxt igen —
ett fenomen, som derutaf betingas
att först krymps kärlet, innehållet se'n —
så hjertat, när beklämdt, till kinden sänder
sitt blod, tills detta, isadt, återvänder.

Svartsjuka var det kanske, eller dylikt;
törhända sårad egenkärlek blott;
men hvad det var, det tyngde honom blylikt.
Och misstrons spöke, som nu honom fått
uti sitt famntag fången — hu, så kyligt! —
till honom hviskar . . . Han så när förrådt,
i det han handen förde öfver pannan,
hvad hviskades blott honom, ingen annan.

»Hon nyss klädt om sig! . . . Hvert har hon begett sig . . .
hvert låtit föra sig? och utaf hvem? . . .
O! att uti hans bröst en dolk så spetsig
jag finge se, och kring hans hals en rem! . . .
Likväl! med kassa skulle hon försett sig
om hon så der tänkt lemna hus och hem . . .
men mynt och nipper — allt är oantastadt,
ja portmonnä'n glömd qvar i kjoln hon kastat!

Om flygt kan alltså icke vara fråga»
(han vet hvad han för sin del skulle gjort:
fört med sig allt som stått i hans förmåga.
om han begett sig af till annan ort)
»men ej dess mindre . . . huru kan hon våga! . . .
Tyst! hör jag rätt? . . . nu öppnades vår port . . .
Hon är det! . . . Fort till sängs och låtsa blunda!
Hon får ej tro mig svartsjuk . . . Ingalunda!»

Hans »gå till sängs» tog ej sekunder många,
men väntningspinan drog desslängre om.
Minuterna som timmar tycktes långa,
och femti visst förflöto förrn du kom.
Hvar knäpp, som utifrån hans öron fånga,
mångdubblas af hans hjertas slag inom,
som dunka så ibland att, i hans tanka,
det är på porten som han hör det banka.

Beskäftigt slädor bjellra under tiden
förbi. En hör han stanna utanför,
men anar icke att du åkte i den,
tills, ett tu tre, han salsdörrn öppnas hör . . .
små lätta steg . . . elektriskt fras af siden . . .
Hans sinnesstämning mest omöjliggör
att låtsa sömn, men lyckligtvis han hinner
sig sansa förr'n du tändsticksasken finner.

Var det koketteri som dig bevek-
 te att tända ljus? — Likmycket hvad det var,
 men säkert är att deras strålar smekte
 en rosig kind, en panna mild och klar,
 ett hår uti hvars färg ett skimmer lekte,
 metalliskt såsom klädningens du bar
 af sidensars — ej tu tal dock om hvilket
 var vackrast, lenast, håret eller silket.

»Hon måtte dansat; lockarna ha raknat . . .
 Onekligt dock en smakfull toalett.» —
 »Bah! om han sofvit skulle han ha vaknat.
 Mig narrar du, min gubbe, ej så lätt,
 och jag är viss att du mig bittert saknat.» —
 Så började i tysthet en duett,
 som lofvar, i en ton, som knappt bedrager,
 att bli mer högljudd när det blifvit dager.

God natt! — Likväl! det fordras något mera
 än blott en önskan, för en rolig natt.
 Just mycken ro de funno ingendera;
 och mycken tröst ejheller deri att
 det finnes fler, ja! många, många flera,
 med hvilka det är lika illa fatt,
 och rika nog (på enfald?) för att tycka
 sig hafva råd att spilla bort sin lycka.

V.

Men vintersoln, som sofvit godt och länge,
omsider fullsöfd, slår sitt öga upp,
för undan töcknet — hennes sängomhänge —
aftackar efternattens stjernetrupp.
Hvad månen lånat, afkläds den fåfänge
och skänks istället kyrkotornets tupp;
tak, fönster, mark juvelbeströs och glittra,
och gatans gråsparf, han får — lust att qvittra.

Du väldiga, du milda sol som skiner!
du är vår kraft. Allt är en solmaskin.
Hvem rullar opp de tusen rullgardiner?
hvem lifvar dig du glada Euphrosyne
och dig Charlotte och edra symaskiner,
småsurrande och flitiga som bin?
hvem drifver stråets ax och knottets vingar,
om icke samma sol som verldar svingar!

Inom paulunen smög sig ock en stråle.
 Till näpst för denna ogrannligheten,
 han fann, iställetför att se er småle
 förtroligt ömt som han sig väntat det,
 uppriktigheten, kättarn, bränd å båle
 och kärlek flugen bort som en komet.
 Sannt: du såg glad ut, men det var förställning
 och myntets omskrift lydde: vedergällning.

»God morgon Fredrik! — Oh! du kan ej tänka
 hur angenämt och gladt — men det var sannt,
 jag glömde säga: det var hos min fränka,
 fru Mill, jag var i går; du minns min tant,
 min salig morbrors, brukspatronens enka,
 med hvilken du vid Särö blef bekant,
 när du på friarfärd besökte baden,
 och som nu bosatt sig i hufvudstaden.

Så snart i går jag detta väl fått veta,
 visit jag gjorde, enligt etikett.
 Hon bjöd mig qvar på middag. Svårt att streta
 och, sannt att säga, lockades jag lätt.
 Hon är så god och vänlig, tant Margreta.
 Men apropos, du fick ju min biljett,
 så att för min skuld du ej kände oro? . . .
 Vi sedermera på spektaklet foro.

Men innandess hon i sin vagn mig förde
hit hem till mig. Jag måste byta dräkt
och klä' mig för teatern, helst jag hörde
hon bjudit, utom mig, en hel del slägt.
Hon önskat se dig med. — Nåväl, vi körde. —
I logen kusin Hans oss bjöd konfekt. —
Hans kommit nyss med »Vanadis» från Rio. —
Till tant vi följdes alla klockan tio.

Två extra åkdon hon beställt att bringa
oss från teatern hem till hennes port.
Om icke just för hästarna, som springa,
hvad det är angenämt att åka fort
och höra bjellrorna som muntert klinga!
Jag önskat att en längre färd vi gjort;
nu voro vi, förrän vi visste ordet
af, framme, sysslade vid smörgåsbordet.

Med tant och Hans och mig, vi voro nio.
Frans Bluhm och Henrik Bengtsson känner du,
och Bluhms tre systrar, denna Blumen-trio
af unga rosor, brutna ej ännu;
dock snart — det vill jag hålla ett mot tio —
den mellersta, Louise, blir Henriks fru.
Så var der Susan Mill, nu fru grefvinna
von Knapenätt, en nièce till vår värdinna.

Jag minns den barnaögda, skälmska Susan,
varmhjertad, gladlynt, idel gif och le;
nu såg hon skrämnd ut, trampad och förfrusen.
Herr grefven sjelf vi fingo icke se;
men som han väntat *fyra* hundratusen
när svärfar dog, men fick allenast *tre*,
jag tänker mig hans miner rättvist sura
mot henne, som *ej skytt att honom lura*.

Tant Greta bjudit hvad man plägar kalla,
helt anspråkslöst, att taga en kopp thé,
men lät servera oss — det tyckte alla —
en läcker, riktigt lysande souper
af varma rätter, vexlande med kalla,
pastejer, ostron, tårta och gelée,
och utsökt vin: Jerez de la frontera,
Champagne, Angelika och Dry madera.

Angelika var det jag tyckte bäst om,
ett kaliforniskt, äkta gyllne vin
från kullarna »The Mounts» och landet vest-om,
der rankan växer kapp med industri'n.
Dock ej så mycket oss vid platsen fästom,
allenast drufvan sjelf är god och fin.
Dens egna dygder gälla mer än börden.
De äro hennes — börden, hvem rår för den!

Åt mina vackra ord du skratta torde,
 men jag citerar endast min kusin,
 när för vår tant han bragte, som sig borde,
 en skål i detta englalika vin,
 som han, när för tre år se'n tienst han gjorde
 vid Storbritanniens frejdade marin
 i Stilla hafvet, lyckligt fick tillfälle
 att föra hem till tant från ort och ställe.

Så snart vi slutat, trädde in betjenten
 (jag tillstår att för mig det var syrpris)
 med kaffe! — *Kaffe!* du, från orienten. —
 Parisersed, förklarade Louise
 och log åt mig. Hon rest på kontinenten.
 Hör Fredrik du! — vi *måste* till Paris.
 Du har ej tid, nåväl, det må så vara,
 men hindrar icke mig, en fru, att fara.

Till aftonkaffe hörer det att röka,
 och Hans oss skänkte hvar, en cigarrett,
 Jag fick en bundt, som du skall få försöka,
 af finfin tobak, angenäm och lätt;
 och, för att ännu mer behaget öka,
 man sväljer röken. Att på detta sätt
 man hosta får ett grand och att det svider,
 är bara lappri — ger sig nog omsider.

Vi voro glada; hjertlig samtalstonen,
 behagligt fladdrande från datt till ditt;
 men angenämast blef konversationen
 nar Hans berättade med odladt vett
 om djur och växter i den heta zonen —
 om länder, folk och bruk, som sjelf han sett —
 så lifligt varmt, att man sig tyckte följa,
 från strand till strand, på samma skepp och bölja.

Jag mycket gerna velat höra mera,
 men så begynte Susan Knapenätt,
 på Hans begäran, att ackompanjera
 Louise och Henrik till en öm duett.
 I känslodjup och kraft brast ingendera,
 det är då visst, och det var jemt och nätt
 att Hans och jag hvarandra kunde höra.
 Förstås vi talte lågt, att icke störa.

Han talte om de långt hänfarna dagar
 då vi som syskon lekte. Det var då!
 Så små, man kysses när man helst behagar,
 till fröjd, ej harm, för dem som se derpå.
 Vi sprungo fria kring i mark och hagar;
 så ljuft som ledt vi delade, vi två.
 Den kalk vi tömde, tömde vi tvämännes:
 för min skuld också Hans blef kallad *Hennes*.

'Vår hemnejd' — slöt han — 'nu en rik trafikort,
 med snälltågsfart förändrad, liksom vi,
 är kärast dock som en på minnen rik ort'. —
 Här afbröts sången; festen var förbi.
 Till afsked fick jag Hans' fotografkort,
 mot löfte att ej länge skyldig bli.
 Så kysste han min hand till vördnadstecken
 och hjälpte mig att knyta till baschliken.

Så roligt! Det minsann var längesedan
 jag hade det, och får nog ej så brådt.
 När jag kom hem, du hade somnat redan,
 och som ett barn du sof, så lugnt och godt» . . .
 — »Ja sof jag godt, så var det väl emedan
 jag då ännu ej någon aning fått
 om huru du till pris åt löjet gifvit
 mitt goda namn, som också ditt har blifvit.

Hurdan tror du väl verlden föreställer
 sig äkta mannen till en älskvärd fru,
 som, täflande med andrarads-mamseller,
 med unga löjtnanter är söta du,
 och på teatern sliskar karameller» . . .
 — »Men Fredrik! . . . Huru! . . . drömmer du ännu? . . .
 Hvad säger du? . . . Hvad kan din mening vara? . . .
 Ah! jag förstår . . . javisst! du skämtar bara.

Fy då! var tyst!» — sin lena hand hon lade på hans mustascher — »om jag gjorde rätt så finge du, till straff för hvad du sade, ej se den 'unga löjtnantens' porträtt. Hans läpp är fin. Om du ej morrhår hade, du icke morrade på detta sätt. Bort med dem! bort! jag sagt väl tusen gånger, och, liksom Hans, lägg an på polisonger.

Ja polisonger måste du bestämdt ha; de skulle kläda dig oändligt väl» . . .
 — »Hvad nonsens! Jag har icke lust att skämta, och nu du måste höra mig, Adèle» . . .
 — »Så tala då, att jag må vishet hemta; men vackert, eljest pinas jag ihjel, och välj ej uttryck — det du måste lofva — som öfvergå en *blygsam* fattningsgåfva.»

»Det klär dig just, Adèle, att så dig sjåpa; men spela bäst du gitter sedesam och svep dig i skenhelighetens kåpa, sträf eller icke, sanningen skall fram. Grofkornig såpa är i allt fall såpa, och fläcken på mitt rykte — hvilken skam! en fru som flackar ute hela natten — lär icke tvättas ur med bara vatten.»

Här finner du det lämpligt visst att gråta?
 Men nej! för all del tag dig väl i akt.
 När du har rätt, till intet tårar båta;
 när du har *orätt*, nyttja deras makt.
 Må då med qvidan du dem regna låta,
 att deras skimmer öke blickens prakt
 och med de ömma toner sig förene
 ett kalospinterokromatokrene!

Nu har du rätt. Gråt ej, men modigt spjerna;
 snart skall din man värdera detta gry.
 Den råa styrkan ser sig tämd rätt gerna.
 Hvem skulle väl om alkohol sig bry
 om den ej hamrade så tungt vår hjerna?
 En smula motstånd får du icke sky;
 och knappt så ofta vi på klubben ginge,
 om samma snubb som der, vi hemma finge.

Att städse lyda blindt hans föreskrifter,
 må synas älskvärdt, men är icke bra.
 Han ledsnar snart vid *endast* eftergifter;
 och detta evigt ett och samma *ja*,
 förkastligt liksom alla öfverdrifter,
 förlorar snart den klang det skulle ha,
 om, som sig bör, det blefve användt lagom. —
 Men, liksom Fredrik, tråden återtagom:

»Och den der jönsen Hans, som doftar tjära,
han understår sig bjuda dig sitt kort!
Jag skall min själ herr junkern mores lära.»
— »Men sakta Fredrik! hvad har han väl gjort?
sig visat vänlig . . . Nå, skall man begära
kanhända lof dertill från högre ort?
Nu är du upprörd, och jag tar för gifvet
du ångrar dig när mera lugn du blifvit.»

— »Jag upprörd! Nej, du deri dig bedrager.
Jag ångra! . . . Hvad? . . . Hvar fick du det ifrån? . . .
Tilläfventyrs att jag mig frihet tager
att om ditt rykte vara mera mån
än du, och ser i något dämpad dager
din lysande kusin Neptunison,
och icke kan det angenäma fatta
af att på din bekostnad andra skratta?

Om flickans sjelfsvåld väcker harm och löje,
hur mycket mera tadel då en frus?
Hon, framför andra, söke, *finne* nöje
i stilla dygders öfning inomhus.
Med omsorg qvinnan städse undanrödje
hvad henne ställa kan i tveksamt ljus;
ju mindre verldens mun om henne säger,
godt eller ondt, dessmer förtjenst hon eger.

Sjelfrädig frihet passar ej en qvinna.
 Hvad vore qvinligheten eljest värd!
 Naturen henne satt till vårdarinna
 af lågan uppå huslighetens härd,
 och i sitt kall hon lycklig bör sig finna
 som medelpunkt i hemmets stilla verld» . . .
 — »Vältaligt Fredrik! men att du på allvar
 näns plöja med så trötta stackars kalfvar!

Om du förståndigt ville rasonnera,
 du skulle säkert finna, eller hur?
 att ingen rimligtvis kan pretendera
 att man skall sitta hemma som i bur.
 Så sjelf du sagt. Må verlden le! . . . Hvad mera! . . .
 Jag kan väl le åt verlden i min tur;
 och för min del — det kanske du förlåter —
 jag skrattar mycket heldre än jag gråter.

Du menar jag skall vackert sitta hemma,
 men du godtyckligt komma eller gå;
 jag tåligt vänta timma efter timma,
 men skulle nå'ngång *jag* ej passa på . . .
 jag, pligtförgättna, finge snart förnimma,
 hvad klockan slagit — är det icke så?
 Medgifvom att du väger våra pligter
 med mindre lika än beqväma vigter.

På ingen annan än er sjelfva tänken
 I, frihetsömme herrar Pål och Per.
 Tyranner hvar i sin stad, djupt I kränken
 just samma frihet som er tycks så kär,
 att döma af ert tal från riksdagsbänken.
 Det gäller icke dig, som ej är der;
 men när du kommer och din tid är inne,
 du torde hafva mina ord i minne.

Mångfaldigt slipad i briljanta facer,
 sig utger för juvel er egoism.
 Hör dessa ädla, klangfullt sköna fraser!
 se denna hand som knyts mot depotism,
 i det den andra — färdar ut ukaser,
 och stämplar såsom flack liberalism,
 att edra maktspråk vägas, och att klandras
 det eder frihet intrång gör på andras.

För blotta maktspråk må en slaf sig böja;
 och med att dömas till civil arrest,
 jag icke mer än du mig ämnar nöja.
 (Att *du* ej nöjer dig, det vet du bäst)
 Motsatsen vore ju att svaghet röja —
 ett fel som hittilldags du klandrat mest.
 Blir du ej hemma, blir jag det ej heller,
 så dig står fritt att välja: 'anten eller'.»

Med dessa ord du satte dig i sängen;
och innan Fredrik ens sig kommit för
att öppna mun till svar, du ringt i strängen,
som, stolt i känslan af att ha gehör,
och thyrsus-sirad rikt med blad och klängen,
ännu sig kråmar och krumbugter gör,
när Annie, nigande i rummets midtel,
allre'n satt punkt för ett för långt kapitel.

VI.

» **H**örundransvärdt! Hvad är det väl som vållat att hon på engång blifvit obstinat?

Hans är det icke, ty om han förtrollat min tama dufva med förföriskt prat, hon skulle nog med socker öfversållat minsann, och bjudit smekningar på fat; men nu — förut så mild och undergifven — nu var hon stolt och kall, och skarp som knifven.

Nej pressen är det, med sitt fadda pjoller om mannens öfvermod och qvinnans tvång, och dylikt snack, som åstadkommer koller, der hjerna är en småsak mot chignon. På ordets frihet och min egen håller jag också strängt, men tror på samma gång att vi ha bättre bruk för tryckfriheten, än just att skrälla uti *den* trumpeteten.

Gudinnan mår ej väl af offerröken,
och vi ej bättre af vårt eget skrik.
Skall hvar mamsell... förlåt!... skall hvarje *fröken*
förstå optik, logik, fysik, klinik
och politik, hur går det då med köken?
Och när se'n hustrun sköter sin praktik,
så skall väl mannen vrida kaffeqvarnen —
till slut kanhända äfven amma barnen!

Det är befängdt hvad menskor villigt skatta
till allsköns dårskap; ja, på detta fält
väl knappast funnits hugskott så besatta,
att de ej någon tid som vishet gällt.
Men att Adèle!... det är mig svårt att fatta
att hon, som hittills fogat sig så snällt —
ett lydigt barn, lätt böjdt och lätt att tillse —
har, äfven hon, sig låtit leda vilse.

Dock, paroxysmen hoppas jag går öfver
rätt snart, åtminstone för hennes del.
Ack, evalynnet sina ryck behöfver
och ombytslust är qvinnans ärfda fel.
Ibland är hjerter trumf, ibland är klöfver;
det vexlar lika nyckfullt som i spel...
Men apropos! — min själ så när jag glömt det —
vårt spel i går det vexlade fördömdt det.»

Och hårdt sin käpp i gatan Figge stötte,
 hit hunnen i den tankemonolog,
 med hvilken han i dag sin tid förnötte
 på vägen dit der embetsrummet låg.
 En obekant, som så vår hjelte mötte,
 lätt kunde, missledd af hans mörka håg,
 ta honom för en diplomatförmåga
 i färd med lösning af en romersk fråga.

»Alltjemt förlust... Jag borde aldrig spela...
 Att blifva rakad tillhör min natur...
 Nå, ett par fisch!... hvad gör det i det hela?
 Med all min otur, jag ändå haft tur
 att få en salig svärfars håfvor dela.
 Nu, gudskelof, till kedjan har jag ur,
 och bär ej längre byrånyckeln vid den. —
 Men tyst!... en slöja öfver ungtkarlstiden.

Min bergning har jag, och jag tillstår ärligt
 att jag Adèle är skyldig tack därför;
 men också kostar hon mig så förfärligt
 i hus och kläder, fisk och kött och smör
 och annat (somligt är väl outhärligt)
 att för mig sjelf jag knappast räkning gör
 på mer än tusen fattiga riksdaler,
 bredvid min löns än lumpnare kvartaler.

Nå, dervid kan hon icke mycket göra.
 Jag, liksom andra, måste stå mitt kast
 och skulden på mitt eget konto föra;
 men henne räknar jag bestämdt till last
 att, som det tycks, hon tanklöst lånar öra
 till förste, bäste irrande fantast,
 som vurmar att få man och qvinna lika.
 Är *det* då någonting att efterfika?

Jag har den äran, lilla flickstudenten!
 den hvita lufvan klär dig, det är visst.
 Jag bugar djupt inför fru presidenten,
 Jag stackars man som endast är kopist.
 Ja, för en här af sköldmöregementen
 vi få väl rymma fältet, vi, tillsist,
 och vackert byta svärdet ut mot nålen,
 att byxor sy de hjertansföremålen.

Jag vill ej ha till hustru en magister
 med vårdslöst kammadt hår och strumpor blå.
 I mån som allmän kunskap hustrun brister,
 mer enskild aktning vi af henne få,
 och hemmet fredadt blir från lärda tvister.» —
 Men Fritz! du kan ju slippa dem ändå,
 enär de fordra lärdom hos er *båda*,
 och du har lätt att icke din förråda.

Att skiljda tycken blifvit oss beskärda
 är lika nyttigt som att vexla ord.
 En anser lärda tvister mycket värda,
 och tror dem främja sanning på vår jord;
 vår hjelte älskar mer de icke lärda.
 Nå! måtte ofta han bli lyckliggjord,
 liksom i morse, då han var så vresig.
 Det skulle kanske ock ha nytta med sig.

Jag nästan tror han denna önskan hörde,
 så bytte tankegången färg och ton.
 Var det en sträng i hjertat, som sig rörde?
 var det hans hjerna blott, som tog räson?
 alltnog, hans vrede småningom upphörde.
 Med lynnet klarnade hans reflexion,
 och efter hand han, blifven mindre trotsig,
 erkände för sig sjelf att han förgått sig.

Vår kära Figge är ej mer att klandra
 än litet hvar. Han är som folk är mest.
 Han dygder har och han har fel, som andra,
 och finner medelvägen vara bäst.
 Ack! englavägen är så smal att vandra;
 den breda — törs han icke för sin prest,
 och, mån om att stå väl på begge hållen,
 han haltar mellan englarna och trollen.

I detta nu han känner sig benägen
att få försona sig med dig, Adèle,
och skulle tillochmed gå halfva vägen
(hvad gör man icke för att slippa gräl!)
om ej — och detta honom gör förlägen —
han då befarade att ge dig skäl
att tro dig hafva rätt att triumfera,
och han sig icke vill kompromettera.

Han vet att du har rätt, men — likamycket,
han fegt förnekar det och tänker så:
»får hon en flik, så tar hon hela stycket,
och huru skulle det väl sedan gå?» —
Den som från barnsben öfvats i förtrycket
har svårt att jemnlighetens dygd förstå.
Han fruktar: »om ej *jag* är envåldsherre,
så blir det *hon*, och det — det vore värre.»

Är ömsesidighet då icke möjlig?
Är verklig kärlek blott en utopi?
Är hjertats dröm en tom och oförnöjlig,
ett gyckelspel, en månskensfantasi,
en sjuklighet som gör patienten löjlig?
Är friarns bönbok idel skrymteri,
och falska alla hans mångtusen eder
till henne, som han »dyrkar och tillbeder»?

Det är så godt *miljonerna* bekänne
 sig icke mogna än för republik,
 om denna statsform ej ens passar *tvänne*.
 I äktenskapet är min politik:
hon lyde honom och han lyde henne! —
 en rättvis paragraf och kärleksrik,
 hvarmed jag hoppas få, endera dagen,
 se giftasbalken prydd i svenska lagen.

Men återvändom, liksom Fredrik vände
 vid middagstiden åter hem till ditt.
 (Han skulle sagt: »till *mitt*») — När dit han lände,
 ovanligt tidigt, knappast efter ett —
 han föreslog, hvad icke ofta hände
 (gud vet om ens på år och dag det skett)
 att, som i dag han »lyckligtvis var ledig»,
 på middagspromenaden följa med dig.

Snart var du färdig. Ack, när så I gingen
 bredvid hvarann, förtroligt arm i arm,
 hvem skulle kunna tro — helt säkert ingen —
 hvad morgonsolen sett af split och harm?
 Den verld, som efter skenet dömer tingen,
 fann tvifvelsutän det en riktig »*charme*»
 att se det unga, öfversälla paret,
 i »lilla kriget» ännu oerfaret.

Din hy är vacker, ögat ler och strålar;
från hatt till känga allt är fint och nätt.
Dagdrifvarsprätten sig ordentligt snålar
att få den täcka frun i sin lorgnett.

Din man förtjust sig känner, men på nålar
han stundom tycker sig dock trampa lätt,
och glädjen störs ibland — det syns på minen —
af tanken på den farliga kusinen.

Vid bordet sedan artigt han uppassar
sin kära hälft, och sjelf han har aptit.
Med loford för ditt kök han riktigt svassar,
och hvarje munsbit är en läckerbit.
Han öfverstryka vill med lena tassar,
och derhän går hans inställsamma nit,
att andra gången han sig låter smaka
en gårdagslemning, blifven slinkrättskaka.

Med dåligt lynne vi vår matlust störa;
men vänligt stämnda, allt oss smakar väl,
vår husmanskost vi till ambrosia göra
och näring få för både kropp och själ.
Fritz fick på köpet musikaliskt öra:
»Vill du ej sjunga litet grand Adèle?
det är så länge sedan jag dig hörde» —
han bad, i det han dig till pianot förde.

Du sjunger några enkla, vackra sånger.
 Han lyssnar med en mans uppmärksamhet
 och gäspar icke fler än fyra gånger;
 men alldenstund du icke märker det,
 så har han intet skäl att visa ånger —
 det skulle bara göra dig förtret —
 och söker heldre sina aktier stärka
 med ett: »du drillar som en liten lärka».

Ehuruväl det emot klubbdays lider,
 att lemna dig han gör ej minsta min;
 och när så lampan blifvit tänd omsider
 (en vacker pjes af parianporcelain:
 ett eldklot, buret af kariatider)
 han läser högt Jocelyn par Lamartine,
 och detta med så mycken själ och värma,
 att uttalsfelen icke alls förnärma.

Och vid de vackraste, mest ömma ställen
 han bryter af ibland och ursäkt gör
 för snufvan, som vid dessa paustillfällen —
 förstår sig, endast hon — hans läsning stör.
 Med ett ord, angenämt förflyter qvällen;
 hvad klockan slår, din man platt icke hör,
 så att, när théet kom, han var »förlägen
 om hvart i afton tiden tagit vägen».

Kuriöst! när du är mjuk som silkesammet,
ditt sällskap intet är mot en cigarrs,
men anar han att varg kan bli af lammet,
så blir han sjelf så slät som sidensars. —
Jag torde kunna fylla i programmet,
du nu bör följa, men är rädd bevars,
att du kan svara med en smula skärpa:
»hör ägget som vill lära hönan värpa».

Nu gudskelof vi hunnit utom tullen.
Oh, hvilken fägring! Allt är friskt och grönt;
miljoner blommor skjuta opp ur mullen,
sjön som en spegel, stranden skogbegrönt.
Ser du der borta ekarna på kullen?...
Vår vandring dit blir mer än väl belönt.
Ett fridlyst ställe; — när vi hunnit till det
vi kunna språka mera, om du vill det.

VII.

Hvad tycker du om platsen? Här jag menar
en stund vi kunna hvila angenämt.
Tack vare mossan, en af dessa stenar
kan tjena oss till soffa rätt beqvämt
i skuggan här inunder ekens grenar,
som faderligen sträckas, halft förnämt
men vänligt, som det anstår veteranens,
ut öfver björkens topp och unga granens.

Ser du till venster dessa betesgården,
små paradis för hästar, kor och får;
och der till höger hur sig vidgar fjärden.
En skuta kommer och en annan går.
Välkommen hem! och lycka till på färden!
Spar icke duk så länge brisen står.
Må goda vindar fylla alla segel,
ehvad er last är guldsand eller tegel.

Hur vackert allt! Naturens mästarhänder
 sig uppenbara uti stort och smått.
 Se skogen der, med sina afståndsrand
 i hvarje färgton ifrån grönt till blått;
 och vikar, sund, som kyssa täcka stränder,
 hvars fägring ökas uti dubbelt mått
 utaf att spegla sig i ögon klara,
 och veta sig för dem en fägnad vara.

På näset alen sträcker sina rötter
 med välbehag ned emot vattnets kant —
 en skogens nymf, som badar sina fötter.
 Stolt blickar tallen öfver klippans brant;
 i klyftan hasselbusken knyter nötter,
 och der och hvar en ljuf representant
 af blomsterriket sticker opp sin hjessa.
 Vår blomsterkonungs namne är bland dessa.

Der slog en fisk. Uti de blanka ringar
 sig ormligt slingrar granens spegelbild.
 Från hängbjörkdungen fågelsången klingar
 så glad och liflig, men ändå så mild.
 En svärm af mygg i bröllopdans sig svingar,
 uppsluppet yr om än ej mönstergild;
 men bi och humla flitigt samla honing
 och vax att bygga på ännu en våning.

De samla först och bygga huset sedan,
 men ej, som vi, palats på lös kredit;
 och lyckan dubbelt njuta de, emedan
 de skapat henne medelst arbetsflit.
 Om mödan har sin egen sötma redan,
 har deras utomdessa en stor merit,
 om också för dem sjelfva omedveten:
 att gagna både dem och allmänheten.

Bland blommorna, hvars öden också skifta,
 en föds med fästman, andra utan. Sannt,
 men äfven dessa blifva lyckligt gifva;
 och moster Humla, alla blommors tant,
 som hjertans gerna äktenskap vill stifta,
 sjelf fraktar — »innehållet obekant» —
 emellan dem i tysthet små biljetter,
 och främjar vänligt deras amuretter.

Af denna skyddstullfria kärlekshandel
 är vinsten ömsesidig, som sig bör,
 och alla parter undfå hvar sin andel.
 Budbärerskan på sin lott en dusör
 af honing, doftande vanilj och mandel,
 får af de kära små hon lyckliggör,
 och dessa, för den sötma som de gifva,
 alltmera söta och — alltflera blifva.

Men till oss sjelfva här jag återvänder.
 Jag antar (förutsatt du värdes ge
 mig lof) att vi förenat våra händer,
 och att, med kärlekens välsignelse,
 som himlen med gudsenglar till oss sänder,
 vi blifvit ej allenast ett, men — *tre*.
 Väl ej den lille kommit än till verlden,
 men allt är redan förberedt för färden.

I ordning ligga mössor, tröjor, sockor,
 och lilla vaggan pyntad står i vrån;
 och som nu pysar spökas ut som dockor,
 och det är klart att din skall bli en son,
 en pajasdrägt, jag tror med pingelklockor
 af silfver, påtänkt är att sättas på'n.
 Derjemte, om Annette ej far med sladder,
 ministern sjelf har lofvat att stå fadder.

Att välja pilten namn gör bråk ej ringa.
 Carl, Alexander, Fredrik, Magnus, Knut
 väl äro kungliga (med mindre inga
 gå an) men kinkigt dock att ta beslut
 och finna sådana som riktigt klinga
 till just de storverk han skall föra ut.
 Men bäst vi efter namn till sonen leta,
 en dotter födes. — Hon fick heta Greta.

Visst är det fadern ljuft att se den lilla,
 som ler och gäspar och sig äter mätt
 vid mammans bröst, och tror i barnslig villa
 sig ha till allas ömhet ensam rätt;
 dock nästan tycker han att du gjort illa,
 och narrad anser sig på vis och sätt,
 och dina vänner tår mildt mot dig blicka:
 »Jaså, din stackare! det blef en flicka.»

I början nog ditt modersöra såras
 af detta klander mot din sockersnut;
 ditt hjerta svider och ditt öga tåras;
 men äfven du instämmer dock till slut,
 och låter dig af samma fördom dåras.
 Ja, menskoslägtet skulle snart dö ut
 om himlen hörde alla dumma böner,
 och läte alla edra barn bli söner.

Men trots all ljumhet, omotståndligt Greta
 kring halsen af sin otacksamma mor
 slår sina armar, knubbiga och feta;
 och när en vacker dag hon fick en bror,
 hon — nära tre år gammal må ni veta,
 och nu på en gång blifven riktigt stor —
 var ej den sista som bevisa ville
 att äfven hon kan skämma bort den lille.

Och bortskämd blef kantänka äldsta sonen.
 När han begär, törs ingen säga nej;
 om hvad han pekar på ock vore månen,
 så skall han ha det, möjligt eller ej.
 Vid sju års ålder re'n — bevars ifrån'en! —
 han svär och gormar som — som en lakej,
 hoc est (och oberoende af rimmet)
 så som hans pappa honom lärt i hemmet.

Väl är han snäll i konsten att förstöra,
 men duger icke att sy i en knapp
 i sina byxor. »Det må . . . syster göra.
 Det passar ej en karl att sy en lapp
 på gamla plagg. Spörj pappa, får du höra.» —
 Den unge herrn re'n hunnit långt i kapp
 med söta far, i att sig sjelf betrakta
 som herrskare och qvinnorna förakta.

Jo den lär bli tyrann om han får lefva
 och växa till och sig förkofra fritt
 uti begrepp, dessvärre lika skefva
 som allmänt hyllade, om mitt och ditt
 i Adams rättsförhållande till Eva.
 Må fadern sjelf, som föredömet gett,
 en dag få skörda frukten af sin vishet!
 Må den som bundit, också smaka riset.

Han fick ej lefva. Var det Parcens mening att öfva mildhet med att klippa kort hans tråd? Alltnog, förkylning i förening med bortskämd mage, ryckte pilten bort. Föräldrar, syster, tanter och betjening, allt sörjde djupt; ej fanns ett öga torrt. Det är naturligt det var svårt att mista'n. Man nästan heldre Greta sett i kistan.

En dotters öde rör oss ömt och nära,
 men sonens mer. Mångdubbelt starka band
 vid honom fästa. Ättenamnets ära
 han häfda skall, till prydnad för vårt land;
 men namn och allt, ja kanske land och lära
 hon öfverger, när hon ger bort sin hand.
 Hans glans blir alltid vår, men hennes dygder
 gå hän till annan släkt och andra bygder.

Att öka hennes pund, är som att kasta
 sin börs i sjön. Hon, som blott giftermål
 bör ha till mål, får icke sig belasta
 med högre daning än det syftet tål.
 Nej, grundlig späkning medelst andlig fasta,
 och jemn förtrolighet med tvång och nål,
 vår dotter bäst för äktenskapet dana
 och — emot nålstygn härda genom vana.

Om hon är kunskapsrik, om hon är vitter,
 ha vi rätt svårt att skaffa henne man.
 Sin fru till mentor ingen lida gitter;
 hon bör väl icke veta mer än *han*.
 En lätt fernissa, litet ytligt glitter
 är härvidlag det mesta som går an.
 Till rätta värdet ljuset skattas sällan,
 men skenet lockar svärmtals mygg i fällan.

Har hon talanger . . . . nå, det är det enda,
 på dem en man väl icke mycket ser;
 och den att rita helgonögon trinda,
 med stomf och krita i pensionsmanér,
 och hvilka mellan jord och himmel vinda;
 så äfven den att klinka snällt klavér,
 må, vexelvis med broderiarbeten,
 bli hennes tidsfördrif i ensamheten.

Men deremot är allerhögst nödvändigt
 att tidigt qväfva hennes lilla »jag»,
 med att för hennes öron ringa ständigt
 att mannens viljenyck är hustruns lag;
 att henne sjelf och allt, han egenhändigt
 förfogar öfver, efter sitt behag;
 och att, blott till för att sin man behaga,
 hon ödmjukt skall af honom allt fördraga.

Och som han önskar med sin hustru skryta,
 såväl på promenaden som på bal,
 så skall hon, utom att rosetter knyta,
 väl öfvas att drapera sig i sjal
 och fängsla medelst en behaglig yta.
 Omogen kärna inom vackert skal,
 som skymtar fram inunder fikonbladet —
 det är precis som männen vilja ha det.

Än mer: på det att Adam måtte skina
 i högre glans och synas utan fel,
 skall Eva taga dem på sig, som sina.
 Obilligt kanske? Nej för ingen del;
 ty hon är upphof till all syndens pina.
 Gaf icke hon med ormen sig i spel,
 ja, både honom och sin man förledde,
 och med sitt eget, allmänt fall beredde?

Fördenskulld måste flicken träget läras —
 hvad icke ofta nog kan hållas fram —
 att just detsamma som hos mannen äras,
 hos qvinnan länder henne mer till skam.
 Han har geni: af griller hon besväras;
 han är förbindlig: hon är inställsam;
 han klär och för sig väl och väl sig ansar:
 hon spökar ut sig och behagsjukt svansar.

Hvad som hos honom är begär att veta,
 det är hos henne blott nyfikenhet;
 han ställer frågor för att sanning leta,
 men hon allenast utaf frågvishet.
 Idéer, som hos henne nonsens heta,
 ha mången gång gjort honom till profet.
 Han tala kan, men hon allenast prata;
 han är en Odins korp och hon en skata.

Han är uppriktig, öppenhjertig bara,
 på det att andra må upplysta bli.
 Hon kan ej minsta hemlighet bevara
 och finner omotståndlig vällust i
 att allting, likt och olik, uppenbara,
 och detta endast af koketteri,
 liksom hon, för att bli komplimenterad,
 för verlden visar sig dekolleterad.

Att *hon* i plymer, band och bjefs sig kläder,
 bevisar bäst att hon en fjolla är;
 men att *hans* hatt är prydd med tuppens fjäder,
 att guldsmidd rock och ordensband han bär,
 har högre skäl än det att narrn det gläder.
 Hur skulle eljest statens dignitär
 särskiljas i en vanlig PålochPers-hop,
 och den som vederbör väl få gevärsrop?

All fysisk täflan mellan man och qvinna
 är af naturen redan undanröjd.
 Hon är för svag och späd att honom hinna
 i härdighet och drift och nyttig slöjd.
 Utöfver väfva, knyppla, sy och spinna,
 hon står ej ut med mera på sin höjd
 (så klen som hon!) än att — i alla väder,
 i ur och skur, vid vaken klappa kläder.

Och om hon tror sig psykiskt bättre lyckas,
 re'n detta visar svag intelligens.
 Hon skulle våga att om lagern ryckas
 med mannen! — Akta fingrarna! det bränns! —
 och akta hufvudet! det skulle tryckas
 af eklöfskransen, virad blott för mäns.
 Nej det är icke värdt att hon försöker,
 hon som — ej svär, ej super eller röker.

VIII.

Så här, i sammandrag från A till Z,
lät faderns klagovisa ungefär:
»Visst är hon ganska snäll vår lilla Greta,
men flickor äro alltid till besvär
mer än till glädje. Hur en tös må streta,
ja fångade hon ock en miljonär,
gift eller ogift, är hon dock en nolla.
Ack hvarför fick jag pojken ej behålla!»

Och denna klagan kanske aldrig stannat
om icke du en dag, helt oförtänkt
(jag nästan tror du icke tordes annat)
din man och herre än en gosse skänkt.
För stunden Fredrik, att han nånsin bannat
dig, ädelmodigt uti glömska sänkt.
Det var som om han sjelf pånyttfödd blifvit;
det var som om du *honom* lifvet gifvit.

Att han är väl tillfreds är ögonskenligt;
och uti glädjen öfver hvad som skett,
han medger tyst (högt vore kanske menligt)
att, fastän gifvet han är nummer ett,
dock ettans värde sjelft är oansenligt;
att nollan honom nu ett högre gett;
att båda vore, utan unionen,
absurda tal för multiplikationen.

Men alldenstund han icke ville föra
till torgs den fröjd han inom sig förnam,
på sätt som barn och qvinnor pläga göra,
så trodde han sig, manligt otacksam,
nu öfver himlens budskap skämta böra
(så log på sin tid fader Abraham)
och kallar dig på spe sin hulda Sara,
fast knappa trettifem du torde vara.

Emedlertid till fadderskap blef bjudet,
och pilten döptes. En ceremoni,
här kränkt af brott, såväl mot femte budet,
som varnar oss för svalg och frosseri,
som mot det sjunde, hvori är förbjudet
ock det slag stöld som heter slöseri.
Men världens dårskap rör väl ej hans gäster
mer än vid deras särskildt han sig fäster.

De önska kanske att endera dagen
se gynnarns högfärd sluta med cession;
och han dem gerna unnar ondt i magen
af afund, om ej af indigestion.

Förstår sig, läsarn alltid undantagen
i ena som i andra position;
men undantagen endast stärka regeln,
och bilda ramen kring den stora spegeln.

Som sagdt, den lille hedning blifvit kristen
och från allt verldens onda tvagen ren;
och skulle alltså nu den späda qvisten
ej växa till och bli en fruktbar gren,
så komme det allenast utaf bristen
på luft och ljus och kärlek i gemen,
som gör att fördoms larver öfverflöda
och trädets blom i sjelfva knoppen döda.

Vi, hans föräldrar, som nog detta visste,
ock höllo honom öfvermåttan kär.
Beklagligtvis vi togo endast miste
om hvad en sann föräldrakärlek är,
och — deri ej de förste, ej de siste —
vi gjorde oss ett synnerligt besvär
med att, i mening att vår telning ympa,
förkrympa växten och naturen stympa.

Men ödet lät oss ej vårt verk fullborda.
 Vi föllo båda inom kort ifrån.
 Den ena knappast hann den andra jorda,
 förrn jorden kräfde äfven dennas lån.
 Så från föräldrakallet lediggjorda,
 i Gretas vård vi lemnade vår son,
 och — sagdt förutan skymf mot andra fränder —
 han kunnat komma uti sämre händer.

Lill-Gretas voro lika små som tomma.
 Små som till prydnad; tomma — oss till skam.
 Hur skall vår öfvergifna, späda blomma
 väl kunna sig och lillebror dra fram?
 Dock, himlen hjälper sina modigt fromma
 och mildrar vinden för de klippta lamm.
 Det godas kraft, stor i det lilla äfven,
 mäts utomdess med annat mått än näfven.

Grafvårdar icke sällan bli beskylda
 att tala, äfven de, mal à propos.
 Vår graf bär tvänne urnor, rikt förgyllda
 på svart och hvitt, rätt vackra utanpå,
 men sköra och med idel tomhet fyllda,
 om det går an att sig uttrycka så.
 Tant Mill, som på vår mull lät resa vården,
 har aldrig nämnt om ens hon sjelf förstår den.

Men säkert är att, alltför lika mängden
 vi dyrkat sken och ytlighet och flärd.
 Din hemgift — ja, den smälte hop i fläng den,
 bortplottrad på fåfängans marknadsfärd;
 men krukan gick och gick — i kras i längden.
 Hvadhelst hon än i inköp varit värd,
 så återstod till slut allenast splintet,
 och när vi dogo, egde barnen intet.

Fördenskuld heller ingen mycket brydde
 sig om dem, utom tant Margreta Mill,
 som hjertats och förståndets lära lydde,
 att hjälpa den som sjelf sig hjälpa vill.
 Hon köpte nästan allt hvad Greta sydde,
 och gaf på köpet goda råd dertill.
 Och lilla Greta snart hann med för tvänne,
 hvad far och mor försummat före henne.

Den sjuttonåriga föräldralösa,
 med ens så blifven både far och mor,
 till uppgift fått ett svårt problem att lösa:
 att göra folk utaf sin lille bror.
 Det var en odygdsbrunn att bottenösa
 och fylla se'n med vett. En konst rätt stor;
 men tålmod och kärlek öfvervinna
 all svårighet, och tusen vägar finna.

Med vänligt allvar gunstig herrn hon tvingar
 så småningom att lära abc,
 på samma gång hon i hans hjerna bringar
 begreppet om att $1 + 2$ gör 3;
 förstår ej blott att åt sin kycklings vingar,
 som gerna flaxa, skick och styrsel ge,
 men lär hans näbb och klor att nytta göra,
 istället att, som hittills, blott förstöra.

Snart sjelf han hjälpligt lagar sina kläder;
 och Greta lyckas fångsla sin pupill
 derhän, att intet honom mera gläder
 än att vid hennes värf få hjälpa till.
 Han spritar ömsom ärter, ömsom fjäder,
 han rensar strömming och han sköljer dill,
 sitt rifjern sköter eller mortelstöten,
 med samma ifver som han rör i gröten.

»Men kan ej gossen här af taga skada?
 Är det metod att göra pilt till man?» . . . .
 Måntro det lyckas bättre med pomada
 och trånga handskar och en kolt så grann,
 att vore pysens färger halft så glada,
 så ginge honom ingen nöd minsann.
 Kanske metoden att slå dank på torgen,
 ger för en önskad utgång bättre borgen.

Vår lilla Greta tänker annorledes,
och ingen stör, dessbättre, hennes plan.
Hon tror att pojken just till man beredes
med att vid skiljda sysslor blifva van,
och vet att ingen till den tron förledes
att Crusoe, på sin ö i ocean,
en smula mindre manlighet besitter,
för det han syr sin rock och mjölkar getter.

Ejheller hon förmår att ämne finna
för skämt, men väl för glädje och beröm,
uti att hennes bror förstår att spinna,
att sticka strumpor och sy lannesöm;
ej mera än deri att hon, som qvinna,
ej rädes för att hålla i en töm.
Mer löjligt tycks att sig *berömma* af att
i dessa stycken vara mer än tafatt.

Tro likväl ej att pojken stängdes inne.
Långt derifrån. När marken klädt sig grön,
de båda syskon stärka kropp och sinne
med färder, än på landet, än på sjön;
när jorden huttrar i sitt blotta linne —
jag ville säga: fryser under snön —
de åka skridsko, kälke, kana eller
på skidor öfver skaren, om det gäller.

Hon är sin brors kamrat och lärarinna;
 lär först sig sjelf och undervisar se'n,
 och att hon tid till allt förstår att finna,
 är deraf att hon väl begagnar den.
 Medgifvom att i allmänhet en qvinna
 vet stundens värde bättre än vi män;
 hon handlar medan vi ännu fundera,
 och med sitt ordningssinne hinner mera.

»Men pojken får ej undervisas bara
 i skridskokonst och söm och kökspraktik» . . . .
 Ack varer lugna! det har ingen fara;
 vår Greta är tillräckligt kunskapsrik
 att ännu mycket väl hans mentor vara,
 såväl i jordbeskrifning, grammatik,
 historia, som andra humaniora,
 och ämnar ej sitt försprång snart förlora.

I mån som broderns skolinsigter växa,
 tillväxa äfven hennes, år från år,
 och det behöfs väl ej att kunna hexa
 för att förstå hvad en alumn förstår.
 Så, till exempel, när han fått till lexa
 i skolan, en problemuppgift för svår,
 hon utan tvekan lägger nåln tillsides,
 och hjälper bror tillrätta med Euklides.

Fru Lenngrens råd, som ännu många söfver:

»Med läsning, Betty, öd ej tiden bort;
vårt, Evas kön, så föga det behöfver» —
förkastas utaf Greta godt och kort.

Sarkasmerna, dem sätter hon sig öfver
och har till tröst — en tröst af bästa sort:
i vederlag för blåstrumps-epitetet,
hon hjälpt sin bror till universitetet.

Nu har hon mera tid och mer förvärfvar
med söm, bokföring och att skrifva rent,
och sina vackra ögon halft förderfvar
vid lampan bittida, vid lampan sent;
men alltsom de sig samla, dessa skärfvar,
dem hon minsann rätt mödosamt förtjent,
gå de i *rek.* med posten till Upsala,
för att studentens vivre der betala.

Hans *nöjen* vore orättvist att säga;
åtminstone har jag den fasta tron.
Hos Gretas lärling dygder öfverväga;
han är en flitig, städad ung person,
som, liksom fattiga studenter pläga,
sig inkomst skaffar medelst kondition;
och tanken på att kunna glädja Greta,
ger honom dubbel ifver att arbeta.

Så tar han tidigt och med heder graden —
 så tidigt som det ganska sällan sker —
 beröms af lärare, beröms af bladen,
 men utaf Greta ändå mycket mer;
 tar afsked af den redan lärda staden,
 till den, som ämnar bli det, sig beger,
 och får en plats, med utsigt nog att börja
 en bana, som förmår sin man försörja.

Emedlertid — och det var hit jag ville —
 han under tiden myndig ålder hann;
 och så med ens den en gång värnlöst lille
 blef ock sin äldre systers giftoman,
 som med sitt veto hennes bröllopgille
 fritt störa och omintetgöra kan.
 Att han ej gör det, är en annan fråga,
 men enligt lag han eger dock förmåga.

Och hon, som, fastän friare ej truit,
 ej gift sig än, och det för hans skuld blott,
 emedan hon, om detta band hon knutit,
 ej till hans tjenst med fria händer stått*);

---

*) Det står er öppet, om I så behagen,
 att finna Greta "högst besynnerlig";
 men tror man att hon är ur luften tagen,
 att hon ej finnes till, bedrar man sig.

ja hon, som parveln ansat, matat, snutit,
lärt abc och skilja ondt från godt,
af samme en nu måste lof begära,
när hon omsider vill sin hand förära!

IX.

Det kostar maskinisten ringa möda,
knappt en sekunds, att kasta om en slid;
att sminka bleka läppar åter röda,
tar ej grimören mycket längre tid.
På tiljan nyss jag lät oss båda döda . . .
Ridåen ned! . . . vi qvickna åter vid,
och äro i ett ögonblick på benen,
tillreds igen att träda fram på scenen.

Jag mötte henne sednast häromdagen —
och det så sannt jag heter Olof Stig —
och hon såg ut, så vidt jag kunde finna,
just som en annan god och älskvärd qvinna.

Låt' oss begagna denna makt vi ega
 att gäcka parcens sax, mordengelns knif.
 Jag antar att vi ostördt fått förpläga
 oss, kropp och själ, med mat och tidsfördrif,
 och känt oss lyckliga — hvad skall jag säga —
 att medelst bilder ur vårt eget lif
 (med urval dock och tryckta nätt på siden)
 handleda få vår dotter hela tiden.

Tack vare vår metod, är ganska gifvet
 att Greta, fastän fyllda tjugu år,
 om verlden intet vet. För henne lifvet
 är som en bok, den icke hon förstår;
 der hvarje blad med flit är sönderrifvet,
 så att blott halfva meningar hon får;
 och så nödvändigtvis det måste vara,
 om icke flickans dygd skall löpa fara.

Tänk om hon visste! ja, tänk om hon visste
 hvad vi naturligtvis ha reda på! . .
 Förvisso du är henne när, o kriste!
 men frestarn är tillstädes han också.
 Tänk om på vandringen hon stege miste! . . .
 Vi måste hindra henne från att gå,
 och alltså att *stå still* vi lärt vår flicka
 och att i busken hufvudet försticka.

Och som det vore illa om hon skulle
 få minsta aning om hvad kärlek är —
 du milde skapare! du kärleksfulle!
 det vore gruffligt om hon blefve kär —
 så, och på det att hennes lefnadsjulle
 ej måtte stöta mot så farligt skär,
 är ordet kärlek bland oss bannlyst vordet; —
 ett bann, som icke stannar blott vid ordet.

Och för att värnas mot literaturen,
 och griller som af denna koms åstad,
 så, förrn dess alster mästrats af censuren,
 får ej vår dotter se en enda rad;
 och att ejheller anden i naturen,
 som skrifver kärlek på hvartenda blad,
 till svärmeri må locka hennes sinne,
 så hålles lilla Greta vackert inne.

Skall evadottern icke löpa fara,
 bör kunskapsträdet hon som synden fly;
 ty ljuset bränns, och oskuld måste vara
 beslöjad af okunnighetens sky,
 liksom en flicka noga bör bevara
 för himlens sol sin fina, mjella hy.
 Må Greta alltså nyttja parasollen
 till skydd mot strålarna från ömse hållen!

Ju mindre kunskap och ju mindre vana
 hon har, att tänka sjelf och ta beslut,
 ju bättre är hon egnad för den bana
 naturen klart för henne stakat ut;
 ty lättare hon då sig låter dana
 af mannen, för hans lycka absolut.
 Att *hennes* ej är med i räkning tagen,
 må ej förtänkas den som stiftar lagen.

Ja, så det måste vara. Öfverända
 snart ginge verldsystemet utan sol,
 och hvart i guds namn skulle väl sig vända
 magneten, om han saknade sin pol!
 Och hvad beträffar det förment förvända
 uti att blifva mor, sjelf barn i fjol,
 så vilja vi erinra dem som skrika,
 att lika leka aldrabäst med lika.

Emedlertid jag medger till min fasa,
 att säkerhet ej finns på jordens ring.
 Man må förmana, hota, ja karbasa,
 och stapla hinder — hjälper ingenting.
 Det minsta lilla spån kan bli en brasa,
 plank hoppas öfver eller gås ikring,
 och väl må sägas att »förunderliga
 en ynglings vägar äro till en piga».

Det hände sig att Greta — tänk den snärtan! —
 fick se en liten löjtnant på en bal,
 och vips i låga tändes bådas hjertan.
 Han egde knappt sitt epålettfodral,
 och knappt mustascher ens ännu till svärtan,
 men säkert hopp att snart bli general;
 ty — mente Greta — han var så begåfvad,
 och hon — så gerna ville bli förlofvad.

Jag kan ju anta att vi hunnit samla
 en bit på vägen till en half miljon,
 och att vi räkna på att, såsom gamla,
 ha oss en dotterson, född minst baron;
 och detta vackra slott nu skulle ramla,
 för löjtnant Pålssons lilla stormpluton!
 (Per Pålsson hette presumtive mågen)
 Nej Greta! slå din löjtnant du ur hågen.

En namnlös fattiglapp! — Och dock är detta
 till vägran långtifrån mitt enda skäl.
 Uppriktigt taladt, är kanske det rätta
 att jag behöfver flickan sjelf så väl,
 att lyssna till mig, läsa högt, berätta
 och lyda uti allting mitt befäl.
 Hon måste stanna. Gifta sig är flytta,
 och faderskänslan — har sin egennyttan.

Jag kan ju längre fram tidsnog besluta
att *bortge*, som det heter, hennes hand:
om det mig bjudes, mot kontant valuta,
om ej, så — mot en krona utan land.
En far kan visserligen låta muta
sig ensamt af sin dotters bön ibland,
men hon har icke laglig rätt att välja;
hon är en vara som sig låter sälja.

Väl står det henne fritt att gifva korgen,
men denna rätt är ytterst negativ.
Hvad vill hon väl mot: »Gör oss ej den sorgen!...
Tag hofrättsrådet eller våra lif!...
Jag råkat i balans; han går i borgen,
så snart du blifvit hans... Vår räddning blif!...
Väg fattigdom och nöd mot hans klenoder!...
Minns hvad vi gjort för dig!... Tänk på din moder!»

Hvem räknar offren? — Krympling är den lycka
som föds af ett så kalladt klokt parti.
Om pengar hjälpa till att lifvet smycka,
så äro de dock icke allt deri.
En gyllne krycka är likväl en krycka,
och mäktar icke himlastege bli.
För huslig sällhet fordras mer än veta
sitt visthus fullt och hofrådinna heta.

Nå gubevars! till månen Greta klättrade,
 likt herr von Münchhaus', salig menniskan,
 om hon så vill och tror sig lyckas bättre
 att träffa på en älskvärd man. Välan!
 må hennes bli en licencié ès lettres,
 en landt-, en sjö-, krigs- eller handelsman;
 mitt barns tyrann jag ämnar icke vara,
 men — löjtnant Per hon måste låta fara.

Och dervid blef det. Midt uti säsongen
 vår stackars löjtnant ganska riktigt for,
 och Greta grät så bitterligt, att mången
 har gråtit mindre en förlust mer stor;
 men innan våren kom, vi hade fången
 i våra garn, tack vare Gretas mor —
 och kanske någon dennas emissarie —
 en grefflig, ung fideikommissarie.

Hans fäders gamla gods är högst förfallet,
 och tarfvar hjälpas opp från tak till grund.
 Två stackars hästar gnägga uti stallet;
 borggården vaktas af en ensam hund.
 På många runda år man ej hört skallet
 af stoj i salen, jägarhorn i lund.
 Allt, liksom åkern, ligger dödt i träde,
 af brist på arbetskraft och brist på säde.

Den nye egarn söker kapitaler
 att lyfta godset till dess fordna höjd;
 vill ge dinéer, jagtpartier, baler;
 är med sitt öde kråkslott icke nöjd;
 vill jemna vägar, rensa opp kanaler,
 trakthugga skogen och se åkern plöjd,
 och gör vår dotter nu den stora ära,
 att härtill hennes hjälp och hand begära.

Säg ja, min tös! Du nästan blir prinsessa,
 lakej du får och åka efter spann,
 med grefvekrona på din blonda hjessa;
 allt företräden, som jag tror gå an.
 Ja, hvad är väl en half miljon mot dessa! —
 Om sedan kanske sonlös dör din man,
 och allt går från dig, så blif icke ledsen —
 det är naturen af fide'kommissen.

X.

ch Greta lydigt gjorde som vi sade.
Hon neg och gaf sin lilla hand till svar;
men *hvad* hon gjorde, derom hon ej hade
stort mer begrepp än om hvad aldrig var.
Med någon ängslan väl hon öfverlade
om hvad det gifna löftet innebar;
dock — »allt skall bli så bra», ju säger mamma,
och pappa, denna gång, precis detsamma.

Och så stod bröllop. Lilla fru grefvinnan,
ett barn, förtrolladt under det det sof,
med nästa morgon vaknar herrskarinnan
och förestyret för snart sagdt ett hof;
hon, som i går knappt tordes tänka innan
hon fått af far och mor benäget lof,
i dag skall tänka, handla moget genast
för andra ock, ej för sig sjelf allenast.

Jag förbigår bestyr och bråk för köken,
 enär de icke höra hit direkt,
 så ock de många tusen nålförsöken,
 som svärmor riktar ganska oförtäckt
 mot lilla aftonblads- och borgar-fröken,
 som trängt sig på en gammal ädel släkt,
 och som, nu borgfru här i riddarborgen
 bevars, är högsta hönset uti korgen.

Hvad Greta angår, mest bekymrar henne
 att lära känna och förstå sin man.
 Hon redan ofta frågat sig om denne
 är den som friade, och ej en ann;
 men så det måste bli, förstås, när tvänne
 förena sig, som knappast sett hvarann.
 Se opp till honom vill hon dock, kantänka,
 om än hon måste sina ögon sänka.

Hon visste ej att en polerad yta
 kan ha ett innandöme ganska rått,
 och fast hon rodnar när han täckes skryta
 med de galanta fuffens han begått,
 hon hoppas likväl att få tankar byta
 af högre art än hvad hon hittills fått,
 och bli hans sällskap; men — i detta fallet
 hon måste följa honom ner i stallet.

För tobaksrök hon hostar, nyser, blundar,
 men tvingar sig att röka cigarrett.
 Hon har beständigt varit rädd för hundar,
 men tar nu mot dem i sitt kabinett;
 och läser när hon någon ledig stund har,
 om jagt och fiske, klöfver och pudrett,
 allt uti syfte att sin man behaga
 och honom på hans tankeflygt ledsaga.

Snart likamycket utaf landthushållning
 som han, hon kanske vet och litet mer.
 Om alltså ladugården ger behållning;
 om då och då en klok förändring sker,
 att grödan ökas liksom af förtrollning —
 kanhända handen, som man icke ser,
 men som båd' godsherrn och det hela leder,
 är hennes, fastän ensamt han får heder.

En vacker dag han nämns till kammarherre;
 och får han sedan vasaordens band
 (det sägs att mången fått det, som har färre
 förtjenster om sitt eget åkerland
 än han — men ack! så mycket sägs dessvärre)
 hvem vet om icke samma, *hennes* hand,
 hvars vink han lydt, fastän han ej vet af det,
 egentligen är den som honom gaf det?

Men högre, bättre, mera värd än detta,
 är hennes gåfva att med glädtighet
 surmulenheten från hans panna glätta,
 och denna hennes milda älsklighet,
 som »gör det tunga lätt och ljuft det lätta»;
 ett tålmod, som inga gränser vet;
 en skonsamhet, för hvilken blott en qvinna
 kan uttryck, så i ord som handling, finna.

Hvad ger väl han igen? — Bland äkta männer
 nog finnas äfven goda exemplar,
 och jag för min del tvifvelsutän känner
 af denna sort ett dussin eller par;
 men — unter uns — uppriktigt säg', go'vänner!
 om ej i allmänhet vi litet hvar
 vårt eget ädelmod hardt när beundra,
 när vi i vaxel gifva sju för hundra?

Och vi ha ganska rätt. Det måste medges
 att redan detta är beundransvärdt:
 att afstå, utan att man derom bedjes,
 ens något af hvad blifvit en beskärtd.
 Fåfängans, fördelns, brukets makt — det tredjes
 kanhända mest — gjort herraväldet kärt,
 och litet orättvisa föga rör oss,
 när lag och opinion vi hafva för oss.

Jag skulle kanske lägga bort att röka,
 försaka snapsen såsom öfverflöd,
 afsvärja kortspel, för att utsigt öka
 för barn och hustru att få bättre bröd?
 Jag skulle kanske hjälpa till att stöka
 med fej och ans? — nej icke för min död!
 Jag tycker mig just se vårt tjänstfolks miner,
 om herrn i huset satte opp gardiner!

Jag förbehåller mig den bästa biten
 af rätterna, min hustru lägger för;
 och som en qvinnas matlust är så liten
 mot vår, så är väl detta som sig bör.
 Jag skattar husligheten högt och fliten,
 blott min bekvämlighet man icke stör; —
 vid minsta stök jag vänder hemmet nacken
 och flyr till Rydbergs eller Hasselbacken.

Och går kanhända på spektaklet sedan.
 Det är minsann så godt att passa på
 då man kan ensam gå en qväll, emedan
 det är så dyrt att ta biljett för två.
 För en person det kostar vackert redan,
 men för mitt eget nöje må det gå.
 I morgon kan jag pjesens gång berätta,
 och gumman min får nöja sig med detta.

Hvarföre mår jag tog jag mig en maka,
om icke för att slippa från besvär,
och för att billigt rätter få som smaka,
och se en vänlig min när min är tvär?
Och sjuknar jag, hon måste allt försaka,
dag ut, dag in, beständigt sitta här,
ty högt på torra landet ginge skammen,
om hon mig lemnade med vakmadamen.

En laggift hustru allting skall fördraga.
Jag undrar bara hur det skulle gå
om sjelf hon blefve sjuk. Hvem skulle laga
min kräftpastej och — mina strumpor då?
Långt mer än hon, jag vore att beklaga,
och ingen heller skulle undra på
om jag ej gerna stanna hemma ville,
men sökte mig förströ med punsch och kille.

Tillika, i en sak för mig så vigtig
som hennes helsa, måste jag se till —
och kan ej dervid vara nog försigtig —
att hon med krämpor icke gör sig till;
och, som i allt hon är mig lydnad pliktig,
får hon ej ta den läkare hon vill.
Hvem svarar för att ej recept och piller
missbrukas såsom kärleksbref och giller?

Trifs jag ej hemma, så kan jag kinesa
 (det ligger ej det minsta ondt deri)
 och, om jag vill, till världens ända resa —
 jag är min egen herre och är fri —
 men reser hon, blir det skandal och nesa.
 Ger jag ej lof, hon låter vackert bli
 att lemna orten, äfven om hon gifvet,
 ifall hon stannar qvar, riskerar lifvet.

Ja, får jag lust att dra min hälft vid håret,
 och hon förtviflad flyr till far och mor,
 så förer lagen det förlupna fåret
 beskedligt åter uti vargens klor.
 Det sägs att något sådant häromåret
 gaf fart åt modet som är nu i flor;
 och löshår till chignon nog de behöfva,
 hvares män såder i hårdressyr sig öfva.

Allt hvad hon ärft och allt hvad hon må ärfva,
 är icke hennes eget, utan mitt;
 så ock det lilla hon förmår förvärfva,
 så länge arbetsfältet ej är fritt.
 Att henne sjelf och hennes gods förderfva,
 har lagen gudilof mig makten gett; —
 med »svenska folkets rätt att sig beskatta»,
 hon åt min myndighet ju kunde skratta.

Jag kanske icke någon middag finge
den dagen jag mig uppfört mindre snällt,
och om jag ej i hennes ledband ginge
godvilligt, tvunges jag väl genom svält.
Med vackra fraser filantroper klinge;
jag föredrar det så som det är stäldt:
nu är det jag som håller penningpungen,
och hon, ej jag, till ödmjukhet är tvungen.

För hennes pengar må champagnen flöda;
och när se'n icke finns ett öre kvar,
så reser jag och låter henne föda
sig sjelf så godt hon kan. — För all del spar,
kärhjertandes, allt annat utom möda.
Så snart på nytt en fyrk du samlat har,
jag kommer åter och — i förbifarten,
med laglig rätt, anammar lejonparten.

Jag är dig icke någon räkning skyldig,
och kassakontot icke alls dig rör;
så låt det vara. Hvarom ej så skyll dig
blott sjelf min vän om jag blir ur humör.
Gör du visiter, kläd i gas och tyll dig,
med glädtig älskvärdhet gör les honneurs;
men ej med frågor om vår ställning stör mig.
Har du förtroende då icke för mig?

Nåväl, men lagen har det destomera,
och föga se'n gör *ditt* till eller från.
Du mot mitt slöseri kan protestera,
men till att hämma det finns ingen vån.
Du kan ej hindra detta fel och flera,
att med exempel ympas på din son . . .
Din son! — förlåt! — hvad är det väl jag säger? —
ej mera än dig sjelf du honom eger.

Du föder barnen fram med dödlig pina;
om hvem är mor, är alltså icke tvist —
naturen vitnar att de äro dina.
Naturen vitnar! — ja, det vet jag visst —
men enligt landets lag de äro mina.
Rätt eller orätt, talar lagen sist,
och endast jag har makten att befalla,
så öfver dig som öfver dina alla.

Jag ger dem namn och väljer lämplig skola;
den religion jag hyllar, hylla de.
Jag tviflar ej att de ju gerna sola
sin barnasjäl i din och mot dig le,
men, lärda af dig sjelf, de inse skola
att jag bestämmer deras väl och ve.
Jag är dem mer än du: Du skänkt dem lifvet,
men jag är deras *pappa*, det — står skrifvet.

XI.

Quoniam käraste min du, snart qvällen skymmer
och det är tid för oss att bryta opp.
Ser du hur solen, förrn hon nejden rymmer,
en vänlig slängkyss ger till bergets topp:
»God natt! Sof godt och fri ifrån bekymmer.
Vi träffas snart; jag färdas i galopp.
En kyss igen när nästa morgon randas
och första kåran öfver fjärden andas.»

Sin bröllopsdans vid säfbevuxna stränder
re'n sländorna, i silfverskir och flor,
begynt, och alltemellan en i sender
sig sänker ned bland vassen och blir mor.
Till stacken arbetsmyran återvänder
från lönnen, der hon mjölkat sina kor;
och öfver ängen sväfva dimmor, milda
så som Blommér förstätt dem efterbilda.

Som sagdt, det går ej an för oss att dröja
förtroligt i det fria med hvarann.

Hur mycket än det måtte oss förnöja
att stanna qvar, så går det icke an;
ty rättvist skulle tadlets röst sig höja
mot dig, i månsken ensam med en man!

Hur skulle vi, som icke gifta, våga
Hvad, sen vi gift oss, knappast sätts i fråga?

Dock vill jag, prisande de få minuter
som för oss sjelfva ännu återstå,
begagna denna stund jag ostördt njuter
ditt goda sällskap, medan hem vi gå.
Och att du lyssna skall, jag deraf sluter
att ända hittills vänligt du hört på.
En artighet, som — kanske jag förtjenar
med att ej säga andra än jag menar.

Jag är ej mäktig dessa granna fraser,
som blomstra på panegyrikens pind,
och hvarmed, likt och olikt, på kalaser —
när väl vi kommit litet grand i vind,
och glasen ömsom glänsa som topaser,
än täfla med rubinen på vår kind,
och eldade af *ämnet*, tal vi hålla —
man plägar »nordens qvinna» öfversålla.

Ett blomsterregn i går, i dag förgätet.
 Fyrverkeri, som ingenting blir af. —
 Men det är klart att envåldsmajestätet
 kan ta igen hvad det i nåder gaf.
 Att klandra herrskarn vore högst förmätet;
 han är despoten, qvinnan är hans slaf,
 som han tillbeder, höljer uti smycken,
 bär eller trampar på, allt efter nycken.

Och dock är det just detta som skall vika:
 just denna skäggets suveränitet.
 Ditt lilla hufvud, klädt i lockar rika,
 är skägglöst, men ej mindre ljust för det,
 och på det rättas väg du har tillika
 ditt goda hjertas ledande magnet.
 Ej heller ditt förstånd till men det länder,
 att du har ett par små och mjuka händer.

Det är väl möjligt att i våra dagar,
 ej annorlunda än som undantag,
 en man handgripligen sin hustru agar
 med hugg och lugg, käpp- eller knytnäf-slag;
 men man må kalla den hvad man behagar,
 så är det likafullt en knytnäfs-lag,
 som vill att mannen öfver qvinnan råder,
 som öfver fä och gods och husgeråder.

Är det på detta sätt som han skall tryggas,
den helga elden uppå hemmets härd?
Är det med sådan lag som land skall byggas,
så är den bygnaden ej mycket värd.
Långt sämre att af upasträdet skyggas,
än vore ingen skugga alls beskärd.
Den lag, som kröner vrånghet med sin stämpel,
är skadlig och ger farliga exempel.

Har qvinnan icke rätt att sjelf bestämma,
så öfver sig som sitt, fritt som hon vill?
Hvem eger hennes handlingsfrihet hämma?
Hvem djerfs befalla henne att stå still,
hvem ljusets flod för henne särskildt dämna?
Rättvisa, om ej allmän, finns ej till,
och våldet — alla tider det bevisa —
blir straffadt af sin egen orättvisa.

Jag vill att våra döttrar också skola,
såväl som våra söner, andas fritt.
Jag vill att syskonen gemensamt sola
sig i det ljus, för hvilket fädren stridt;
att systern må ha rätt till samma skola
som brodern, för det pund naturen gett;
att hon, som han, må utan snörlif växa,
med honom täflande vid samma lex.

Men seder och moral få icke stötas,
 bevars, och en gemensam lärosal,
 der ynglingar och flickor finge mötas
 dag ut, dag in, snart ledde till skandal.
 Helt annat är att nätterna förnötas,
 vid ljuf musik, ur famn i famn, på bal;
 der vakar »gamla gardet» till det sista.
 Nåväl, må det ock studierna bevista.

Gemensam skola skulle säkert gifva
 vid hand, att flickan fattar lika qvickt
 som gossen; skulle hennes sjelftro lifva,
 men stäfja öfversittarns tillförsigt.
 De unga skulle mer bekanta blifva —
 för bådas framtid af väsentlig vigt;
 förmildras skulle mannens grofva seder,
 och qvinnan höjas till rättmätig heder.

Min mening är dock icke alls att yrka,
 det hon i allt med mannen täfla *skall*,
 men må hon sjelf få pröfva håg och styrka.
 Förbjud ej, likalitet som befall.
 På gafvel öppna skola, stat och kyrka —
 hon skall nog välja sjelf sitt rätta kall.
 Att hindra henne bli hvad hon kan blifva,
 är att naturens lagbok sönderrifva.

Jag vill ej att man qvinnans händer binder
 vid nål och gryta, väfstol eller ten;
 ej mer än man för mannen lägger hinder,
 att idka qvinnosysslor i gemen.
 Ifall man skiljde: här är *min* plats, *din* der,
 bevarade man dock en smula sken;
 men ej när, medan skraddarn lofligt sömmar,
 från åkarenkan ryckas mannens tömmar.

Fritt stånde qvinnan att examen taga
 till hvilken lärdomsgrad hon kan och vill;
 den syssla söka, henne må behaga,
 och få den ock, om hon den duger till.
 Att ovilkorligt mannen föredraga,
 är ovilkorligen att fara vill.
 Finns väl förnuft deri — det vill jag fråga —
 att hennes *kön* bevisar oförmåga.

Är hon för »*douce*» att vara registrator?
 för sipp kanske, att bli kongl. sekter?
 för kortsynt såsom himla-observator?
 ej gammaldags tillräckligt som kamrer?
 för blygsam som politicæ-orator? —
 en sådan får ej ögonen slå ner.
 Än mindre till kassör hon lärer passa,
 hon som ej mäktar springa med en kassa.

Kan hon på börsen icke spekulera?
 ej föra böckerna på ett kontor?
 Kan hon ej narra folk att emigrera
 (en konst mer lönande kanske än stor)
 tillverka piller eller ordinera,
 förgylla ramar eller flicka skor?
 En del hon redan gör i verkligheten,
 fast mannen skördar vinsten, hon förtreten.

Kan icke hon, har hon ej rätt att skrifva?
 Nå, hvarför störa då på tusen sätt,
 ja, icke sky att henne spenamn gifva,
 om hon begagnar sig af denna rätt?
 »Hon bör väl heldre mor och maka blifva;
 en son är mera värd än en sonnett.» —
 Ja ganska sannt; men att det ena goda
 det andra hindrar, kan jag ej förmoda.

Jag tar på orden alla som predika
 om allmän likhet inför lag. Välan,
ställ man och qvinna inför lagen lika!
 Åh gubbevars! det skulle ej gå an,
 och alltför gällt mot våra vanor skrika.
 Förträffligt! ty det vore väl minsann
 om dessa, så på alla sätt banala,
 snart väcktes ur sin smittosamma dvala.

Jag vill att qvinnan för sig sjelf skall svara
precis som mannen, och jag vet hon kan;
vill att hon, ogift eller gift, skall vara
fullt myndig, just vid samma år som han.
Jag vill att lagen jemväl skall förklara,
att qvinna är sin egen giftoman.
Om älskande ha lust att sig förena,
så måtte det bero af dem allena.

Må makar, om de vilja, gerna skifta
emellan sig sitt gods, ej ondt i det;
men må man icke några lagar stifta,
som göra detta till en skyldighet,
än mindre säga: qvinnor, som sig gifta,
afhändas dermed sin sjelfständighet,
och, icke nog att de med mannen dela,
de skola lemna till hans skön det hela.

Är äktenskapet en naturförening,
bygd uppå ömsesidig kärleks grund,
förlorar lagen snart sin bokstafsmening;
men om det deremot är ett förbund
att likna vid en olösbar förstening,
ett paktum, slutet i en olycksstund,
så är den vrånga balk så mycket värre,
som gör den ena slaf, den andra herre.

Och säg mig hvarför, om du vet motivet,
 bär hustrun icke *sitt* namn, men sin mans?
 — ett missbruk, ingenstädes föreskrifvet,
 tillkommet blott att öka herrskarns glans. —
 Jag undrar om den skymfen undergifvet
 han bure, att man undertryckte hans,
 och yrkar att ock hon må sitt behålla;
 hon är minsann ändå tillräckligt nolla.

I detta fall jag tror man kunde gerna
 ta opp ett gammalt bruk till sed igen.
 Det föll ej in Kristina Gyllenstjerna,
 att kasta bort sitt namn — hon bär det än —
 och likså ansåg hvar den tidens tärna,
 som gaf sitt hjerta till en ungersven,
 sig likalitet ändra namn behöfva,
 som sig ur stånd medborgardygder öfva.

Gift qvinna kallas fru. Jag skulle vilja,
 att äfven ogift blefve kallad så.
 När ogift man och den som gått att gilja,
 benämnas »herre», lika båda två,
 af hvilket skäl skall man så noga skilja
 på qvinnans fru- och fröken-titlar då?
 Ock härutinnan spåras tyranniet;
 men jag vill man och qvinna samma frihet.

Jag vill att hon skall riksdagsbänken pryda
 och domarsätet, likaväl som han,
 och landets lagar icke endast *lyda*.
 Man säger mig att detta ej går an;
 men är vår lag så ytterst svår att tyda
 och skrifva, att hon intetdera kan,
 så bör hon icke heller kunna straffas
 förrän en mera enkel hunnit skaffas.

Jag vill att hon, socialt som ock politiskt,
 med mannen måtte blifva stäld i bredd,
 och ej, som hittills, sväfvande och kritiskt,
 emellan tillbedd eller förbisedd,
 en nyckens docka, ömsom fjäsad nitiskt
 och ömsom trampad, alltjemt vilseledd.
 Må fördomsfritt, emellan Pål och Peter,
 hon sättas in i sina rättigheter.

Än *pligter*? — Skall hon gå i fält kanhända?
 Ja hvarför ej, om hon det duger till;
 hon har en föresyn i Värends Blenda.
 Dock nej! just här ett undantag jag vill
 för qvinnan. Måtte snart allt krig ta ända!
 men nödgas vi gå ut, hon stanne still.
 För hvarje landets son, hon skänkte lifvet,
 hon redan vågat sitt — se der motivet.

Sin krans hon vire ej af bardalekens,
 med blod bestänkta, vilda lagerblad;
 men icke heller blott och bart af — *stekens*.
 Det ges en ärekrans af högre grad,
 en fridens krona, grönskande som ekens:
 må den hon kring sin panna fläta glad.
 Ej amazon, men heller ej slafvinna,
 hon vare qvinna och medborgarinna!

Hvad fordrar jag väl på det hela taget
 af mannen? Blott att han må ge till pris
 en hårsman af det alltför kära jaget.
 Ett offer mer än gäldadt lyckligtvis
 (om ens det är ett offer) af behaget
 att vara rättvis — det vill säga: vis;
 ty, så på jorden som i paradiset,
 är högsta godhet jemväl högsta vishet.

Dessutom . . . . . Men här ha vi N:o 4.
 Tack för i dag! — (Här lyfter jag min hatt) —
 I morgon har jag annat att bestyra,
 men öfvermorgon torde hända att
 jag hemtar dig, om du vill äfventyra
 mitt sällskap än en gång. — Godnatt, godnatt!
 och — lofva att i afton, när du lagt dig
 och läst din bön, begrunda hvad jag sagt dig.

) -

t!

.

Från Z. HÆGGSTRÖMS FÖRLAGSEXPEDITION ha utkommit:

CHRYSANTHEMUM

Sånger och dikter af *DANIEL FALLSTRÖM*.

Pris: häft. 2 kr. 25 öre

I VINTERQVÄLL

Dikter af *DANIEL FALLSTRÖM*.

Pris: häft. 2 kr. ; inb. 2 kr. 75 öre.

SKILDA STÄMMOR

Efterbildningar från moderna diktare af *EDVARD FREDIN*.

Pris: häft. 2 kronor.

DIKTER

af *ALB. GELLERSTEDT*. Pris: häft. 1 krona.

DIKTER

Ny samling af *ALB. GELLERSTEDT*.

Pris: inb. 3 kr. 50 öre; inb. med guldsnitt 4 kronor.

DIKTER

af *KNUT HAMILTON*. Pris: häft. 1 krona.

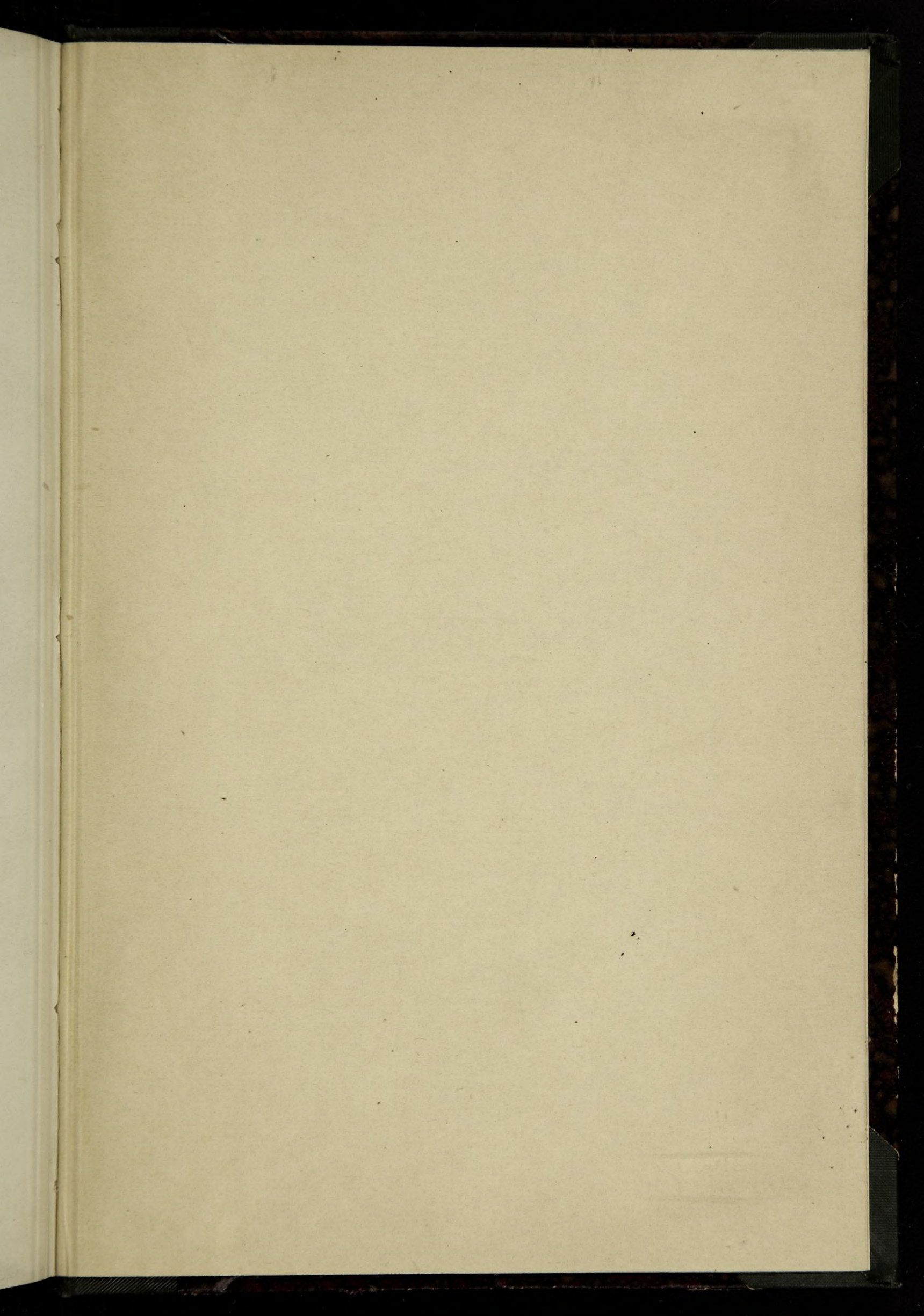
TVÅ DIKTER

af *OTTO LINDFORS*.

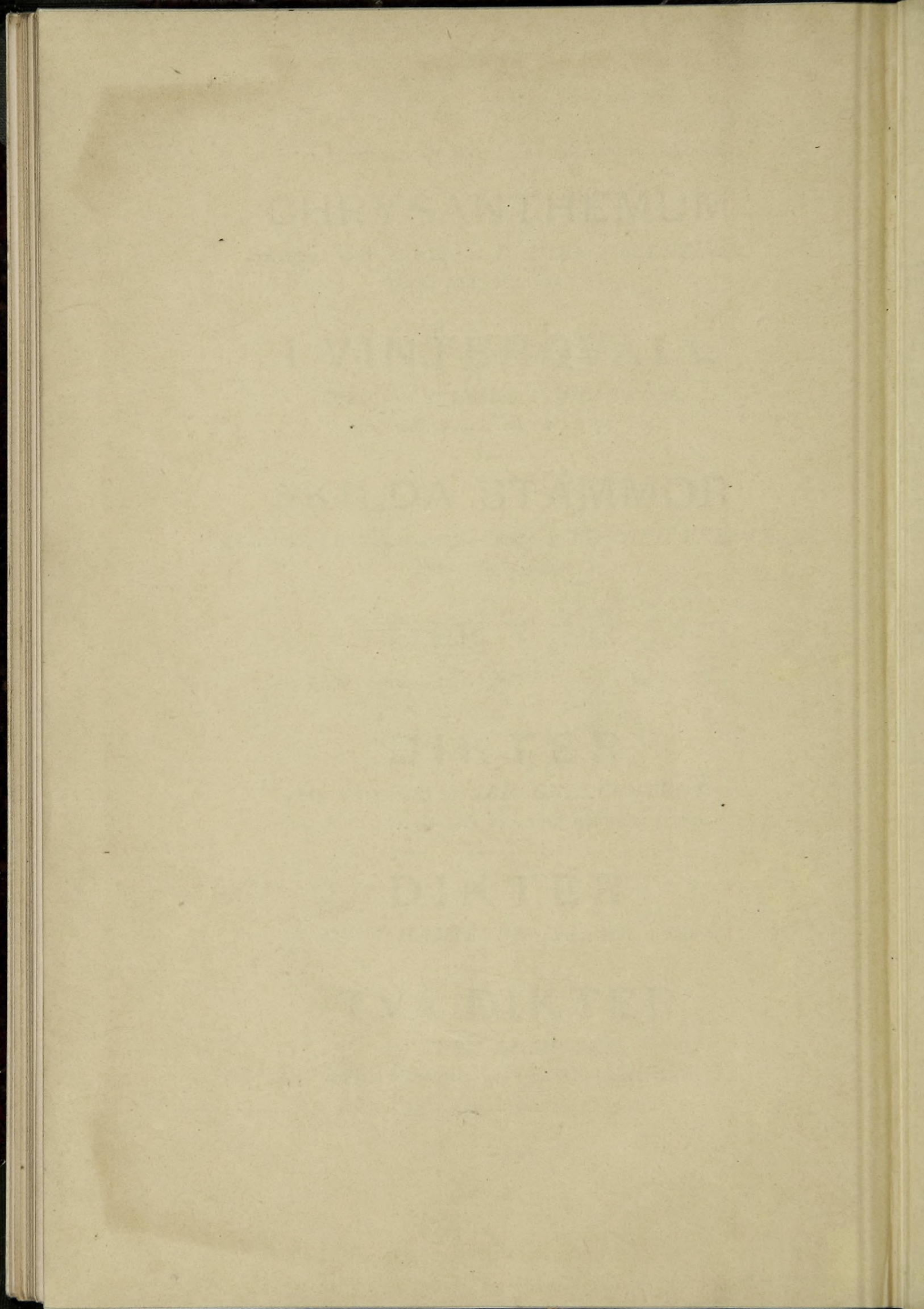
En sommarsaga. — En prestgårdsidyll.

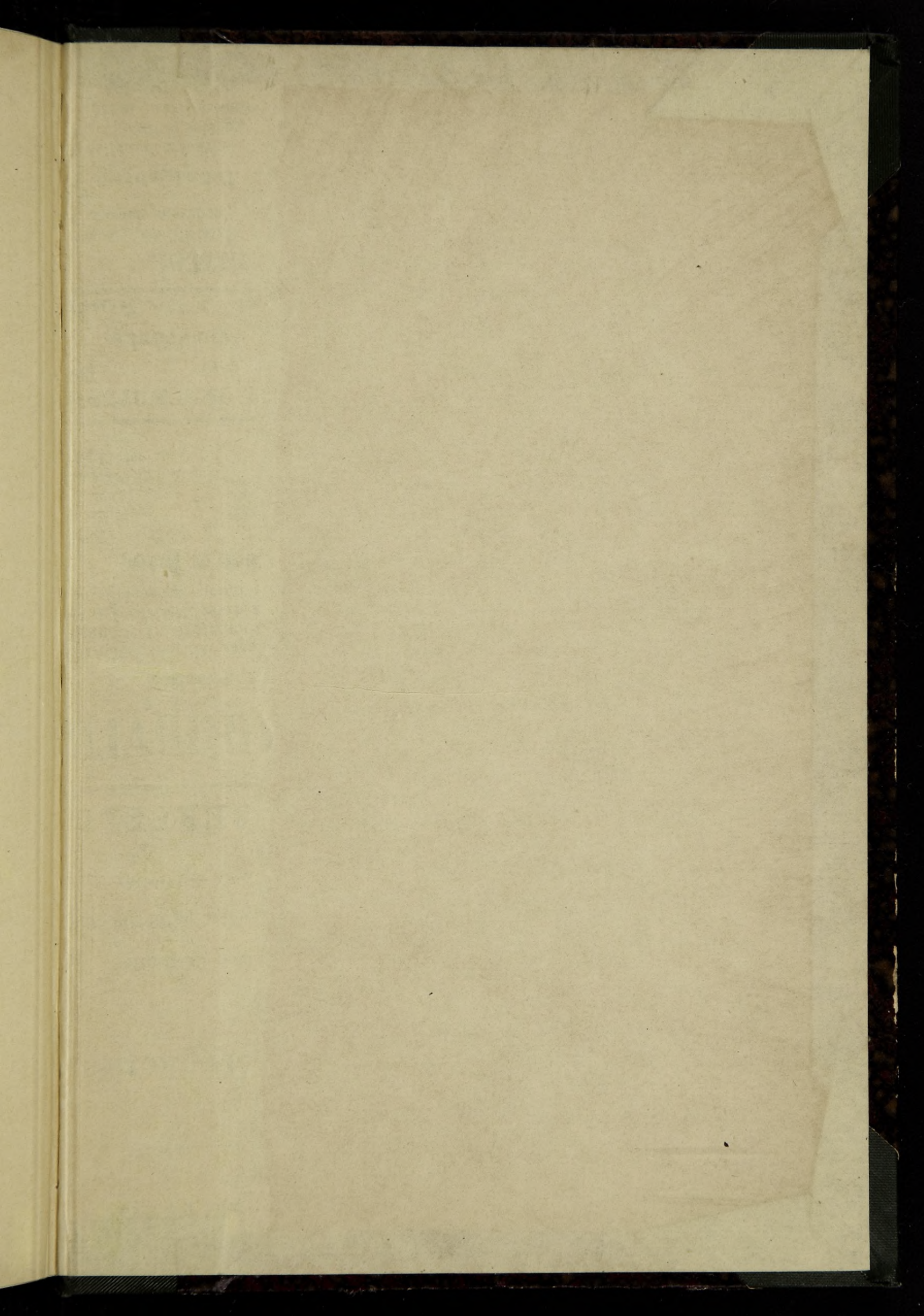
Pris: häft. 3 kr.; inb. 4 kr. 25 öre.

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET, LUND

15000

400894403